

О.П. Дубчак, В.С. Чала

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Тренувальні тести до ЗНО

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України*

Київ
«Гене́за»
2013

УДК 811.161.2+821.161.2(079.1)
ББК 81.2Укр-922+84(4Укр)Я7-4
Д79

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України
(Лист МОНмолодьспорту України від 05.11.12 р. № 1/11-17199)*

Дубчак О.П.

Д79 Українська мова та література : Тренувальні тести до ЗНО / О.П. Дубчак, В.С. Чала. – К. : Генеза, 2013. – 168 с.

ISBN 978-966-11-0191-2.

Посібник призначений для підготовки випускників загальноосвітніх навчальних закладів та абітурієнтів до зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури. Він містить п'ятнадцять варіантів тестових зошитів, які охоплюють усю програму зовнішнього незалежного оцінювання та допоможуть швидко і якісно підготуватися до тестування. Кожен варіант складається з двох частин: до першої частини входять завдання з української мови, до другої – з української літератури.

Укладено відповідно до програми ЗНО з української мови та літератури.

УДК 811.161.2+821.161.2(079.1)
ББК 81.2Укр-922+84(4Укр)Я7-4

ISBN 978-966-11-0191-2

© Дубчак О.П.,
Чала В.С., 2013
© Видавництво «Генеза»,
оригінал-макет, 2013

Від авторів

Посібник призначений для підготовки випускників загальноосвітніх навчальних закладів та абітурієнтів до зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури. Він містить п'ятнадцять варіантів тестових зошитів, які охоплюють усю програму зовнішнього незалежного оцінювання та допоможуть швидко і якісно підготуватися до тестування. Кожен варіант складається з двох частин: до першої частини входять завдання з української мови, до другої – з української літератури.

Посібник передбачає виконання тестових завдань різних типів: на встановлення однієї правильної відповіді; тестових завдань, які передбачають визначення правильної відповіді на матеріалі тексту чи віршового уривка; на встановлення відповідності.

Завдання з української мови охоплюють практично весь курс української мови (передбачено виконання завдань із фонетики, графіки, орфоепії, орфографії, лексики та фразеології, словотвору, морфології, синтаксису, пунктуації, стилістики й культури мовлення). Завдання з української літератури спрямовані на перевірку знань, умінь і навичок з історії і теорії літератури, аналіз окремих художніх творів, літературного процесу загалом.

Працюючи з посібником, абітурієнт може виявити прогалини в знаннях і вміннях та самостійно чи під керівництвом учителя вдосконалити свої вміння.

Бажаємо успіху!

ВАРІАНТ 1

Частина 1

Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Подовження та подвоєння приголосних відбувається в усіх словах рядка

- А вугіл..я, осін..ій, щаст..я
- Б священ..ий, пташин..ий, стат..я
- В гіл..я, машин..ий, стат..єю
- Г священ..ик, завдан..я, півден..ий

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. Звук [г] вимовляється в усіх словах рядка

- А (г,г)роно, (г,г)онт, (г,г)елготати, (г,г)убернія
- Б (г,г)арний, (г,г)ава, (г,г)еографія, (г,г)віздок
- В (г,г)анок, (г,г)едзь, (г,г)ава, (г,г)аздувати
- Г (г,г)урт, (г,г)речний, (г,г)речаний, (г,г)удзик

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Авторський неологізм ужито в реченні рядка

- А Син міщанина... Анкета чиста, без жодної плямочки (*О. Довженко*).
- Б В Настусі рано заворушилась фантазія (*І. Нечуй-Левицький*).
- В Час – між двома безчассями антракт (*Ю. Клен*).
- Г Увесь факультет знає, що вони – ще з першого курсу – закохана пара (*О. Гончар*).

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Будову префікс, корінь, суфікс, закінчення мають усі слова рядка

- А закінчений, висловлений, занесено
- Б наказувати, домовлятися, причеплений
- В заведений, стурбований, відпущений
- Г спечено, умовляти, застелений

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) На схилі життя вертаюся думками до початків свого свідомого буття з надією знайти відповідь на вічне питання. (2) Чому моє життя склалося так, а не інакше? (3) Що спонукало мене обрати шлях, який з самого початку віщував багато труднощів і небезпек? (4) Був це романтизм, чи реальність доби? (5) Чи, може, наслухані в дитинстві від батьків і їхніх ровесників оповідання про недавнє історичне минуле тінню падали і на моє життя? (*М. Савчин*).

5. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А першому
- Б другому
- В третьому
- Г четвертому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Вставне слово вжито в реченні

- А першому
- Б другому
- В третьому
- Г п'ятому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. Розповідним є речення

- А перше
- Б друге
- В четверте
- Г п'яте

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Правильно записано всі власні назви в рядку

- А майдан «Незалежності», місто Біла церква
- Б Орден «Княгині Ольги», Заповідник Асканія-нова

В Чумацький Шлях, Президент України
Г собор святого Володимира, журнал Світогляд
Д вулиця Ярославів Вал, автомобіль мерседес

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

9. Від усіх прикметників можна утворити вищий ступінь порівняння в рядку

А гарний, смішний, лисий
Б синій, доцільний, активний
В тонкий, сліпий, працьовитий
Г охайний, русий, дорогий
Д чистий, рідний, старезний

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

10. Усі займенники слід писати через дефіс у рядку

А хтозна/який, будь/що, хто/небудь
Б де/хто, казна/як, будь/який
В будь/де, хтозна/як, скільки/сь
Г аби/який, бозна/хто, де/який
Д хтозна/на/чому, казна/коли, що/небудь

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

11. Дробовий числівник записано НЕправильно в рядку

А одна ціла і вісім тисячних
Б одна п'ята
В сорок дві цілих і сім десятих
Г нуль цілих і п'ять десятих
Д сім цілих і три четверті

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

12. Усі займенники написано правильно в рядку

А будь-до-кого, будь-що, будь-де
Б будь для чого, що будь, що-небудь
В з ким-небудь, будь з ким, з ким-будь
Г котрий-небудь, котрий-будь, з-котрим-небудь
Д скільки-небудь, для скількох-небудь, будь для скількох

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

13. Форму орудного відмінка кількісного числівника утворено правильно в рядку

А триста п'ятдесятьма чотирма
Б трьмастами п'ятдесятьма чотирма
В трьмастами п'ятидесятьма чотирма
Г тристами п'ятдесятьма чотирма
Д трьмастами п'ятидесяти чотирма

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

14. *Не* з дієсловом пишеться окремо в реченні

А Мати не/здужала, а дочка прийшла з весілля і, нічого не розповідаючи, сиділа мовчки
(Г. Квітка-Основ'яненко).
Б І знов-таки Миколу не/покоїла думка: «Нащо його Нимидора повинна прости не собі і йому на сорочки взимку, а комусь іншому...»
(І. Нечуй-Левицький).
В Піщани довго не подавалися, а все-таки генеральської сили не/подужали
(Панас Мирний).
Г Хлопець осміхнувся і сам не/стямився з подиву (О. Гончар).
Д Я чомусь теж пішов вслід за натовпом, хоч мене й не не/волили до того (Ю. Мушкетик).

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

15. До твердої групи належать усі прикметники рядка

А свіж..й, довш..й, мужн..й
Б ведмеж..й, син..й, мовн..й
В чистіш..й, тутешн..й, гнучк..й
Г кращ..й, кругл..й, підмерзл..й
Д крайн..й, справжн..й, укрит..й

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

16. Через дефіс слід писати всі займенники рядка

А будь/з/ким, хтозна/коли, бозна/як
Б де/хто, аби/хто, аби/з/ким
В ні/на/кому, казна/що, з/ким/будь
Г бозна/який, хто/небудь, аби/де
Д казна/коли, бозна/де, чий/небудь

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

17. Форму давального відмінка порядкового числівника утворено правильно в рядку
- А ста тисячам дев'ятсот п'ятдесят другому
 Б ста тисячам дев'ятистам п'ятдесят другому
 В ста тисячам дев'ятистам п'ятдесяти другому
 Г сто тисяч дев'ятсот п'ятидесяти другому
 Д сто тисяч дев'ятсот п'ятдесят другому
- А Б В Г Д

--	--	--	--	--
18. Сполучне слово вжито в реченні
- А Якби ви з нами подружились, багато б дечого навчились (Т. Шевченко).
 Б Видно, що було вже пізно, бо ніде по хатах не світилось (Панас Мирний).
 В Хочу, щоб ви надихались цього повітря (О. Гончар).
 Г Мені спочатку навіть здалося, що я кружляю на одному місці (Є. Гуцало).
 Д Під наметом кучерявої ялини, що росла посередині галявини, тіні зійшлися і змішалися (Ф. Васильченко).
- А Б В Г Д

--	--	--	--	--
19. Дієприкметниками НЕ є виділені слова рядка
- А смажена картопля, мокре волосся
 Б полонені турки, завідуючий відділом
 В варені раки, учені досліджують
 Г смажена на олії картопля, вечірні сутінки
 Д кумедна зачіска, припорошений снігом
- А Б В Г Д

--	--	--	--	--
20. Дієприкметниковий зворот НЕ відокремлюється комами в рядку (розділові знаки пропущено)
- А З глибин віків і гордо й величаво встає легендами овіяне ім'я (В. Симоненко).
 Б І от овіяний таємничими вітрами мандрів він знову з'являвся в аудиторії (В. Волохівський).
 В Старі дерев'яні дома оздоблені густою різьбою ось-ось попадають (П. Загребельний).
 Г Знаменитий воїн оспіваний в українських піснях і думках Вишневецький був грозою кримських татар (Із журналу).
 Д А лист одержаний дівчиною зовсім відштовхнув її від хлопця (О. Гончар).
- А Б В Г Д

--	--	--	--	--
21. Замість коми можна поставити тире в реченні
- А Жила в тій стороні бідна удова у земляній хатинці, і мала вона сина, на імення Івашко (С. Васильченко).
 Б А на поріг пнеться вже друге маля, Орися (А. Головка).
 В Як справжній митець, Галина Кальченко вмiла захоплюватися (О. Гончар).
 Г Геніальний композитор, М. Лисенко, надзвичайно тонко відчував піаніно (Із журналу).
 Д Вірний син України, Шевченко став найглибшим виразником народних дум і надій (О. Гончар).
- А Б В Г Д

--	--	--	--	--
22. Кому НЕ потрібно ставити в реченні (розділові знаки пропущено)
- А Любімо ліс і нас хай люблять в лісі (Леся Українка).
 Б Хай би тато смикнув за вухо хай нагримав би раз чи два (В. Симоненко).
 В Хай літають вітри хай сміються громи (Олександр Олесь).
 Г Хай милі друзі вам щастить у дружбі вірній (П. Тичина).
 Д Хай назустріч ідуть мені люди хай цілує непроханий вітер (О. Ольжич).
- А Б В Г Д

--	--	--	--	--
23. Єднальні сурядні відношення встановлені між частинами складного речення
- А Далеко ще до світла, а вже батько будить вставати (М. Коцюбинський).
 Б А темна ніч узори сині пише, а гості веселяться (М. Рильський).
 В А молодість не вернеться, не вернеться вона!.. (Л. Глібов).
 Г А мати хоче научати, так соловейко не дає (Т. Шевченко).
 Д Учитель заговорив – і всі затихли.
- А Б В Г Д

--	--	--	--	--

Завдання 24–28 передбачають установавлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між словом і синонімом.

<i>Слово</i>	<i>Синонім</i>
1 надіятися	А реготати
2 бажати	Б зичити
3 сміятися	В промовляти
4 казати	Г намагатися
	Д сподіватися

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між числівником і його характеристикою.

<i>Характеристика</i>	<i>Числівник</i>
1 кількісний цілий	А п'ятдесятитисячний
2 кількісний дробовий	Б скількись
3 кількісний збірний	В сто двадцять один
4 порядковий	Г сто два цілих і сім десятих
	Д двадцятєро

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між обставиною і реченням, у якому її вжито.

<i>Вид обставини</i>	<i>Речення</i>
1 способу дії	А Батько дуже вболівав за сина.
2 міри і ступеня	Б Доц падав, незважаючи на сонце, яке проглядало з хмари.
3 причини	В Я читаю задля власного задоволення.
4 мети	Г Хлопець щиро усміхався.
	Д Учитель зопалу нагримав на учнів.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть спосіб вираження означення.

<i>Спосіб вираження</i>	<i>Означення</i>
1 прикметник	А Він розповідав про мандрівників.
2 іменник	Б Це була його розповідь.
3 займенник	В Це була розповідь про мандрівників.
4 неозначена форма дієслова	Г Це було бажання подорожувати.
	Д Це була цікава розповідь.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. Установіть відповідність між прямою мовою і схемою.

<i>Схема</i>	<i>Пряма мова</i>
1 А: «П».	А Писанка ще мало досліджена говорить учений і додає Але є переконливі докази що вона була відома ще задовго до нашої ери (За В. Скура-тівським).
2 «П», – а.	Б Скиньте мого чемодана сказав скульптор (О. Гончар).
3 «П, – а, – п».	В Той сивий старець прошепоче Сину... (В. Герасим'юк).
4 «П, – а. – П».	Г Вам здається запитала сусідка що тепер море як синій птах? (М. Коцюбинський).
	Д Так воно і є мовив дідусь, заглянувши в криничку Джерело замулилось (В. Чухліб).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Франко незнаний

Загальноприйнято, що постать Івана Франка, його науковий і літературний доробок, його суспільна праця, врешті його життєпис – є широко знані.

Франко народився, жив і діяв на терені Галичини, отже, тієї частини Батьківщини, де панував режим австро-угорської монархії, де зв'язок з західноєвропейськими культурними осередками був ближчий, де національно-суспільне життя мало більш організований характер, де, врешті, культурно-історичний процес протікав без помітних перерв, криз чи й катастроф, що було так притаманне для такого процесу на Наддніпрянщині.

У Галичині було національне шкільництво. Був мінімум політичних прав. Була, хоч і досить звужена, свобода національної й особистої індивідуальності. Словом, «доктор» Віденського університету Іван Франко, хоч і ознайомлений з австрійською провінційною в'язницею, був, усе ж таки, повноправним громадянином старої європейської держави, членом міської львівської громади, знаним суспільним діячем, життя якого проходило на очах своїх людей, з дня на день, аж до самої смерті в травневий день 1916 року.

Дійсність, однак, виглядає не так просто, як у теоретичних розумуваннях. В дійсності, доля «каменяра» Івана Франка, якщо зовнішньо й різниться, то суттю мало відрізняється від долі «кобзаря» Тараса Шевченка. Історична доля нації, що породила обох, тяжко позначилася і на їхній особистій долі.

Віддавна так повелося: приліпивши до того чи іншого ad hoc знайдену етикетку, на тім заспокоїтися і більш уже нічим не цікавитися, вважаючи, що справа залагоджена. Так було з етикеткою «кобзаря» стосовно Шевченка (а цієї етикетки й досі одчепити не можна). Тим же способом до імені Франка було прикладено отого «каменяра», що на довгі десятиліття придушив живу істоту Франка, передовсім Франка-поета.

Не в тім біда, що ці етикетки й алегорії (зрештою, взяті не безпідставно) прикладаються чи приліплюються, але біда в тім, що ці орнаментальні оздоби дають своєрідну індульгенцію на моральне ледарство і, властиво, маскують чуттєву та інтелектуальну байдужість загалу.

Що Франко є великий, в цім ледве чи сумнівається пересічний земляк. Свідомо чи не свідомо, з власного пересвідчення чи з чужого голосу, але кожен, почувши ім'я Франка, сказати б, здимає шапку, незалежно від свого місця народження – Київ, Карпати, Кубань чи Вороніжчина. Тут діє якийсь «інстинкт величі», який у так званих масах є значно більше живий, аніж припускають демагоги. Розуміється, це обставина немаловажна, але горе в тім, що визнавана й відчувана велич Франка залишається для надто багатьох книгою за сімома печатами, яку мало хто намагається читати.

Як поет, – ще більшою мірою як науковець і громадянин, – Франко був знаний і популярний у поколінні його сучасників і ровесників. Але вже друге покоління – з багатьох причин – знало його менше за своїх батьків, а, сказати б, «відчуття» Франка, зокрема і найважливіше Франка-поета, зникало і втрачалося. Для людей мого покоління, навіть причетних до літератури, Франко залишався вельмишановною «академією наук в одній особі», але, як поет, ставав, кінець кінцем, поетом незнаним, якого шанують, але не читають... Згублений був «смак» до його віршів, надто на строкатім тлі бурхливого, барвистого, але й дещо галасливого відродження нашої поезії (За С. Маланюком).

29. Проблема, порушена в заголовку тексту, розкрита в рядках

А Словом, «доктор» Віденського університету Іван Франко, хоч і ознайомлений з австрійською провінційною в'язницею, був, усе ж таки, повноправним громадянином старої європейської держави, членом міської львівської громади, знаним суспільним діячем, життя якого проходило на очах своїх людей, з дня на день, аж до самої смерті в травневий день 1916 року.

Б В дійсності, доля «каменяра» Івана Франка, якщо зовнішньо й різниться, то суттю мало відрізняється від долі «кобзаря» Тараса Шевченка. Історична доля нації, що породила обох, тяжко заважила і на їхній особистій долі.

В Як поет, – ще більшою мірою як науковець і громадянин, – Франко був знаний і популярний у поколінні його сучасників і ровесників. Але вже друге покоління – з багатьох причин – знало його менше за своїх батьків, а, сказати б, «відчуття» Франка, зокрема і найважливіше Франка-поета, зникало і втрачалося.

Г Що Франко є великий, в цім ледве чи сумнівається пересічний земляк. Свідомо чи не-свідомо, з власного пересвідчення чи з чужого голосу, але кожен, почувши ім'я Франка, сказати б, здимає шапку, незалежно від свого місця народження – Київ, Карпати, Кубань чи Вороніжчина.

А Б В Г

30. Твердження «Віддавна так повелось: приліпивши до того чи іншого *ad hoc* знайдену етикетку, на тім заспокоїтися і більш уже нічим не цікавитися, вважаючи, що справа залагоджена» є загальним щодо

А В дійсності, доля «каменяра» Івана Франка, якщо зовнішньо й різниться, то суттю мало відрізняється від долі «кобзаря» Тараса Шевченка.

Б Так було з етикеткою «кобзаря» стосовно Шевченка (а цієї етикетки й досі одчепити не можна). Тим же способом до імені Франка було прикладено отого «каменяра», що на довгі десятиліття придушив живу істоту Франка, передовсім Франка-поета.

В Словом, «доктор» Віденського університету Іван Франко, хоч і ознайомлений з австрійською провінційною в'язницею, був, усе ж таки, повноправним громадянином старої європейської держави, членом міської львівської громади, знаним суспільним діячем, життя якого проходило на очах своїх людей, з дня на день, аж до самої смерті в травневий день 1916 року.

Г Не в тім біда, що ці етикетки й алегорії (зрештою, взяті не безпідставно) прикладаються чи приліплюються, але біда в тім, що ці орнаментальні оздобы дають своєрідну індульгенцію на моральне ледарство і, властиво, маскують чуттєву та інтелектуальну байдужість загалу.

А Б В Г

31. Твердження «Франко залишався вельмишановною «академією наук в одній особі»» доповнює речення

А Загальноприйнято, що постать Івана Франка, його науковий і літературний доробок, його суспільна праця, врешті його життєпис – є визначені, зважені й широко знані.

Б В дійсності, доля «каменяра» Івана Франка, якщо зовнішньо й різниться, то суттю мало відрізняється від долі «кобзаря» Тараса Шевченка.

В Як поет, – ще більшою мірою як науковець і громадянин, – Франко був знаний і популярний у поколінні його сучасників і ровесників.

Г Словом, «доктор» Віденського університету Іван Франко... був, усе ж таки, повноправним громадянином старої європейської держави, членом міської львівської громади, знаним суспільним діячем...

А Б В Г

32. У реченні «Розуміється, це обставина немаловажна, але горе в тім, що визнавана й відчувана велич Франка залишається для надто багатьох книгою за сімома печатями, яку мало хто намагається читати» вжито

А фразеологізм

Б порівняння

В неологізм

Г діалектизм

А Б В Г

33. Речення «Як поет, – ще більшою мірою як науковець і громадянин, – Франко був знаний і популярний у поколінні його сучасників і ровесників» ускладнене

А відокремленою обставиною

Б вставленою конструкцією

В відокремленою поширеною прикладкою

Г порівняльним зворотом

А Б В Г

34. У реченні «Тим же способом до імені Франка було прикладено отого «каменяра», що на довгі десятиліття придушив живу істоту Франка, передовсім Франка-поета» видлене слово належить до

А власне української лексики

Б okazіоналізмів

В активної лексики

Г пасивної лексики

А Б В Г

35. Текст належить до стилю

- А художнього
- Б розмовного
- В наукового
- Г публіцистичного

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

36. Тип мовлення аналізованого тексту

- А розповідь
- Б роздум
- В міркування з елементами розповіді
- Г міркування з елементами опису

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Частина 2

Українська література

Завдання 37–51 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. Рядки

*Ой вилинь, вилинь, гоголю,
Винеси літо з собою,
Винеси літо-літечко
І зеленее житечко*

узяті з

- А історичної пісні
- Б сімейно-побутової пісні
- В сімейно-обрядової пісні
- Г соціально-побутової пісні
- Д календарно-обрядової пісні

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

38. «Слово про похід Ігорів» за жанром – це

- А повість
- Б балада
- В поема
- Г пісня
- Д дума

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

39. Найвидатнішим українським письменником-філософом є

- А Панас Мирний
- Б Тарас Шевченко
- В Григорій Сковорода
- Г Іван Котляревський
- Д Григорій Квітка-Основ'яненко

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

40. Перший твір в українській літературі, написаний живою народною мовою, – це

- А Біблія
- Б «Катерина»
- В «Енеїда»
- Г «Послання до єпископів»
- Д «Всякому місту – звичай і права»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

41. Поетизація внутрішньої та зовнішньої краси українців, старосвітського сільського укладу життя і християнської моралі властива твору

- А «Енеїда»
- Б «Маруся»
- В «Наталка Полтавка»
- Г «Кайдашева сім'я»
- Д «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

42. Дві сюжетні лінії – історичну й любовну – має твір

- А «Максим Гримач»

- Б «Лісова пісня»
 В «Чорна рада»
 Г «Кайдашева сім'я»
 Д «Тіні забутих предків»

А Б В Г Д

43. Жанр твору «Кайдашева сім'я» –

- А оповідання
 Б роман
 В повість
 Г новела
 Д трилогія

А Б В Г Д

44. Поезія «І все-таки до тебе думка лине...» є зразком лірики

- А інтимної
 Б пейзажної
 В патріотичної
 Г антитеза
 Д філософської

А Б В Г Д

45. У рядках з поезії «Так ніхто не кохав...»

*...В день такий розцвітає весна на землі
 І земля убирається зрання*

використано художній засіб

- А епітет
 Б метафору
 В алегорію
 Г оксиморон
 Д порівняння

А Б В Г Д

46. Кульмінація твору «Мина Мазайло» –

- А повідомлення про звільнення з роботи Мазайла
 Б зміна Миною Мазайлом прізвища
 В дискусія в родині Мазайла
 Г поява тьоті Моті
 Д урок «правільних проізношеній» з Бароновою-Козино

А Б В Г Д

47. Автором «Мисливських усмішок» є

- А Іван Драч
 Б Іван Багряний
 В Улас Самчук
 Г Остап Вишня
 Д Григір Тютюнник

А Б В Г Д

48. У рядках з поезії «Ти знаєш, що ти – людина?»

*Усмішка твоя – єдина,
 Мука твоя – єдина,
 Очі твої – одні*

використано засіб поетичного синтаксису

- А анафору
 Б епіфору
 В інверсію
 Г антитезу
 Д риторичне питання

А Б В Г Д

49. Твір «Маруся Чурай» є

- А епічним
 Б ліричним
 В драматичним
 Г ліро-епічним
 Д ліро-драматичним

А Б В Г Д

50. У творі «Сто років, як сконала Січ»
*Сто років, як сконала Січ.
 Сибір. І соловецькі келії.
 І глупа облягає ніч
 Пекельний край і крик пекельний*

у виділених словах використано художній засіб

- А епітет
 Б алегорію
 В гіперболу
 Г оксиморон
 Д порівняння

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

51. Рядки

*Ось вони – горожани! Крамарі, безглузді вчителі, безжурні ляльки в пишних уборах!
 Їх треба вимести геть і на місце їх прийдуть інші.*

узято з твору

- А «Місто»
 Б «Тигролови»
 В «Вершники»
 Г «Я (Романтика)»
 Д «Україна в огні»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

52. Рядки

*Має крилами Весна
 Запашна,
 Лине вся в прозорих шатах,
 У серпанках і баватах...
 Сяє усміхом примар
 З-поза хмар,
 Попелястих, пелехатих.*

узято з твору

- А «Чари ночі»
 Б «О панно Інно»
 В «Блакитна панна»
 Г «Арфами, арфами...»
 Д «Ви знаєте, як липа шелестить»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

53. Про лемківське містечко Дуклю розповідається у поезії

- А «Різдво»
 Б «Чари ночі»
 В «Блакитна Панна»
 Г «Молюсь і вірю...»
 Д «Арфами, арфами...»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

54. Рядки

*Кохана спить, кохана спить,
 Піди збуди, цілуй їй очі.*

- А «Чари ночі»
 Б «О панно Інно»
 В «Блакитна Панна»
 Г «Арфами, арфами...»
 Д «Ви знаєте, як липа шелестить...»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

55. Слова

*Одчинивши двері, я ступив до неї. і від несподіванки закам'янів: на розкиданій соломі,
 якраз проти дверей сиділа. – уявіть собі!. – сиділа панна.*

у творі «Момент» є

- А експозицією
 Б зав'язкою

- В кульмінацією
- Г розв'язкою
- Д постпозицією

А	Б	В	Г	Д

56. Збіркою «Сонячні кларнети» розпочав свій поетичний шлях

- А Максим Рильський
- Б Володимир Сосюра
- В Павло Тичина
- Г Євген Маланюк
- Д Андрій Малишко

А	Б	В	Г	Д

Завдання 57–60 передбачають ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «Сон»	А байка
2 «Тигролови»	Б драма
3 «Бджола та Шершень»	В повість
4 «Наталка Полтавка»	Г пригодницький роман
	Д поема-містерія

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Леся Українка	А Лукаш
2 Іван Карпенко-Карий	Б Терентій Пузир
3 Ольга Кобилянська	В Михайло
4 Іван Нечуй-Левицький	Г Петро
	Д Омелько Кайдаш

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Ольга Кобилянська	А «Земля»
2 Григір Тютюнник	Б «І мертвим, і живим...»
3 Олександр Довженко	В «Україна в огні»
4 Леся Українка	Г «Три зозулі з поклоном»
	Д «Лісова пісня»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між автором та уривком з його твору.

1 <i>Вона відразу наче спам'яталась, і одхитнулась від того стовпа, і якось наче здалеку верталась, чогось вперед руками, як сліпа. Іще бліда, іще мов крейда біла, а наче й усміхалась, лебеділа.</i>	А Іван Франко
2 <i>Не чорна хмара з-за синього моря наступала, то виступала Мотря з Карпом з-за своєї хати до тину. Не сиза хмара над дібровою вставала, то наближалася до тину стара видроока Кайдашиха... До сім'ї, як дві чорні хмари, наближались одна до другої, сумно й понуро.</i>	Б Ліна Костенко
3 <i>Поезіє, сонце моє оранжеве! Щомиті якийсь хлопчисько Відкриває тебе для себе...</i>	В Іван Нечуй-Левицький
4 <i>Невже повік уділом буде твоїм
Укрита злість, облудлива покірність,
Усякому, хто зрадою й розбоєм
Тебе скував і заприсяг на вірність?</i>	Г Іван Драч
	Д Пантелеймон Куліш

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 2

Частина 1

Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Виділене слово є емоційно забарвленим у реченні рядка
 А Бандит зразу ж присмирів і подався в *глибинь* ганку (М. Стельмах).
 Б Кучерява зелень гогозів і афин запустила своє коріння у *глибинь* моху, а зверху сипнула росою червоних та синіх ягід (М. Коцюбинський).
 В Взагалі *глибинь* вод у всім Союзі колись була куди більша й страшніша (М. Йогансен).
 Г Це був той сум, що заворожує лагідністю свого першого дотику, поєднує в собі й радість, і страх, манить, засотує в свою чарівну *глибинь* (В. Підмогильний).

А	Б	В	Г

2. Слід писати *е* в усіх словах рядка
 А л(е,и)щата, в(е,и)шневий
 Б в(е,и)ликий, с(е,и)ло, пш(е,и)ниця
 В ст(е,и)лити, поч(е,и)нати, ож(е,и)лець
 Г бер(е,и)гти, з(е,и)лений,ст(е,и)рати

А	Б	В	Г

3. Букв більше, ніж звуків, в усіх словах рядка
 А дьоготь, збіжжя, дзвінок, сонце
 Б знання, джміль, дзенькіт, приятель
 В казка, смієшся, проїзний, журналістський
 Г узлісся, дзиґа, щабель, пролісок

А	Б	В	Г

4. НЕ мають закінчень усі слова рядка
 А метро, колібрі, учень, прямо
 Б нагорі, тихенько, співати
 В веселощі, жартівливо, директива
 Г поруч, какаду, степ

А	Б	В	Г

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) «Людина, байдужа до рідної мови, – дикун. (2) Вона шкідлива своїм еством уже тому, що байдужість до мови пояснюється цілковитою байдужістю до минулого, теперішнього і майбутнього народу», писав російський письменник Костянтин Паустовський. (3) Та невже ми, українці, чиею мовою захоплювався не один світовий геній, у значній своїй масі (з відомих, звичайно, причин, пов'язаних з багатомовною колонізаторською політикою) поступово перетворюємось на дикунів? (4) Адже багато хто з нас слабо володіє рідною мовою або зовсім її забув чи зрікся, як отой персонаж пристрасного вірша Дмитра Павличка... (5) А що, коли ціла нація, п'ятдесятит'ятимільйонний народ, потроху забуває свою назву – власне ім'я?! (А. Бортняк).

5. Кількісний числівник ужито в реченні
 А другому
 Б третьому
 В четвертому
 Г п'ятому

А	Б	В	Г

6. Вставлену конструкцію вжито в реченні
 А першому
 Б другому
 В третьому
 Г п'ятому

А	Б	В	Г

7. Пунктуаційну помилку допущено в реченні
 А першому
 Б другому
 В третьому
 Г четвертому

А	Б	В	Г

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Усі слова іншомовного походження слід писати з **и** в рядку

- А гімнаст..ка, соц..ологія, Цюр..х
 Б артер..альний, ф..нансовий, Корс..ка
 В Лейпц..г, кл..ент, Флор..да
 Г д..намо, Грец..я, д..ректор
 Д форт..симо, Афр..ка, аргент..нець

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

9. НЕправильно утворено ступінь порівняння прикметника в рядку

- А Отаман стояв мовчки. *Трохи вищий* середнього зросту, крутий у плечах, з невідпорним поглядом карих очей.
 Б Мабуть, ти не розумієш, що нема в світі *гіршого*, як позбутися друга, на якого мав надію.
 В Весільний обряд одержав свою назву на означення *найвеселішого* часу в житті людини.
 Г *Самий мовчазний* серед нас – Сашко.
 Д Удача чи невдача може впасти на *найбільш* учених, пане президенте.

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

10. Потребує редагування речення

- А У залі було семеро студентів.
 Б На святкуванні завітали двоє старших хлопців.
 В Це місто налічує близько мільйона жителів.
 Г П'ятикласниця отримала два підручники.
 Д До кабінету зайшли двоє учениць.

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

11. НЕправильно узгоджено числівник з іменником у рядку

- А чотири столи
 Б півтора яблука
 В дві газети
 Г два учня
 Д три стільці

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

12. **Не** з дієприкметником пишеться разом у реченні

- А Прийшов в обідню пору – хата й досі **не/метена!** (І. Карпенко-Карий).
 Б Не хвали кашу, коли просо **не/просіяне** (Нар. творчість).
 В За сизим небом горить ніким **не/бачена** зоря (Х. Давилець).
 Г Тепер тут підвищувався тільки незграбний мур, а навкруг його купою лежала **не/прибрана** цегла (В. Підмогильний).
 Д Тільки мав талант до віршів **не/позичений**, а власний (Леся Українка).

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

13. Усі слова є прикметниками в рядку

- А вуличний, народний, усякий
 Б далекий, той, невідомий
 В дерев'яний, скажений, написаний
 Г учительський, Марійчин, мій
 Д ніжний, материнський, рожевий

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

14. Разом слід писати всі займенники рядка

- А **не/аби/який**, **скільки/сь**, **ні/скільки**
 Б **казна/до/чого**, **будь/хто**, **ні/де**
 В **ні/який**, **аби/який**, **де/коли**
 Г **де/інде**, **хтозна/як**, **аби/чий**
 Д **бозна/як**, **казна/де**, **скільки/сь**

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

15. Помилку у відмінюванні порядкового числівника допущено в рядку

- А Р.в.: два мільйони п'ятсот дев'яносто першого
 Б Д.в.: два мільйони п'ятсот дев'яносто першому
 В Н.в.: два мільйони п'ятсот дев'яносто перший
 Г Ор.в.: двома мільйонами п'ятсот дев'яносто першим
 Д М.в.: (на) два мільйони п'ятсот дев'яносто першому

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

16. До першої дієвідміни належать усі дієслова рядка

- А терти, змішувати, булькотати
- Б варити, цокотіти, нести
- В булькотіти, сіяти, бігти
- Г глянути, летіти, гнати
- Д жовтіти, малювати, боятися

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

17. Дієприслівник НЕ відокремлюється комами в рядку (розділові знаки пропущено)

- А Учень засоромився поклавши зошита на стіл учителя.
- Б Ми прагнули перемоги не покладаючи надій на власну впевненість.
- В Не покладаючи надій на конспекти студенти вивчили тему напам'ять.
- Г Робітники працювали не покладаючи рук.
- Д Так і не поклавши бутерброда до рюкзака Микола побіг до школи.

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

18. Замість двокрапки можна поставити кому в рядку

- А Умовк кобзар сумуючи: щось руки не грають (Т. Шевченко).
- Б Усе блищало на ньому: руде волосся, густе ластовиння, чищена цеглою мідь (І. Франко).
- В І все було палким в годину творчу: і небо, і земля, і камінь, і різець, і серце майстра (Леся Українка).
- Г На йому була проста одежа: широкі крамні сині штани, біла сорочка й чорна смушова шапка (І. Нечуй-Левицький).
- Д І досі сниться: вийшла з хати веселая, сміючись, мати (Т. Шевченко).

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

19. Підрядна частини пояснює один із членів головної частини в реченні

- А Поки сонце з неба сяє, тебе не забудуть (Т. Шевченко).
- Б Край дороги, якою котився віз, лежав білий пісок (М. Коцюбинський).
- В От аби мати загубила пояс, то мав би Юхим що троцити (М. Стельмах).
- Г А що тепер були дні гарячі, то вона ходила лише в сорочці підперезана (О. Кобилянська).
- Д І не люблю я двох облич, коли вони в одній людині (А. Малишко).

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

20. Складнопідрядним з підрядною з'ясувальною є речення

- А І несли ми сили наші, щоб звалити гнів віків (В. Сосюра).
- Б А що не було місця на лаві у тісній хаті, послалась баба долі (М. Коцюбинський).
- В Хочу, щоб ви надихалися цього повітря (О. Гончар).
- Г Він скрізь ходив, куди і ми ходили (Леся Українка).
- Д А більший меншого турсає та ще і б'є, затим, що сила є (Л. Глібов).

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

21. Вказівне слово містить головна частина складнопідрядного речення

- А Картина, котру він побачив, дуже вразила його (М. Коцюбинський).
- Б Море було таке гладеньке, синє, наче туго натягнений екран, на якому показували небо (М. Коцюбинський).
- В Мов дивний сад, шумить життя нове (В. Сосюра).
- Г Нема такого дерева, щоб на нього птиці не сідали (Ю. Смолич).
- Д Що не кажи, а голова в нього на в'язках неабияка (Панас Мирний).

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

22. Складнопідрядним з підрядною місця є речення

- А Заплакали, розійшлися, відкіля взяли (Т. Шевченко).
- Б Коли я погляд свій на небо зводжу, нових зірок на ньому не шукаю (Леся Українка).
- В Коли оце в Кармелевім селі пройшла чутка, що це їхній Кармель отаманує в Чорному лісі (Марко Вовчок).
- Г Густа біла рослинність, що оточувала навкруги, переносила мрію в якусь зачаровану країну (М. Коцюбинський).
- Д А на тому місці, де стояла тінь, іскрило сонце широкою плямою (Панас Мирний).

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

23. Складним безсполучниковим з нерівноправними частинами є речення
 А Сонце сховалось за зелені хмари, з полудня вітер повіяв (*Панас Мирний*).
 Б Погляне – холодною водою обілле (*Марко Вовчок*).
 В Читаю книжку – думаю своє (*Д. Головка*).
 Г Падає листя з берези, капають роси з гілля (*Олександр Олесь*).
 Д Гаї шумлять – я слухаю (*П. Тичина*).

А	Б	В	Г	Д

Завдання 24–28 передбачають устанавлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між словом і його антонімом.

Слово

Антонім

1 далекий	А веселий
2 сумний	Б темний
3 світлий	В несхожий
4 схожий	Г подібний
	Д близький

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між прислівниками та їхніми розрядами.

Розряд

Прислівники

1 часу	А швидко, незабутньо
2 причини	Б відтепер, назавжди
3 мети	В багато, трішечки
4 міри і ступеня	Г спересердя, спросоння
	Д на зло, наперекір

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть вид однорідних членів, ужитих у реченні.

Вид

Однорідні члени речення

1 однорідні підмети	А Справжній поет повинен мати своє обличчя, і почерк, і ходу (<i>А. Малишко</i>).
2 однорідні присудки	Б Повільно, але неухильно весна відвоювала свої права (<i>М. Сиротюк</i>).
3 однорідні означення	В У хаті порядкують мати й дружина Кузьми (<i>М. Сиротюк</i>).
4 однорідні додатки	Г І рветься птиця, і б'ється, і в руки йому дається (<i>І. Гордасевич</i>).
	Д Вона прийшла, непрохана й неждана (<i>В. Симоненко</i>).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між вставним словом і його групою за значенням.

Група за значенням

Вставне слово

1 привертають увагу співрозмовника	А Учора – а тоді було сонячно – я випрала футболку.
2 виражають ставлення мовця до сказаного	Б Скласти іспит – це, погодьтеся, справа не з легких.
3 указують на джерело повідомлення	В Сьогодні, кажуть, буде святковий парад.
4 указують на послідовність думок	Г Щойно ми приїхали до бабусі, як на зло, почалася гроза.
	Д А ми, до речі, учора ще й вірша вичили.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. Установіть відповідність між реченнями з прямою мовою та їхніми схемами.

Схема	Пряма мова
1 «П, – а. – П».	А Чи бачили таке сказав батько і, помовчавши, додав Готовий хлібороб, одним словом (А. Головка).
2 «П, – а, – п».	Б Яких же я людей бачу одказує Кармель Багатих та вбогих (Марко Вовчок).
3 А: «П».	В Мої друзі – вбогі бідолахи говорять Кармель от мої друзі! (Марко Вовчок).
4 «П, – а: – П».	Г Він з усмішечкою витягнув з кишені пачку грошей, підкинув її вгору, зловив і на мигах показав бери мовляв (М. Стельмах).
	Д У цілого війська девіз був один За волю, за рідну країну! (Леся Українка).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Вічний сюжет

Сюжет, вічно притягальний своєю універсальністю: багатолітній блукалець світами, переживши війни й тисячу смертельних небезпек, чудом урятувавшись із печери людоджера та з острова лихої чарівниці, що обертає людей на свиней, – повертається, нарешті, на батьківщину. Тимчасом син його, розуміється, виріс на здорового молодця, у домі роїться од численних претендентів на руку дружини, і впізнає поворотця тільки стара нянька – по шраму на носі.

Ім'я блукальця – Одисей, і все з ним, як пам'ятаємо, скінчилося гаразд. А от інша версія того самого сюжету: по п'ятнадцяти роках брежнєвських таборів, побувавши і в тюремних лікарнях, і в камері смертників (бо спочатку був засуджений на смерть – за вивішеного в рідному селі жовто-блакитного прапора), повертається наприкінці 1970-х український Одисей на адресу, де мешкає його родина, – зійшовши з автобуса в незнайомому містечку, питає на автостанції в місцевого хлопця, як пройти на таку-то вулицю, хлопець береться його провести, і блукалець доходить до потрібного будинку і знаходить потрібні двері, і хлопець входить у ті двері – разом із ним, і виявляється – його сином.

Цю другу історію оповів колишній радянський дисидент, нині професор Єрусалимського університету Михаїл Хейфец у своїй книзі табірних спогадів «Українські силуети». Крім особливо високо цінованої в нашу інформаційну добу документальної достовірності докладних імен і дат, ця новітня версія різниться від міфу-оригіналу й дечим істотнішим – сумною правдою, що сповна відкрилася людству. Коротко, якщо для гомерівського грека безсумнівною була сама наявність Итаки як незмінної духовної вітчизни, дому, «отчого порога», себто місця-куди-можна-повернутися, – то Одисей кінця ХХ-го століття, кидаючи, нарешті, якір біля омріяного рідного берега, ризикує не тільки бути невпізнаним – він ризикує сам не впізнати Телемаха. І Пенелопи. І палацу. І тої няньки, якій належить пред'явити шрам. Змилюйтесь, люди добрі, скажіть, на Бога, як зветься цей острів?..

Ітаки немає – та Итака, що світила Одисеєві на дні смердючої печери циклопа, що вела його крізь морські урагани й виривала з лап організаторів незліченних «свинських ферм», Итака, пам'яттю про котру він, властиво, й вижив, – виявляється, існувала тільки в його уяві. З цього моменту починається правдива драма Одисея: досі-бо, у які б халепи не потрапляв, він був – Одисей, цар Итаки. Не знайшовши Итаки на сподіваному місці, він більше не знає, хто він. Психологи йменують цей стан кризою тожсамості. Але й психологи губляться в дефініціях, коли в ситуації Одисея опиняється цілий народ.

«Хто ми? Чиї сини? Яких батьків?». Доля України виглядає унікальною навіть порівняно до решти центральноєвропейських народів – цих, за влучним висловом Мілана Кундери, «невдах історії», до чийого грона Україна завжди поривалася належати культурно. Країна, котра, в силу свого геополітичного становища, впродовж тисячоліття перебувала на розхресті протилеглих культурних впливів – візантійства і православ'я, з одного боку, і католицького

Риму, з другого, країна, як жалібно співається в народній пісні, «при битій дорозі» – коридор, прохідний двір, котрим хто тільки не гупотів – то «з варяг у греки», то з азійських степів у глиб Європи, – властиво, мала б, при клінічній слабкості централізуючих, державних традицій, давно розповзтися, як клаптикова ковдра, на безформний конгломерат етнічних «земель»...

«Що дасть нам силу?». Це ще одне з класичних українських питань, сформульоване понад вісімдесят років тому Лесею Українкою, котра й відповіла на нього власним життям і творчістю: заселивши заборонену й переслідувану мову цілим пантеоном персонажів світової культури, від героїв гомерівського епосу до пророка Мохаммеда й Дон Жуана, і в той спосіб піднісши сволок «української хати» на вселенську висоту. Це дуже «центральноевропейська» відповідь – коли духовним еквівалентом нації, гарантом її єдності, а значить і життєздатності, стає культура, причому неодмінно культура відкрита, включена в процес універсального, крізь час і простір, обміну вартостями.

Якою буде завтрашня Україна, залежить від того, чи потрапить сьогодні українська культура витримати вдруге (після «Розстріляного Відродження» 1920-х) завданий їй історією іспит на «мажоритарність» – із вічно загроженої, покривджено-«меншинної», скупченої в собі зробитись самовпевненою, «своєю», обволікаючою й проникаючою, як повітря, для всіх, хто населяє Україну. Для початку вона має «привласнити», опанувати й органічно ввібрати в себе всі дотеперішні духовні злети, що відбувалися в сфері її присутності й відчувувались од неї, чи включити в свій контекст не лише Гоголя, а й «породженого» ним киянина Булгакова (дарма що того трусило від люті на сам звук української мови!): все це також значною мірою «наше», і за відродження та розвиток «меншинних» культур на українському ґрунті – як матеріальному, так і духовному – тепер відповідаємо – ми (За О. Забужко).

29. Актуальність порушеної в тексті проблеми розкривають рядки

- А Сюжет, вічно притягальний своєю універсальністю: багатолітній блукалець світами, переживши війни й тисячу смертельних небезпек, чудом урятувавшись із печери людожера та з острова лихої чарівниці, що обертає людей на свині, – повертається, нарешті, на батьківщину.
- Б ... якщо для гомерівського грека безсумнівною була сама наявність Ітаки як незмінної духовної вітчизни, дому, «отчого порога», себто місця-куди-можна-повернутися, – то Одиссей кінця ХХ-го століття, кидаючи, нарешті, якір біля омріяного рідного берега, ризикує не тільки бути невпізнаним – він ризикує сам не впізнати Телемаха. І Пенелопи. І палацу. І тої няньки, якій належить пред'явити шрам.
- В Доля України виглядає унікальною навіть порівняно до решти центральноевропейських народів – цих, за влучним висловом Мілана Кундери, «невдах історії», до чийого грона Україна завжди поривалася належати культурно.
- Г Якою буде завтрашня Україна, залежить від того, чи потрапить сьогодні українська культура витримати вдруге (після «Розстріляного Відродження» 1920-х) завданий їй історією іспит на «мажоритарність» – із вічно загроженої, покривджено-«меншинної», скупченої в собі зробитись самовпевненою, «своєю», обволікаючою й проникаючою, як повітря, для всіх, хто населяє Україну.

А Б В Г

30. Алгоритичним є судження

- А Ім'я блукальця – Одиссей, і все з ним, як пам'ятаємо, скінчилося гаразд.
- Б Ітаки немає – та Ітака, що світила Одиссеєві на дні смердючої печери циклопа, що вела його крізь морські урагани й виривала з лап організаторів незліченних «свинських ферм», Ітака, пам'яттю про котру він, властиво, й вижив, – виявляється, існувала тільки в його уяві.
- В ...по п'ятнадцяти роках брежнєвських таборів, побувавши і в тюремних лікарнях, і в камері смертників (бо спочатку був засуджений на смерть – за вивішеного в рідному селі жовто-блакитного прапора), повертається наприкінці 1970-х український Одиссей на адресу, де мешкає його родина...
- Г З цього моменту починається правдива драма Одиссея: досі-бо, у які б халепи не потрапляв, він був – Одиссей, цар Ітаки. Не знайшовши Ітаки на сподіваному місці, він більше не знає, хто він.

А Б В Г

31. Речення «Крім особливо високо цінованої в нашу інформаційну добу документальної достовірності докладних імен і дат, ця новітня версія ризниться від міфу-оригіналу й децим істотнішим – сумною правдою, що сповна відкрилася людству» ускладнене

А однорідними обставинами

- Б відокремленим додатком
 В вставною конструкцією
 Г порівняльним зворотом

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

32. Вставленою конструкцією ускладнено речення

- А Ім'я блукальця – Одисей, і все з ним, як пам'ятаємо, скінчилося гаразд.
 Б Ітаки немає – та Ітака, що світила Одисеєві на дні смердючої печери циклопа, що вела його крізь морські урагани й виривала з лап організаторів незліченних «свинських ферм», Ітака, пам'яттю про котру він, властиво, й вижив, – виявляється, існувала тільки в його уяві.
 В З цього моменту починається правдива драма Одисея: досі-бо, у які халепи не потрапляв, він був – Одисей, цар Ітаки.
 Г Для початку вона має «привласнити», опанувати й органічно ввібрати в себе всі дотеперішні духовні злети, що відбувалися в сфері її присутності й відчужувались од неї, чи включити в свій контекст не лише Гоголя, а й «породженого» ним киянина Булгакова (дарма що того трусило від люті на сам звук української мови!): все це також значною мірою «наше», і за відродження та розвиток «меншинних» культур на українському ґрунті – як матеріальному, так і духовному – тепер відповідаємо – ми.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

33. У реченні «Ім'я блукальця – Одисей, і все з ним, як пам'ятаємо, скінчилося гаразд»

- А є звертання
 Б є прикладка
 В є фразеологізм
 Г є підрядна частина

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

34. «Хто ми? Чиї сини? Яких батьків?» – це цитата з поетичного твору

- А Мілана Кундери
 Б Тараса Шевченка
 В Михаїла Хейфеца
 Г Лесі Українки

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

35. Тип мовлення аналізованого тексту

- А розповідь
 Б розповідь з елементами міркування
 В роздум
 Г опис

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

36. Текст належить до стилю

- А художнього
 Б публіцистичного
 В наукового
 Г розмовного

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. Рядки

*Золотії серпики бряжчали,
 Поки сього жита дожали;
 Тепер вже не будуть бряжчати,
 А будуть в коморі лежати*

узято з

- А календарно-обрядової пісні
 Б соціально-побутової пісні
 В сімейно-обрядової пісні
 Г історичної пісні
 Д народної балади

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

38. Автор «Слова про похід Ігорів» –

- А князь Ігор Святославич

- Б Нестор Літописець
 В Іван Вишенський
 Г віщий Боян
 Д невідомий

А Б В Г Д

39. Григорій Сковорода є автором твору

- А «Бджола та Шершень»
 Б «І мертвим, і живим...»
 В «Contra spem spero!»
 Г «Слово про похід Ігорів»
 Д «Ти знаєш, що ти – людина?..»

А Б В Г Д

40. Перший твір нової української драматургії – це

- А «Лісова пісня»
 Б «Гайдамаки»
 В «Енеїда»
 Г «Хазяїн»
 Д «Наталка Полтавка»

А Б В Г Д

41. Розв'язка твору «Маруся» –

- А Маруся помирає
 Б Василь помирає
 В Маруся знайомиться з Василем
 Г Наум Дрот відмовляється віддати Марусю за Василя
 Д Василь освідчується Марусі

А Б В Г Д

42. Твір «Кайдашева сім'я» має ознаки мистецького стилю

- А бароко
 Б класицизму
 В романтизму
 Г реалізму
 Д символізму

А Б В Г Д

43. Висміювання фальшивого дворянства – ідея твору

- А «Мойсей»
 Б «Лісова пісня»
 В «Людина»
 Г «Мартин Боруля»
 Д «Бджола та Шершень»

А Б В Г Д

44. Протистояння між братами через матеріальні блага описано в творі

- А «Лісова пісня»
 Б «Сучасники»
 В «Земля»
 Г «Маруся Чурай»
 Д «Я (Романтика)»

А Б В Г Д

45. У рядках з поезії «І все-таки до тебе думка лине...»

*О, сліз таких вже вилито чимало, –
 Країна ціла може в них втопитись*

використано художній засіб

- А епітет
 Б алегорію
 В гіперболу
 Г оксиморон
 Д порівняння

А Б В Г Д

46. У рядках з поезії «Чари ночі»

*Сміються, плачуть солов'ї
 І б'ють піснями в груди...*

використано художній засіб

- А порівняння
 Б синекдоху

- В градацію
Г епітет
Д персоніфікацію

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

47. Основний вид комічного, який використовує Остап Вишня в збірці «Мисливські усмішки», – це

- А гумор
Б іронія
В сатира
Г сарказм
Д гротеск

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

48. У рядках з поезії «Ти знаєш, що ти – людина?»

*Інші ходитимуть люди,
Інші кохатимуть люди –
Добрі, ласкаві й злі*

використано засіб поетичного синтаксису

- А антитезу
Б епіфору
В тавтологію
Г паралелізм
Д риторичне питання

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

49. У рядках з поезії «Сто років, як скончала Січ»

*Ти ще виболюєшся болем,
Ти ще роздerta на шматки*

використано засіб поетичного синтаксису

- А епіфору
Б інверсію
В антитезу
Г паралелізм
Д тавтологію

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

50. Зображення пригод в'язня-втікача – тема твору

- А «За мить щастя»
Б «Тигролови»
В «Місто»
Г «Я (Романтика)»
Д «Україна в огні»

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

51. Головного героя роману «Місто» звати

- А Степан Радченко
Б Наум Дрот
В Максим Гримач
Г Андрій Половець
Д Мартин Боруля

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

52. Рядки

*Ось місяць, зорі, солов'ї...
«Я твій» – десь чують дідугани.
А солов'ї!..*

узято з твору

- А Павла Тичини
Б Олександра Олесь
В Миколи Вороного
Г Максима Рильського
Д Володимира Сосюри

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

53. Цінувати кожну мить короткочасного життя закликає читачів у своїй поезії

- А Павло Тичина
Б Олександр Олесь

- В Микола Вороний
- Г Максим Рильський
- Д Богдан-Ігор Антонич

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

54. Героїню твору «Момент» звати

- А Рита
- Б Інна
- В Муся
- Г Зося
- Д Галя

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

55. Літературне об'єднання українських письменників в еміграції, яке діяло після Другої світової війни

- А МУР
- Б «МАРС»
- В «Празька школа»
- Г ВАПЛІТЕ
- Д ВУСПП

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

56. Прийом віддзеркалення яскраво виражений у зображенні героїв твору

- А «Земля»
- Б «Маруся»
- В «Мартин Боруля»
- Г «Кайдашева сім'я»
- Д «Наталка Полтавка»

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

Завдання 57–60 передбачають ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та його жанром.

1 «Сон»	А поема-містерія
2 «Україна в огні»	Б кіноповість
3 «Чорна рада»	В соціальна комедія
4 «Мартин Боруля»	Г історичний роман-хроніка
	Д історична поема

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Іван Карпенко-Карий	А Мавка
2 Тарас Шевченко	Б Мелашка
3 Іван Нечуй-Левицький	В Максим Залізник
4 Леся Українка	Г Маюфес
	Д Максим Гудзь

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Іван Котляревський	А «Катерина»
2 Тарас Шевченко	Б «Максим Гримач»
3 Василь Стефаник	В «Три зозулі з поклоном»
4 Марко Вовчок	Г «Камінний хрест»
	Д «Енеїда»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між літературним персонажем і його характеристикою.

- 1 *Про наші битви – на папері голо.
Лише в піснях вогонь отой пашить.
Таку співачку покарать на горло,
та це ж не що, а пісню задушить!*
- 2 *По одежі і по сивій бороді, скажуть би,
пін, а по шаблюці під рясою, по пісто-
летах з поясом і по довгих шрамах на
виду – старий козарлюга.*
- 3 *Іхня українізація – це спосіб виявити
всіх нас, українців, а тоді знищити
разом, щоб і духу не було... Поперед-
жаю!*
- 4 *Рід у державу вростає, у закон та об-
меження, а ми анархію несем на плечах,
нащо нам рід, коли не треба держави,
не треба родини, а вільне співжиття!*

- А Маруся Чурай
(«Маруся
Чурай»)
- Б Панас
(«Подвійне коло»)
- В Іван Шрам
(«Чорна
рада»)
- Г дядько Тарас
(«Мина
Мазайло»)
- Д Григорій Много-
грішний
(«Тигролови»)

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 3

Частина 1

Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Норми чергування *i-й* порушено в рядку
 А оце й усе, фізика й математика
 Б музичні й літературні твори, цвіт вишень і яблунь
 В мова йде про поезію, Ігор йде до школи
 Г зробив імовірні висновки, висновки дуже ймовірні
- А Б В Г
2. Звук [г] вимовляється в усіх словах рядка
 А (г,г)рім, (г,г)руша, (г,г)азда, (г,г)ордість
 Б (г,г)ромада, (г,г)уля, (г,г)ріти, (г,г)орло
 В (г,г)анок, (г,г)ава, (г,г)орбик, (г,г)оробець
 Г дзи(г,г)а, (г,г)рунт, (г,г)удзик, (г,г)анок
- А Б В Г
3. Виділене слово вжите в прямому значенні в рядку
 А *Гострий* струмінь морозного повітря, осяяні в домах вікна, чийсь голоси, дзвінки звощика... (М. Коцюбинський).
 Б Катерина цікава, язик у неї *гострий* як бритва (І. Нечуй-Левицький).
 В Настя заглянула в щілину, ще й пальцями полапала *гострий* рубець коло дверей проти заціпки, чи не стерся він часом (І. Нечуй-Левицький).
 Г Вітер, *гострий*, як наточена бартка, бив йому в груди (М. Коцюбинський).
- А Б В Г
4. Спільнокореневими є всі слова рядка
 А мова, мовник, розмова, співомовка
 Б горе, горювати, горище, город
 В тато, татко, татусь, татуньо
 Г віз, возити, привозити, завозити
- А Б В Г

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Бертенев підійшов до вікна. (2) Йому завжди видавалося (щоправда, він про це нікому не казав), що панорама з вікон може розповісти про господаря не менше, аніж його бібліотека чи *вмеблювання* помешкання. (3) Принаймні відтоді, як люди почали достатньо *вільно* вибирати собі житла. (4) Але зараз він опинився в скрутному становищі: будинок *звичайний*, стандартна житлова «сочевиця-карат», без будь-яких надлишків. (5) А за вікном уже сутеніло, на вулиці ще можна було щось розгледіти, але з вікна кабінету, *освітленого* м'якою люмінесценцією зі стелі, можна було побачити хіба що власне відображення, спотворене потрійним віконним склом.

5. Орфографічну помилку допущено в слові
 А *вмеблювання*
 Б *вільно*
 В *звичайний*
 Г *освітленого*
- А Б В Г
6. Неповним є речення
 А *друге*
 Б *третє*
 В *четверте*
 Г *п'яте*
- А Б В Г
7. Власну назву вжито в реченні
 А *першому*
 Б *другому*
 В *четвертому*
 Г *п'ятому*
- А Б В Г

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Неправильно записано складне слово в рядку

- А жовтогарячий
- Б темносиній
- В сіро-зелений
- Г яскраво-червоний
- Д біло-синій

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

9. Правильно утворено ступінь порівняння прикметника в рядку

- А *Самий кращій* день у моєму житті – день мого народження.
- Б Писанкарство – одне з *найоригінальніших* видів народного мистецтва.
- В Це завдання було *найбільш логічнішим*.
- Г *Самою красивою* сьогодні була моя мама.
- Д *Найрозумним* виявився одинадцятикласник Микола.

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

10. Потребує редагування речення

- А Сміючись, ми зайшли до аудиторії.
- Б Дописавши твір, пролунав дзвінок.
- В Шкутильгаючи, Сашко вийшов до дошки.
- Г Поспішаючи, мама забула вдома парасольку.
- Д Зосередившись, Марко розв'язав складну задачу.

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

11. Складними є всі числівники рядка

- А одинадцятий, тридцятєро, сімдесят
- Б три четвертих, двадцять, дев'ять
- В семеро, п'ятдесятий, сімдесят чотири
- Г вісімдесят, кількадесят, двоє
- Д двісті, обидва, одна ціла і вісім десятих

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

12. Закінчення *-а* у формі родового відмінка однини мають усі іменники рядка

- А відмінк.., род.., спирт.., десятк..
- Б мотор.., ліс.., родовод.., млин..
- В процент.., остров.., конфлікт.., шум..
- Г понеділк.., трактор.., тєсляр.., підручник..
- Д іменник.., альманах.., Донбас.., долар..

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

13. Граматичну помилку допущено в словосполученні

- А ходити болотами
- Б українець за походженням
- В контрольна з математики
- Г плисти по течії
- Д за нашими підрахунками

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

14. Лексичну помилку допущено в словосполученні

- А людські взаємовідношення
- Б людські стосунки
- В людські взаємини
- Г людське взаєморозуміння
- Д людське порозуміння

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

15. Частка *ні* пишеться разом з іншою частиною мови в рядку

- А Світ який – (ні)краю (ні)кінця! (В. Симоненко).
- Б (Ні)де немає літа (Л. Костенко).
- В Немає (ні)для кого на світі спочину (Р. Іванченко).
- Г Пропаде він з нею (ні)за що (Б. Грінченко).
- Д (Ні)кроку зі шляху, (ні)думки назад! (О. Ольжич).

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

16. Звуконаслідувальне слово виступає членом речення в рядку

- А Давно, давно не чув, зозуле, навіть у снах уже твого «ку-ку» (В. Підпалій).
- Б Дзінь-дзінь-дзінь... Під господу в'їжджає пара вороних (Г. Маковій).
- В Умовляють серця перебої: Тах... тук... тук... (В. Еллан).
- Г Дзєнь-н-нь!.. Дзєнь-н-нь!.. – чути було знадвору в розчинені двері (С. Черкасенко).
- Д – Чирик, чирик! – вдався Михайлик до горобців (М. Горюн).

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

17. Правильно поєднано числівник з іменником у рядку

- А двадцять три відсотка
- Б три набори
- В чотири метра
- Г сорок три кілограмів
- Д четверо товариші

А Б В Г Д

18. НЕ потребує редагування речення

- А Біля будинку росли чотири дуба.
- Б Два брата вчилися в одному класі.
- В П'ять жінок стояли на зупинці.
- Г Семеро днів тривала спека.
- Д Сестри обоє ходять до школи.

А Б В Г Д

19. Позначте речення з неузгодженими означеннями.

- А Усі пориви, всі надії тобі; мій краю дорогий (*В. Симоненко*).
- Б Ще треті півні не співали (*Т. Шевченко*).
- В Пісня Марічки оповідала всім добре знайому подію (*М. Коцюбинський*).
- Г За дванадцятьма мостами сивий Дніпро лежить (*А. Малишко*).
- Д Повіяло польовими пахоцями (*М. Коцюбинський*).

А Б В Г Д

20. Позначте складнопідрядне речення з підрядною причиною.

- А А більший меншого турсає, та ще і б'є, затим що сила є (*Л. Глібов*).
- Б Я посланий, щоб виконать закон (*Леся Українка*).
- В Теплий туман стелився по полю і наливав балку по самі вінця, так що дерева потопали в ньому (*М. Коцюбинський*).
- Г Народ захоплений танцем і все звужує коло, так що танцюри мов у криниці (*М. Коцюбинський*).
- Д Далеко від степу люди чули, як ночами стугоніла земля (*Н. Рибак*).

А Б В Г Д

21. Позначте складне речення з однорідною підрядністю.

- А Сонце червоніє й червоніє, і в тому, як воно хилиться до обрїю, вже відчуваєш втому трудівника... (*Є. Гуцало*).
- Б Там, де Личка круто в'ється, де хати в садах, де носила мене мати в поле на руках, там узяв я пісню в серце із людських сердець (*Д. Павличко*).
- В Я люблю, як ти розкриваєш свої вії, прижурений житній цвіте, я люблю, як ти довірливо дивишся на мене очима волошки і озиваєшся косою в лузі, перепілкою в полі (*М. Стельмах*).
- Г Я Вас вітаю з тим, що є тепло, коли з дощу доводиться вертатись (*О. Делеменчук*).
- Д Україна – це та земля, на якій ми народилися, і це небо, і сонце, яке світить над нами (*М. Яцків*).

А Б В Г Д

22. Позначте складносурядне речення.

- А З дороги видно було, як вився у низині кривульками глибокий та каламутний Прут (*М. Коцюбинський*).
- Б Осінній вечір морозом дихав, у небі місяць немов п'ятак (*В. Симоненко*).
- В Не русалонька блукає – то дівчина ходить (*Т. Шевченко*).
- Г А ще й таку я вирізьблю картину: зі всіх дворів збігається рідня (*Л. Костенко*).
- Д Не то блискавки пронизували небо, не то спалахи електрозварки освітлювали обрїй (*А. Шиян*).

А Б В Г Д

23. Позначте речення з узагальнювальним словом при однорідних членах (розділові знаки пропущено).

- А Я живу і борюсь і творю для людей (*В. Забаштанський*).
- Б Всяке птаство як-от деркачів перепілок куликів курок можна було викосити косою в траві (*О. Довженко*).
- В За шкільними партами схилились чорняві біляві русяві голівки (*І. Цюпа*).
- Г Йому жаль стало Жука здорового чорного мордатого (*Панас Мирний*).
- Д Люблю я бистрину життя прозору поривну глибоку (*Д. Павличко*).

А Б В Г Д

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між лексичним типом і словами.

<i>Лексичний тип</i>	<i>Слова</i>
1 синоніми	А іти – стояти
2 антоніми	Б іти – і ти
3 омоніми	В іти – бігти
4 пароніми	Г адресат – адресант
	Д іти – йти

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між прислівником і способом його творення.

<i>Спосіб творення</i>	<i>Прислівник</i>
1 суфіксальний	А недалеко, прегарно
2 префіксальний	Б по-українськи, зозла
3 суфіксально-префіксальний	В удвічі, неймовірно
4 словоскладання	Г тихо-тихесенько, рано-рано
	Д ранком, бережком

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між реченням з однорідними членами і його схемою.

<i>Схема</i>	<i>Речення</i>
1 О, О і О	А Усі весну щиро кохають люди пташки і дерева (<i>П. Гай</i>).
2 Δ: О, О і О	Б Ні голубого неба ні димчатих лісів на горизонті ні картинних вітряків нічого я не бачив (<i>М. Хвильовий</i>).
3 Δ: О, О – ...	В Степ яснів ширився і невтомно розгортався (<i>І. Цюпа</i>).
4 О, О, О – Δ	Г Весна неначе карусель на каруселі білі коні (<i>Б. Антоненко-Давидович</i>).
	Д Рухомі речі стіл ослони стільці також були в оселі (<i>Із журналу</i>).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між означенням і умовою його відокремлення.

<i>Умова відокремлення</i>	<i>Означення</i>
1 означення стосується особового займенника	А Повні надії та віри, птахи про весну сповіщають.
2 поширене означення стоїть після означуваного слова	Б Син людський, я ростиму нестримно (<i>М. Руденко</i>).
3 означення має додатковий обставинний відтінок	В Досвітні вогні, переможні, урочі, прорізали темряву ночі (<i>Леся Українка</i>).
4 означення стоїть після означуваного слова, перед яким уже є означення	Г Андрій Іванович, відомий і шанований учитель, удома почувався найліпше.
	Д Євген Маланюк виявив себе як справжній співець державності.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. Установіть відповідність між реченням і його видом.

<i>Вид</i>	<i>Речення</i>
1 просте не- ускладнене	А Подивилась Олеся, зачинила віконце й ви- йшла (<i>М. Коцюбинський</i>).
2 просте з одно- рідними чле- нами	Б Тривожне, засни непробудно, не рвись в недобачені сні (<i>П. Воронько</i>).
3 просте з від- окремленими членами	В Життя – це любов, і немає життя без лю- бові (<i>Є. Гуцало</i>).
4 просте зі звертанням	Г Чому б з тобою нам не поєднати дружбу? (<i>Л. Глібов</i>). Д З-за хати вибігла собака, кудлата, як вівця (<i>І. Нечуй-Левицький</i>).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

На початку нашого століття Володимир Винниченко напівжартома-напівсерйозно зауважив, що за долю української мови він зможе почуватися цілком спокійним щойно тоді, коли нею заговорить кримінальний світ, тобто геть чисто, як сьогодні розмовляють з екрана персонажі дубльованих американських фільмів...

Смішки смішками, але насправді в цій нібито парадоксальній заяві відомого своїм ексцентризмом письменника-фантаста таїться вельми проникливе розуміння взаємин між мовою й правом. Бо кримінальний світ – попри всі його претензії на автономне існування, невідлегле прийнятим у суспільстві законам, – в дійсності є щодо них усього лиш таким собі «тіньовим боком Місяця», що в звихнутій формі відтворює зяючі прогалини видимих оков, «денних» суспільних структур. Відповідно й у мові своїй соціальне «дно» відштовхується насамперед від мови офіційної, правної – мови влади: не випадково чи не єдиний варіант україномовного «блатного» аргументу в 20-му столітті дає Галичина, де ще від австро-угорських часів, як-не-як, діяло україномовне ж таки судочинство... Простіше сказавши, злочинний світ завжди говорить, наслідуючи (передражнюючи) свого антагоніста – правоохоронну систему, і дійсного мовного режиму цієї системи не затулити від нього. Тож В. Винниченко відчув слушно: саме українська мова з уст злодіїв була б єдиним незаперечним свідченням того, що влада в Україні остаточно зробилася україномовною.

Все це, далебі, варто повсякчас держати собі в умі. Бодай би тільки на те, щоб здавати собі справу з однієї вельми серйозної обставини: нині, коли від Радянської влади з її тоталітарною російською залишився лиш її байстрюк – пострадянський кримінал, чиє «мурчання» дедалі чутніше і, от уже дослівно, владніше відлунює в українському просторі, – проблема дерусифікації вітчизняного права й судочинства перестає бути суто політичною. Вона стає, без перебільшення, – проблемою професійної честі українських правоохоронців.

І не тільки тому, що для органів, які представляють державу, послугування державною ж таки мовою є ознакою елементарної самоповаги, – чого-чого, а якраз самоповаги нас не дуже вчено: щоразу, коли, повертаючись із далеких мандрів, перетинаєш рідний кордон, не можеш позбутися того почуття сорому, – ось бориспільський прикордонник, який щойно намагався говорити з західним туристом по-німецькому, беручи до рук мого паспорта, відразу переходить на російську: «Сніміте очкі», – «А що, – питаю, – в іноземця тут більше прав, ніж у мене?» – Офіцер дивиться на мене з-за скляної перегородки, явно і, що найжахливіше, щиро не розуміючи, чого я від нього хочу. Пояснюю: «Ось ви говорили з отим паном мовою його країни – а зі мною, виходить, можна не церемонитися, я для вас людина без громадянства?» – стенає плечима, на обличчі вираз нудьги, мовляв, викаблучується дамочка: «А ви што, не розумієте, што лі?». Недопояснили йому свого часу ні за партою військового училища, ні тут, на робочому місці, що, подібно до того, як форму він одягнув не тільки на те, щоб не голим сидіти, так і мова, якою послуговується, не на те тільки служить, щоб його розуміли, – що ми з ним у цьому разі не приватні особи, не в трамваї й не на вулиці, де вольному воля, аби лиш співрозмовник уторопав, – що тут, на кордоні, його мова так само, як форма із національним гербом на кашкеті, є – знак, символ держави, яку він представляє, і нехтуючи цим знаком,

він, хай і несвідомо, демонструє несамовільну зневагу до тої держави – і, автоматично, до себе самого, як її службовця...

Українська мова – попри всі, завдані їй численними репресіями й хронічним, від 1920-х років, гнітом, тяжкі удари – має зараз для вітчизняного права одну неоціненну, хай і вимушену, перевагу: вона не виробила власної тоталітарно-«блатної» традиції (навіть мат у ній на сьогодні – не «свій», а запозичений: нецензурні лайки, якими послуговувалися наші предки ще в минулому столітті, нині можна віднайти хіба що в словнику Грінченка). Тут ще можна починати «з чистої сторінки», орієнтуючись відразу на стандарти, прийняті в країнах – членах Ради Європи. Інакше кажучи, українська як мова права дає країні ще один шанс розпрощатися з нашим «совковим» минулим.

Звісно, наївно було б сподіватися, що отак одразу, за одним директивним помахом вона повсюдно вступить у свої права і залунає з уст наших правоохоронців з тією владною, державною гідністю, яка змушує себе поважати і перед якою прищуплюють вуха «блатні» авторитети, – але ж, як слушно нагадує нам приказка, не одразу й Київ збудувався. А головне – не сам собою: будували люди – камінь по каменю, метр по метру. Те саме і з мовою, яку один із найвидатніших філософів 20-го століття М. Гайдегер влучно охрестив «домом буття», – вона так само «розбудовується» нами щодня і щогодини – кожним словом, кожним звертанням. Кожною думкою (За О. Забужко).

29. Ідею тексту розкрито в рядках

- А Інакше кажучи, українська як мова права дає країні ще один шанс розпрощатися з нашим «совковим» минулим.
- Б Бо кримінальний світ – попри всі його претензії на автономне існування, непідлегле прийнятим у суспільстві законам, – в дійсності є щодо них усього лиш таким собі «тіньовим боком Місяця», що в звихнутій формі відтворює зяючі прогалини видимих окові, «денних» суспільних структур.
- В ...коли Радянської влади з її тоталітарною російською zostався лиш її байстрюк – пострадянський кримінал, чие «мурчання» дедалі чутніше і, от уже дослівно, владніше відлунує в українському просторі, – проблема дерусифікації вітчизняного права й судочинства перестає бути суто політичною.
- Г Простіше сказавши, злочинний світ завжди говорить, наслідуючи (передражнюючи) свого антагоніста – правоохоронну систему, і дійсного мовного режиму цієї системи не затулити від нього.

А Б В Г

30. Висловлення «його мова так само, як форма із національним гербом на кашкеті, є – знак, символ держави, яку він представляє, і нехтуючи цим знаком, він, хай і несвідомо, демонструє несамовільну зневагу до тої держави – і, автоматично, до себе самого, як її службовця» стосується

- А В. Винниченка
- Б кожного громадянина держави
- В М. Гайдегера
- Г представника злочинного світу

А Б В Г

31. Твердження «Відповідно й у мові своїй соціальне “дно” відштовхується насамперед від мови офіційної, правної – мови влади» у своїй мікротемі є

- А зачином
- Б основною частиною
- В висновком
- Г не входить до мікротемі

А Б В Г

32. Загальним стосовно твердження «соціальне “дно” відштовхується насамперед від мови офіційної, правної – мови влади» у тексті є

- А саме українська мова з уст злодіїв була б єдиним незаперечним свідченням того, що влада в Україні остаточно зробилася україномовною
- Б за одним директивним помахом вона повсюдно вступить у свої права і залунає з уст наших правоохоронців з тією владною, державною гідністю, яка змушує себе поважати і перед якою прищуплюють вуха «блатні» авторитети
- В Українська мова – попри всі, завдані їй численними репресіями й хронічним, від 1920-х років, гнітом, тяжкі удари... не виробила власної тоталітарно-«блатної» традиції
- Г мова «розбудовується» нами щодня і щогодини – кожним словом, кожним звертанням

А Б В Г

33. У рядках «Смішки смішками, але насправді в цій нібито парадоксальній заяві відомого своїм ексцентризмом письменника-фантаста таїться вельми проникливе розуміння взаємин між мовою й правом» НЕМАЄ
- А прикладки
Б вставленої конструкції
В однорідних членів речення
Г узгодженого означення
- А Б В Г
□ □ □ □
34. Рядки «На початку нашого століття Володимир Винниченко напівжартома-напівсерйозно зауважив, що за долю української мови він зможе почуватися цілком спокійним щойно тоді, коли нею заговорить кримінальний світ» містять
- А пряму мову
Б цитату
В непряму мову
Г невласне пряму мову
- А Б В Г
□ □ □ □
35. У висловленні «злочинний світ завжди говорить, наслідуючи (передражнюючи) свого антагоніста» синонімом до виділеного слова є
- А конкурент
Б недоброзичливець
В тиран
Г противник
- А Б В Г
□ □ □ □
36. Текст належить до стилю
- А художнього
Б розмовного
В публіцистичного
Г наукового
- А Б В Г
□ □ □ □

Частина 2

Українська література

Завдання 37–51 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. Рядки

*А в неділю пораненько
В усі дзвони дзвонять,
Економи з нагаями
На панщину гонять*

узято з

- А балади
Б історичної пісні
В сімейно-побутової пісні
Г соціально-побутової пісні
Д календарно-обрядової пісні

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

38. У «Слові про похід Ігорів» ідеться про похід руського війська проти

- А татар
Б поляків
В половців
Г литовців
Д турків

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

39. Автором твору «De Libertate» є

- А Григорій Сковорода
Б Леся Українка
В Іван Франко
Г Тарас Шевченко
Д Іван Котляревський

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

40. Ідея твору «Енеїда»

- А прославити давньоримських героїв

- Б висміяти поему давньоримського автора
- В засудити розгульний спосіб життя троянців
- Г закликати пробудити національну свідомість
- Д уславити пантеон римських богів

А Б В Г Д

41. Твір «Наталка Полтавка» має ознаки художнього стилю

- А бароко
- Б класицизму
- В романтизму
- Г реалізму
- Д символізму

А Б В Г Д

42. Кульмінація твору «Маруся» –

- А смерть Марусі
- Б смерть Василя
- В смерть батьків Марусі
- Г освідчення Василя Марусі
- Д весілля Марусі й Василя

А Б В Г Д

43. У творі «Чорна рада» слова

У нас на Січі чи гетьман, чи отаман, чи так собі чоловік – усе рівний товариш, усе християнська душа. То тільки ваша городова старшина завела таке, щод коли не пан, то й не чоловік. Не про гетьманство наш брат запорожець думає...

належать

- А Іванові Шраму
- Б Кирилові Туру
- В Якимі Сомку
- Г Петру Шраменку
- Д Іванові Брюховецькому

А Б В Г Д

44. Твір «Мені однаково...» є зразком

- А інтимної лірики
- Б пейзажної лірики
- В патріотичної лірики
- Г філософської лірики
- Д громадянської лірики

А Б В Г Д

45. Жанр твору «Мартин Боруля»

- А комедія
- Б оповідання
- В повість
- Г трагедія
- Д новела

А Б В Г Д

46. Висміювання комплексу меншовартості, типу малороса – ідея твору

- А «Я (Романтика)»
- Б «Україна в огні»
- В «Мина Мазайло»
- Г «Вершники»
- Д «Тигролови»

А Б В Г Д

47. Слова

...Берете з собою рушницю (це така штука, що стріляє), набіі і всілякий інший мисливський реманент, без якого не можна правильно націлятися, щоб бити без промаху, а саме: рюкзак, буханку, консерви, огірки, помідори, десяток украту яєць

належать героєві твору

- А «Тигролови»
- Б «Мина Мазайло»

- В «Зачарована Десна»
 Г «Три зозулі з поклоном»
 Д «Як варити і їсти суп із дикої качки»

А Б В Г Д

48. Ідея твору «Ти знаєш, що ти – людина?»

- А закликати бути людяним
 Б нагадати людям про їхній громадянський обов'язок
 В довести, що людина – цар природи
 Г утвердити неповторність кожної людини
 Д пояснити, чим усі люди схожі між собою

А Б В Г Д

49. Мотив поезії «О землі втрачена, явисся...» –

- А туга за славним минулим
 Б опис природи чужої країни
 В сповідь перед Богом
 Г сон ліричного героя
 Д туга за рідною землею

А Б В Г Д

50. Автобіографізм є у творі

- А «Маруся Чурай»
 Б «Тигролови»
 В «Три зозулі з поклоном»
 Г «Вершники»
 Д «Я (Романтика)»

А Б В Г Д

51. У рядках із твору Уласа Самчука «Марія»

Ти добре сказала. Ти сказала велику правду. Ти правдива, Маріє

використано засіб поетичного синтаксису

- А анафору
 Б епіфору
 В інверсію
 Г антитезу
 Д риторичну фігуру

А Б В Г Д

52. Рядки

*А хтось кричить: ти рідну стріє!
 І раптом – небо... шепіт гаю...
 О ні, то очі Ваші. – Я ридаю.
 Сестра чи Ви? – Любив...*

узято з твору

- А Павла Тичини
 Б Олександра Олеся
 В Миколи Вороного
 Г Максима Рильського
 Д Володимира Сосюри

А Б В Г Д

53. «Гімном життю й любові» можна назвати поезію

- А «Різдво»
 Б «Чари ночі»
 В «О панно Інно»
 Г «Молюсь і вірю...»
 Д «Арфами, арфами...»

А Б В Г Д

54. У творі «Момент» оповідачем є

- А автор
 Б панна
 В головний герой
 Г сторонній спостерігач
 Д випадковий свідок подій

А Б В Г Д

55. Микола Хвильовий був організатором літературного об'єднання

- А «Молодняк»
- Б МАРС
- В ВАПЛІТЕ
- Г ПРОЛІТФРОНТ
- Д «Плуг»

А	Б	В	Г	Д

56. Одним з образів-символів у творі «Земля», який постійно супроводжує героїв, передає їх настрій, є

- А «сусідній» ліс
- Б бурдей
- В «цікавий» місяць
- Г Батькова рушниця
- Д пасіка

А	Б	В	Г	Д

Завдання 57–60 передбачають **ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ**. До кожного рядка, позначеного **ЦИФРОЮ**, доберіть відповідник, позначений **БУКВОЮ**, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «Енеїда»	А вірш
2 «Всякому місту – звичай і права»	Б бурлескно-травестійна поема
3 «Людина»	В повість
4 «Зачарована Десна»	Г кіноповість
	Д новела

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Іван Нечуй-Левицький	А Потерчата
2 Ольга Кобилянська	Б Рахіра
3 Михайло Коцюбинський	В Палагна
4 Леся Українка	Г баба Палажка
	Д Галя

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Григорій Сковорода	А «Маруся Чурай»
2 Іван Франко	Б «Кайдашева сім'я»
3 Тарас Шевченко	В «І мертвим, і живим...»
4 Ліна Костенко	Г «Мойсей»
	Д «Бджола та Шершень»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між уривком з твору та автором.

<p>1 Сумно і смутно людині, коли висихає і
сліпне уява, коли, обертаючись до найдо-
рожчих джерел дитинства та юнацтва,
нічого не бачить вона дорого, небуденного,
ніщо не гріє її, не будить радості ані людя-
ного суму.</p> <p>2 Ой біжи, біжи, досадо, не вертай до хати,
Не пуцу тебе колиску синову гойдати.</p> <p>3 Як я малим збирався навесні
Піти у світ незнаними шляхами,
Сорочку мати вишила мені
Червоними і чорними нитками</p> <p>4 Слава! Слава!
Хортам, і гончим, і псарям,
І нашим батюшкам-царям
Слава!</p> | <p>А Василь
Симоненко</p> <p>Б Дмитро
Павличко</p> <p>В Тарас
Шевченко</p> <p>Г Олександр
Довженко</p> <p>Д Григорій
Сковорода</p> |
|--|---|

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 4

Частина 1

Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Ненаголошений звук [o^u] мають усі слова рядка

- А покручений, колун, настояний, хворий
- Б можу, попіл, кожух, розум
- В посунути, тому, кошик, модний
- Г голубка, молю, стою, подружжя

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. НЕправильно поділено для переносу слово

- А по-кли-ка-ти
- Б від-чи-ни-ти
- В прос-те-жи-ти
- Г ви-хо-ди-ти

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Чергування приголосних можливе в усіх словах рядка

- А кликати, плакати, покликатися
- Б колихати, кохати, дихати
- В летіти, крутити, молотити
- Г возити, мазати, підперзатися

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Омоніми містять словосполучення рядка

- А намолоти муки – терпіти болючі муки
- Б спортивний тур – пройти важкий тур
- В зламати замок – сталевий замок
- Г тонка билина – квіткова билина

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Чого в Україні споконвіку бракувало так це *єдності*. (2) Силу мали, *рішучесті* вистачало, зваги не позичали, самопожертвою вражали, а ось *єдності* катастрофічно й постійно не вистачало. (3) Зате розбрати і чвари між своїми, як здавалось, ніде в світі рясніше й *щедріше* не родили – з року в рік, з віку в вік. (4) Тож усі українські повстання, у яке б ми століття не заглянули, незмінно закінчувалися тим, чим вони, зрештою, і мусили закінчуватися, – *тисячами* молодецьких голів, які, злітаючи з плеч широких, так і не спромоглися вибороти волю, до якої іноді досить було зробити всього лише один-єдиний, хоч і рішучий, але останній крок. (5) І нове повстання, що невдовзі визрівало й спалахувало від краю й до краю, вперто не зважало на невдачі попередньої спроби вирватися з ярма (*В. Чемерис*).

5. Орфографічну помилку допущено в слові

- А єдності
- Б рішучесті
- В щедріше
- Г тисячами

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А першому
- Б третьому
- В четвертому
- Г п'ятому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. Вставними конструкціями ускладнено речення

- А перше і третє
- Б третє і п'яте
- В третє і четверте
- Г четверте і п'яте

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Усі імена по батькові записано правильно в рядку

- А Костянтинович, Андрієвич, Ігорович
- Б Арсенівна, Григоріївна, Васильович
- В Олексіївна, Дмитревич, Сергієвна
- Г Юрівна, Миколаєвна, Валерійович
- Д Аркадійович, Анатоліївна, Матвійович

А Б В Г Д

9. Усі присвійні прикметники утворено правильно в рядку

- А Юр'ів, лелечин, Наталкин
- Б доньчин, татків, лялькин
- В братів, Сергієв, сусідів
- Г учителів, Парасчин, Миколчин
- Д Парасчин, Андрієв, невістчин

А Б В Г Д

10. Без дефіса слід писати займенник

- А будь/який
- Б який/небудь
- В бозна/коли
- Г хтозна/в/чому
- Д казна/який

А Б В Г Д

11. Складений числівник ужито в рядку

- А кільканадцять, перший, троє
- Б тридцятий, сорок, п'ятеро
- В півтора, дев'яностий, сто один
- Г тисяча, тисячний, шістсот
- Д мільйонний, сімдесят, два

А Б В Г Д

12. Усі прикметники пишуться з о в рядку

- А гай..вий, дощ..вий, мармур..вий
- Б кварц..вий, житт..вий, алюміні..вий
- В пол..вий, квітн..вий, хвил..вий
- Г сторож..вий, митт..вий, груш..вий
- Д дощ..вий, малин..вий, насінн..вий

А Б В Г Д

13. Доконаний вид НЕ має дієслово

- А говорити
- Б скакати
- В прагнути
- Г мовчати
- Д їхати

А Б В Г Д

14. Неперехідними є всі дієслова рядка

- А шелестіти, радіти, світати
- Б свистіти, вдягати, розуміти
- В реготати, читати, купувати
- Г скакати, веселитися, викликати
- Д слухати, набирати, гортати

А Б В Г Д

15. Неправильно утворено дієприкметник у рядку

- А опрацьований
- Б стривожуючий
- В вирощуваний
- Г обнадійливий
- Д атакуючий

А Б В Г Д

16. Неправильно утворено дієприслівник у рядку

- А моделюючи
- Б асоціюючись
- В боючись
- Г борячись
- Д вантажачи

А Б В Г Д

17. Здатні утворювати ступені порівняння всі прислівники рядка

- А сміливо, гарно, забагато
- Б весело, радісно, навмисне
- В високо, згарячу, темно
- Г тепло, спросоння, добре
- Д смішно, довго, важко

А	Б	В	Г	Д

18. Усі частки пишуться окремо в рядку

- А аби(в)чому, де(ж)таки, усе(таки)
- Б навряд(чи), десь(не)тут, (ні)коли
- В як(от), не(мов)би(то), (що)мить
- Г мов(би), дарма(що), зробіть(но)
- Д що(ж)до, усе(ж)таки, хоча(б)таки

А	Б	В	Г	Д

19. Позначте речення з однорідними додатками

- А Блакитна імла долини повила далекі села, гори, сади
(М. Коцюбинський).
- Б У хаті тепло, тихо, хоч і неясно (Панас Мирний).
- В Сонце росло, росло, падало і тихо спускалось додолу
(М. Коцюбинський).
- Г А душа нашої людини проста, без хитроців (О. Корнійчук).
- Д Галя або шие, або й собі пряде на прядці (Панас Мирний).

А	Б	В	Г	Д

20. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А Прости мені, мій батечку, що я наробила (Т. Шевченко).
- Б Україно, Україно! Серце моє, ненько! Як згадаю твою долю, заплаче серденько (Т. Шевченко).
- В Ти погасла, ясна зоре! (П. Грабовський).
- Г Гей ви грізні чорні хмари! Я на вас збираю чари!
(Леся Українка).
- Д О земле рідна, б'ю тобі чолом (А. Малишко).

А	Б	В	Г	Д

21. Непоширеним є речення

- А Високе небо.
- Б Синіє небо.
- В Небо над степом синіє.
- Г Глянь у небо.
- Д Небесна блакить.

А	Б	В	Г	Д

22. Позначте складнопідрядне речення з підрядною допусту

- А Настрій у нього був такий, що він хотів обняти цілий світ
(О. Десняк).
- Б Малі дерева схожі на дорослих, як діти на своїх батьків
(М. Сингаївський).
- В Для нас тоді був цілий світ, як вимріяна казка
(П. Карманський).
- Г Те, що було, минулося, і знову не буде (Т. Шевченко).
- Д Степан, хоч був на слова гострий, змовчав (І. Франко).

А	Б	В	Г	Д

23. Позначте складне речення з послідовною підрядністю

- А Може, друзі, що любили, і кохані, що пішли, знов застелять, як стелили, юних бенкетів столи (М. Коцюбинський).
- Б Розкажи, як за горою сонечко сідає, як у Дніпра веселочка воду позичає (Т. Шевченко).
- В Якщо не можна вітер змалювати, прозорий вітер на ясному тлі, – змалюй дуби, могутні і крилаті, котрі од вітру гнуться до землі (Л. Костенко).
- Г Йому було так пильно, що він не помічав навіть, як копиця свіжої трави зсувалась на спину буйволам (М. Коцюбинський).
- Д Якби не жовте листя в садках, то можна було б подумати, що надворі не бабине літо, а справжнє літо (І. Нечуй-Левицький).

А	Б	В	Г	Д

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між синонімом і відмінком у значенні.

Синонім

- 1 шкандибати
- 2 чимчикувати
- 3 бігти
- 4 чвалати

Відтінок у значенні

- А іти швидко, часто ступаючи
- Б іти, припадаючи на ногу
- В іти дуже швидко
- Г іти в іншому напрямку
- Д іти повільно, важко ступаючи

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між прислівником і його синонімом.

Прислівник

- 1 повік-віки
- 2 з дня на день
- 3 десь-колись
- 4 сам самотою

Синонім

- А щодня
- Б зрання
- В назавжди
- Г одиноко
- Д інколи

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між прикладками й умовами їхнього відокремлення.

Умови відокремлення

- 1 прикладка стосується особового займенника
- 2 прикладка поширена і стоїть після іменника
- 3 прикладка має відтінок причини
- 4 прикладка приєднана словами *тобто, а значить* і под.

Речення з прикладкою

- А І ось нарешті він, Овруч.
- Б Церковні бані, рясно позолочені невідомими майстрами, раптом зникли.
- В Наші менші брати, тобто котики й собачки, завжди поруч.
- Г Як наймолодший, Сашко був улюбленцем бабусі.
- Д Перед нашими очима постав Переяслав – місто козацької слави.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між реченням і типом його ускладнення.

Тип ускладнення

- 1 однорідні члени
- 2 відокремлені члени
- 3 вставні конструкції
- 4 звертання

Речення

- А Мабуть, ти до мене думкою летиш (Олександр Олесь).
- Б Не спалося, а ніч – як море (Т. Шевченко).
- В Я не скрипковий ключ, а журавлиний тобі над полем в небі напишу (Л. Костенко).
- Г Незважаючи на ранню пору, скрізь зривалася пісня (За О. Гончаром).
- Д Ой люлі-люлі, моя дитино, вдень і вночі (Т. Шевченко).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. Установіть відповідність між реченням і його типом.

<i>Тип</i>	<i>Речення</i>
1 складне безсполучникове	А Сумна повернулась додому Маланка й нікому не похвалилась, що бачила й чула (М. Коцюбинський).
2 складносурядне	Б І день іде, і ніч іде, і голову схопивши в руки, дивуєшся, чому не йде апостол правди і науки (Т. Шевченко).
3 складнопідрядне	В Пан гуляв у себе в замку – у ярмі стогнали люди (Леся Українка).
4 складне з різними видами зв'язку	Г Чи то мені здається, чи то справді свист тихне (М. Коцюбинський).
	Д Один лише Ярема Бобир, наш родич по дідовому коліну, не постраждав у цій пригоді (О. Довженко).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Знову про Карфаген...

Відомо, що американці не знають географії: близько 30 % випускників середніх шкіл США неспроможні показати на мапі свій власний континент. Коли перший шок, викликаний цією інформацією, пережитий, починаєш міркувати розважливіше: справді-бо, пересічну – нормальну! – людину, скільки світ стоїть, обходять насамперед події на її «кутку». Це – людське, це вічне; в свідомості нормального індивіда, якщо тільки він не політик, не бізнесмен-міжнародник і не часто подорожує за кордон, географію успішно заступає топографія, і чому би мало бути інакше?

Раз прийнявши це твердження за відповідний пункт, убезпечуєш себе від типово українського «неврозу невизнання» – принаймні не гзишся, як ужалений, щоразу, коли де-небудь на середньоамериканських широтах добродушний Мак з автозаправки, почувши, що ти з України, привітно питає: «А де це?». Зрештою, якщо вдуматися, то й за нашим «неврозом невизнання» часто-густо криється своєрідний «хутірський комплекс». Пригадую, як колись у глухому карпатському селі балакуча літня жіночка цілковито замучила мене нескінченною історією, де фігурував якийсь «Місько з Замаґорова», і яка вона врешті була щиро шокована, виявивши, що я зроду-звіку про того славного Міська не чула... Хутірська свідомість (назвімо її так) не лише топографічна, вона – замкнуто-егоцентрична – і, хоч як парадоксально це може прозвучати, «по-радянському» вперто моністична: навіть визнаючи існування якогось іншого соціуму за межами свого хутора, вона ніяким побитом не годна вмістити думки про його інакшість, а просто моделює собі цілий світ за зразком рідного хутора (кожен мусить міркувати, як я, – кожен мусить знати Міська з Замаґорова).

Цей комплекс наївної гуцулки в'ївся в нас, упродовж тривалого історичного часу заблокованих проблемою власного етнічного й культурного виживання-самозбереження, далеко глибше, ніж видається попервах. Коли поважний віком і становищем український літератор, вітаючи в стінах київської Спілки італійську письменницьку делегацію, автоматично переходить на єдину приступну йому, крім рідної, мову – російську, – попри самоочевидний факт, що гості не знають її так само, як і української, і що цим він тільки додає клопоту перекладачці, змушеній здійснювати подумки подвійний переклад, – він демонструє не що інше, як власне означений комплекс: звикнувши, що в межах радянського «хутора» російська функціонує як мова міжнаціонального спілкування, поширює закони хутора й на Апеннінський півострів.

Це – той ментальний спадок, із яким нині незалежна Україна поволенки, через силу як-так видибає на міжнародну арену. Україна перебувала в статусі східноєвропейської провінції – то польської, то російської (частково ще й австрійської), але провінції – безперечно. Якщо в цих умовах – ціною колосальних жертв, моторошно марнотратних розкидань безцінним людським матеріалом, а головне, ціною титанічних зваг тих самотніх праведників, котрих ніколи не бракувало во спасеніє, – ми на кінець ХХ століття таки примудрилися зберегти

свою національну тожсамість, то сталося це всупереч усякій логіці історії – єдино тому, що 650 років українського провінціалізму (страшно здумати, скільком поколінням вони ще дадуться взнаки!) були одночасно й 650-ма роками безупинної й виснажливої для духу боротьби з провінціалізмом, боротьби, в якій здебільшого марнувалися наші генії, змушені, замість писати свої Дев'яті симфонії та «Уліссів», правити газетні коректури й укладати посібники для недільних шкіл, – але внаслідок якої ми все ж здобулися на власну, і то несогіршу, культуру – от тільки біда, що нікому не знану, в тому числі й нам самим...

І все це вже було – такий самий розпач уже переживався українською інтелігенцією понад 70 років тому, коли Україна вперше в цьому столітті випорснула була на поверхню світової історії. Щоб пересвідчитися в цьому, досить перечитати Тичининське «Замість сонетів і октав»: «Тільки що почали ми землю любити, взяли заступа в руки, холоші закачали... – ради Бога, манжети надіньте, що-небудь їм скажіть: вони питають, чи єсть у нас культура! Якись цибаті чужоземці покурювали крізь пенсне. А навколо злидні – як гудина, як гич! А навколо земля, столочена, руда... Тут ходив Скворода» («Іспит»).

Тут справді ходив Скворода. І Леся Українка, і Курбас, і Куліш, і той самий Тичина – можна було б додати ще імен, але декорації нашого почування це не змінить – хіба що гудиння, вражене радіацією, вимахало ще вище, та й до заступа щось не вельми тягнуться відлучені від замашної праці руки, а так – усе по-старому: тільки столочена земля пам'ятає ходу велетнів, а щодо того, «чи єсть у нас культура», ми й самі ще не дуже впевнені... Надто довго нам було втовкмачувано, що її нестак-то вже й «єсть», тож тепер, посковзуючись на власних історично нажитих комплексах, ми квапимось розвернутись на діаметрально протилежну позицію – і, з гвалтом і криком, гірко осміяними ще у Шевченка, проголошуємо, що в царині культури можемо «дуже багато дати світові». Тут уступає в дію ще одна злуда, точніше, підміна понять: між «маємо що дати» (потенційно) і «можемо дати» (реально) пролягає така страхітлива відстань, аж в очах темніє. Навіть не відстань – неміряне поле, причому заміноване.

Ось його й хотілось би обійняти не скаламученим жодними ілюзіями зором (О. Забужко).

29. Назва тексту в основі має

- А метафору
- Б персоніфікацію
- В порівняння
- Г алегорію

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

30. У рядках *«Цей комплекс наївної гуцулки в'ївся в нас, упродовж тривалого історичного часу заблокованих проблемою власного етнічного й культурного виживання-самозбереження, далеко глибше, ніж видається попервах»* ідеться про

- А «невроз невизнання»
- Б «хутірський комплекс»
- В «комплекс меншовартості»
- Г незнання географії

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

31. Твердження *«Це – той ментальний спадок, із яким нині незалежна Україна поволеньки, через силу с'як-так видибає на міжнародну арену»* з попереднім реченням

- А пов'язане за допомогою послідовного зв'язку
- Б пов'язане за допомогою паралельного зв'язку
- В пов'язане за допомогою змішаного зв'язку
- Г не пов'язане

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

32. Твердження *«Тут уступає в дію ще одна злуда, точніше, підміна понять: між “маємо що дати” (потенційно) і “можемо дати” (реально) пролягає така страхітлива відстань, аж в очах темніє. Навіть не відстань – неміряне поле, причому заміноване»* у тексті є узагальнювальним до

- А а щодо того, «чи єсть у нас культура», ми й самі ще не дуже впевнені
- Б ми квапимось розвернутись на діаметрально протилежну позицію – і, з гвалтом і криком, гірко осміяними ще у Шевченка, проголошуємо, що в царині культури можемо «дуже багато дати світові»
- В Україна вперше в цьому столітті випорснула була на поверхню світової історії
- Г Ось його й хотілось би обійняти не скаламученим жодними ілюзіями зором

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

33. У рядках «*Це – людське, це вічне; в свідомості нормального індивіда, якщо тільки він не політик, не бізнесмен-міжнародник і не часто подорожує за кордон, географію успішно заступає топографія, і чому би мало бути інакше?*» виділене слово означає
- А вивчення показників зростання населення
 Б вивчення мовних ознак населення
 В вивчення певного населеного пункту
 Г вивчення показників заселеності земної кулі
- А Б В Г
34. У висловленні «...*боротьби, в якій здебільшого марнувалися наші генії, змушені, замість писати свої Дев'яті симфонії та "Уліссів", правити газетні коректури й укладати посібники для недільних шкіл*» використано
- А звертання
 Б однорідні члени речення
 В вставне слово
 Г порівняльний зворот
- А Б В Г
35. У рядках «*Щоб пересвідчитися в цьому, досить перечитати Тичининське "Замість сонетів і октав": "Тільки що почали ми землю любити, взяли заступа в руки, холоші за- качали... – ради Бога, манжети надіньте, що-небудь їм скажіть: вони питають, чи єсть у нас культура!..."*» використано
- А цитату
 Б пряму мову
 В непряму мову
 Г діалог
- А Б В Г
36. Текст належить до стилю
- А публіцистичного
 Б художнього
 В розмовного
 Г наукового
- А Б В Г

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. Рядки

*Чи не той то хміль,
 Що коло тичин в'ється?
 Ой, той то Хмельницький,
 Що з ляхами б'ється*

узяті з твору, що належить до

- А соціально-побутової пісні
 Б сімейно-побутової пісні
 В історичної пісні
 Г балади
 Д думи

А Б В Г Д

38. Центральним образом «Слова про похід Ігорів» є образ

- А князя Святослава
 Б руської землі
 В Ярославни
 Г ворогів
 Д Ігоря

А Б В Г Д

39. Творчість Григорія Сковороди належить до

- А XIX століття
 Б XVII століття
 В XX століття
 Г XXI століття
 Д XVIII століття

А Б В Г Д

40. Тема твору «Енеїда» –
 А зображення пригод хороброго Енея – прабатька імператорського роду
 Б змалювання й осмислення історичної долі українського народу
 В опис народних страв, одягу й розваг українців
 Г змалювання воєнних операцій XVIII століття
 Д історія заснування Римської держави
- А Б В Г Д
41. Провідним у творі «Наталка Полтавка» є конфлікт
 А соціальний
 Б політичний
 В моральний
 Г любовний
 Д ідеологічний
- А Б В Г Д
42. Основний конфлікт твору «Маруся» –
 А солдатчина, що завадила героям бути щасливими
 Б між щирими почуттями і невблаганною долею
 В соціальна нерівність розлучила закоханих
 Г непорозуміння між батьками й дітьми
 Д внутрішній у душі головних героїв
- А Б В Г Д
43. Розв'язка головної сюжетної лінії твору «Чорна рада» –
 А смерть Сомка і Шрама
 Б обрання Сомка гетьманом
 В гетьманування Івана Брюховецького
 Г перемога Шраменка в бою з Туром
 Д шлюб Шраменка й Лесі Череванівни
- А Б В Г Д
44. Опис місцевості навколо села Семигори й обійстя Кайдашів, змалювання героїв – це елемент сюжету
 А експозиція
 Б зав'язка
 В кульмінація
 Г розв'язка
 Д епілог
- А Б В Г Д
45. Іван Карпенко-Карий написав твір
 А «Мартин Боруля»
 Б «Максим Гримач»
 В «Наталка Полтавка»
 Г «До Основ'яненка»
 Д «Intermezzo»
- А Б В Г Д
46. Творчість Василя Стефаника має виразні ознаки художнього напрямку
 А реалізму
 Б романтизму
 В імпресіонізму
 Г експресіонізму
 Д сентименталізму
- А Б В Г Д
47. Назва твору «Intermezzo» в перекладі означає
 А «перерва»
 Б «людяність»
 В «симфонія»
 Г «самотність»
 Д «утома»
- А Б В Г Д
48. Розв'язка новели «Подвійне коло» з твору «Вершники» –
 А перемога червоноармійця Івана Половця
 Б перемога анархіста Панаса Половця
 В перемога білогвардійця Андрія Половця
 Г перемога петлюрівця Оверка Половця
 Д смерть усіх братів Половців
- А Б В Г Д

49. Проблема українізації порушена у творі

- А «Місто»
- Б «Мина Мазайло»
- В «Я (Романтика)»
- Г «Україна в огні»
- Д «Три зозулі з поклоном»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

50. Зав'язка твору «Тигролови» –

- А втеча Григорія Многогрішного з потяга в'язнів
- Б зустріч Многогрішного із Сірками
- В бій Многогрішного з Медвиним
- Г втеча Многогрішного з Сибіру
- Д бій Сірків із тиграми

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

51. Автором роману «Місто» є

- А Микола Хвильовий
- Б Павло Загребельний
- В Олесь Гончар
- Г Валер'ян Підмогильний
- Д Іван Франко

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

52. Рядки

*На мент єдиний залиши
Свій сум, думки і горе —
І струмінь власної душі
Улий в шумляче море.*

узятю з твору

- А Павла Тичини
- Б Олександра Олеся
- В Миколи Вороного
- Г Максима Рильського
- Д Володимира Сосюри

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

53. Голуби в небі, дзвінкий сміх коханої людини поруч, вітер, простір, води – це художні образи твору

- А «Чари ночі»
- Б «Любіть Україну»
- В «Молюсь і вірю...»
- Г «Арфами, арфами...»
- Д «Ви знаєте, як липа шелестить...»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

54. Твір «Момент» має яскраво виражені ознаки

- А імпресіонізму
- Б неокласицизму
- В експресіонізму
- Г неоромантизму
- Д екзистенціалізму

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

55. Укажіть літературне об'єднання українських поетів у еміграції міжвоєнного двадцятиліття

- А МУР
- Б «МАРС»
- В «Празька школа»
- Г ВАПЛІТЕ
- Д ВУСПП

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

56. У повісті «Земля» немає мотиву

- А праці
- Б кохання
- В влада землі
- Г батьки і діти
- Д жіноча емансипація

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

Завдання 57–60 передбачають ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «Україна в огні»	А	поема
2 «Три зозулі з поклоном»	Б	новела
3 «Чорна рада»	В	історичний роман-хроніка
4 «І мертвим, і живим...»	Г	кіноповість
	Д	послання

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Леся Українка	А	Той, що в скалі сидить
2 Іван Котляревський	Б	Маруся Кайдашиха
3 Іван Нечуй-Левицький	В	Юра
4 Михайло Коцюбинський	Г	Лавися
	Д	Чіпка

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Тарас Шевченко	А	«До Основ'яненка»
2 Микола Хвильовий	Б	«Зачарована Десна»
3 Марко Вовчок	В	«Максим Гримач»
4 Олександр Довженко	Г	«Я (Романтика)»
	Д	«Мина Мазайло»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між літературним персонажем і його характеристикою.

1 <i>Я... признаюсь, что от рождения моего расположен к добрым делам; но, за недосужностью по должности и за другими хлопотами, доселі ні одного не здійлал.</i>	А	Максим («Максим Гримач»)
2 <i>...І слово
Уста мої німії оживило,
І я вчинила диво... Я збагнула,
Що забуття не суджено мені.</i>	Б	возний («Наталка Полтавка»)
3 <i>Слухай лишень, моя дитино: я тебе за бурлаку не віддам, нехай він хоч і місяця з неба вхопить.</i>	В	Іван Гонта («Гайдамаки»)
4 <i>Я, може, божевільним тут здаюся.
Ми з вами люди різного коша.
І дівчина не просто так, Маруся.
Це – голос наш. Це – пісня. Це – душа.</i>	Г	Маруся Чурай («Маруся Чурай»)
	Д	Мавка («Лісова пісня»)

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 5

Частина 1

Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Усі слова слід писати з *и* в рядку
 А л(и,е)сточок, ш(и,е)потіти, т(и,е)женько
 Б п(и,е)ріг, нал(и,е)вати, з(и,е)ма
 В п(и,е)ляти, н(и,е)суть, бл(и,е)щати
 Г л(и,е)сточок, с(и,е)ненький, в(и,е)черяти

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. Усі слова є синонімами в рядку
 А співати, говорити, галасувати, шепотіти
 Б дружити, товаришувати, приятелювати, брататися
 В веселитися, сміятися, кричати, репетувати
 Г сваритися, ворогувати, штовхати, ображати

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Правильно поділено для переносу всі слова рядка
 А коло-дязь, гу-дзик, се-стра, роз'-яснити
 Б шіс-тьма, рай-он, оло-во, над-звичайний
 В под-звонити, я-года, україн-ський, даль-ній
 Г над-природний, близь-кий, бу-р'ян, багатос-тупінчатий

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Дзвінкий приголосний уподібнюється глухому в усіх словах рядка
 А відхилитися, водний, збіжжя
 Б берізка, рідкий, шибка
 В доріжка, легкий, пісня
 Г діжка, мавпа, розпис

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Майдан. (2) На магістратській ратуші годинник б'є дванадцятю дня, і в такт йому покровитель града Києва, вершник архистратиг Михаїл вдаряє списом у зміїну пащу, з якої летять іскри. (3) Біля Самсонового водограю – людський гурт. (4) Вигуки, що долітають звідтіль, розраджують, манять. (5) Чи не бурсаки викидають коники? (Г. Вовк).

5. Односкладним є речення
 А перше
 Б третє
 В четверте
 Г п'яте

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Архаїзм ужито в реченні
 А першому
 Б другому
 В третьому
 Г п'ятому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. Фразеологізм ужито в реченні
 А другому
 Б третьому
 В четвертому
 Г п'ятому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Усі прізвища вжито правильно в рядку
 А Куляс Петра, Терещук Ганни
 Б Шевчука Олександра, Давиденки Олени

В Ступки Богдана, Борисовець Тараса
Г Жолдака Бориса, Марченко Тетяни
Д Степанченко Семена, Лісничої Віталіни

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

9. Усі прикметники пишуться з *-е (-с)* в рядку
А калин..вий, серпн..вий, груш..вий
Б овоч..вий, плюш..вий, дощ..вий
В січн..вий, ді..вий, павич..вий
Г алюміні..вий, малин..вий, беж..вий
Д взірц..вий, кальці..вий, апельсин..вий

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

10. Редагування потребує речення
А Директор подякував нам за допомогу.
Б Раз на тиждень ми ходимо до спортзалу.
В Ми приймали участь у змаганнях з плавання.
Г По всіх установах зараз триває перевірка.
Д Годинник показує за десять хвилин сьому.

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

11. У правильній відмінковій формі вжито кількісний числівник рядка
А шістсот вісімдесяти чотирьох
Б шестисот восьмидесяти чотирьох
В шістсот восьмидесяти чотирьох
Г шестисот вісімдесяти чотирьох
Д шістсот вісімдесят чотирьох

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

12. Закінчення *-у* у формі родового відмінка однини мають усі іменники рядка
А двор.., паркан.., зошит.., телефон..
Б Крим.., сніг.., розум.., цукр..
В виступ.., атом.., столяр.., степ..
Г сміх.., Дніпр.., блокнот.., хліб..
Д оркестр.., метрополітен.., дуб.., конус..

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

13. Усі займенники пишуться разом у рядку
А аби/хто, де/який, будь/який
Б котрий/сь, ні/чий, аби/який
В ні/хто, де/інде, хто/небудь
Г аби/де, ні/який, будь/коли
Д бозна/який, будь/чий, який/сь

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

14. Зміна виду НЕ призводить до зміни значення дієслова в рядку
А будувати – збудувати
Б чіпляти – зчепити
В писати – списати
Г кидати – скинути
Д робити – заробити

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

15. Правильно утворено дієприкметник у рядку
А цікавлячийся
Б проросший
В прогрівшийся
Г палаючий
Д біжачий

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

16. Правильно утворено дієприслівник у рядку
А пишачи
Б уклоняючись
В дивлючись
Г мовчачи
Д сміячись

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

17. Разом пишуться усі прислівники рядка
А у(досвіта), на(жаль), на(дворі)
Б до(долу), від(нині), віч(на)віч
В по(волі), рік(у)рік, чи(мало)
Г у(купі), по(сучасному), з(давніх)давен
Д на(швидко)руч, по(троху), без(вісти)

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

18. Правильно вжито прийменник у словосполученнях рядка

- А уривок взято із поезії, одна з найбільших таємниць
- Б приїхала зі Львова, промовив з хвилюванням
- В прийшов із школи, почав зі вступного слова
- Г поглянула зі здивуванням, зійшов з зорею
- Д повернулася з тих країв, привітали зі святом

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

19. Позначте речення з відокремленою прикладкою

- А Знесилений, кінь зупинився, важко дихаючи (О. Гончар).
- Б За винятком баби Оришки, Чіпка нікого не любив (Панас Мирний).
- В Чіпка, вибившись із сил, лежав (Панас Мирний).
- Г Минають дні, минають ночі, а Україна, знай, горить (Т. Шевченко).
- Д Солідна віком і практикою людина, він був у розпачі (І. Ле).

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

20. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А Ви, заглядаючи вниз, іноді кричали туди – і криниця відповідала луною (С. Гуцало).
- Б Забреду в ці сніги – і душею нараз охолону (Д. Ткач).
- В Ще над Дніпром клубочиться задуха, і пахне степом сизий деревій (Л. Костенко).
- Г Ми спали – тобто сестра спала, а я лежав і думав (В. Коротич).
- Д Соняшник лежить неподалік, але він ще цвіте (О. Гончар).

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

21. Поширеним є речення

- А Сонце над містом.
- Б Сонце зайшло.
- В Пече сонце.
- Г Сонячно.
- Д Моє сонечко!

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

22. НЕ є двоскладним речення

- А Як зміг ти жити у неволі? (Леся Українка).
- Б Широкее поле (І. Франко).
- В Був травень, сорок третій рік (П. Воронько).
- Г Прийшов сьогодні запізно (М. Коцюбинський).
- Д Мова Шевченка – унікальне явище (З підручника).

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

23. Позначте складнопідрядне речення з підрядною умови

- А Коли дороги життєвої тебе підхопить вітер злий, по вінця сили трудової у серце стомлене залій (М. Рильський).
- Б Доки сонце зійде, роса очі виїсть (Нар. творчість).
- В Коли вже народився ти поетом, за все відповідай у цім житті (Олександр Олесь).
- Г Людина сильна, поки вірить (І. Головченко).
- Д Як тільки Харитя увійшла межі жита, гарний краєвид зник (М. Коцюбинський).

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між фразеологізмом і його синонімом.

Фразеологізм

Синонім

1 бити тривогу	А опустити руки
2 занепасти духом	Б хвостом вертїти
3 гнути колїна	В аж ребра світяться
4 самі кістки та шкіра	Г на гвалт бити
	Д лизати п'яти

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

25. Установіть відповідність між словами і дієслівними формами.

Дієслівна форма	Слова
1 безособова форма	А прикутий, розтріпаний
2 інфінітив	Б перевірено, відкрито
3 дієприкметник	В навідавшись, усміхаючись
4 дієприслівник	Г смієшся, прийдуть
	Д перемагати, радіти

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між відокремленими членами речення та їхніми типами.

Тип	Відокремлені члени речення
1 відокремлене означення	А Народна квітка в Україні – це рожа, тобто мальва рожева (З довідника).
2 відокремлена прикладка	Б І ти, блідолиций, по синьому небу вийдеш погулять (Т. Шевченко).
3 відокремлений додаток	В Квітнуть озимі, не росами встелені (А. Листопад).
4 відокремлена обставина	Г Місяць, впливши в зеніт, замислився (М. Сиротюк).
	Д У хліві, крім ластів'ячого гнізда під кроковою, нічого не було (Г. Тютюнник).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між реченнями та типами їхнього ускладнення.

Тип ускладнення	Прості речення
1 звертання	А Попрощавшись, вони розійшлися (Микола Хвильовий).
2 вставлена конструкція	Б І степ, і небо, і земля – усе радіє, все співає.
3 відокремлені члени	В Скільки навколо щастя, яке дарують радісні люди!
4 однорідні члени	Г На Різдво – а це одне з найвеличніших свят в Україні – усі збираються вдома.
	Д Куди ж мене зовеш, брунатна бджілко? (В. Стус).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. Установіть відповідність між реченням і його типом.

Тип	Речення
1 просте	А Ти смієшся, а я плачу, великий мій друже (Т. Шевченко).
2 складне безсполучникове	Б Осліплені місяцем гори блищать, їм кедрі і сосни казки шелестять, і дивні пісні їм співають вітри, що нишком підслухали в моря згори (Олександр Олесь).
3 складносурядне	В Трапляється, що хата од хати стоїть на аршин довжини (І. Нечуй-Левицький).
4 складнопідрядне	Г Зітхнули вільніше Пилип і Пріська: тепер вже вони поживуть на волі! (Панас Мирний).
	Д У нашій хаті вицокував на стіні старенький, облуплений годинник (Ю. Збанацький).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Феномен доби

Я бачив його двічі. Перший раз – під час якоїсь наукової сесії на Кірова, 4. Запамяталося тьмяне дисципліноване фойє (на сесії був присутній якийсь урядовець дуже високого рангу). Пам'ятаю, в дверях хтось довго, навіть недікатно довго комусь давав дорогу. Спочатку в свідомості зафіксувалось, що так робить Тичина, а вже потім – що це він і є. На ньому був сірий костюм урядовця, що дуже пасував до обличчя, хоч саме обличчя роздивився пізніше, вже сидючи в залі засідань. Пам'ятаю побожний шепіт Михайлини Коцюбинської: «Які в нього тонкі риси, обличчя справжнього поета». Але все це я вже бачив раніше – і тьмянний вестибюль, і цей зал, і поета, що сидів у президії.

Пам'ятаю, Тичина сказав кілька слів – досить невлад. Було враження, що до нього особливе ставлення – як до дитини або зовсім уже старої людини, якій вибачають і не таке. Був повен здивовання, що ця жива мумія розмовляє. Пізніше мені розповідав товариш, який бачив його за кілька місяців до смерті: в мертвій квартирі сидить поет, що колись був живий, а на полиці, поруч із книжками, лежить густо присипаний давнім порошком колосок. І все це тільки повторювало давно знане й нібито бачене.

Йому судилася доля генія.

Поети попередніх десятиліть, сформалізовані в украї переспіваному світі епігонів Шевченка, просвітян і такого далекого для нашої поезії європейського модерну, сприяли витворенню певного модуля українського поета як такого, модуля, що, як мур, перегороджував дорогу українській музі і утруднював появу справді нового обдарування.

Гріх казати: Тичинині попередники не були самі нездари. Але їхня природня енергія, хоч яка часом і значна, витрачалася на консервацію втраченої старовини, спробу створити якийсь паралельний світ, світ-замінник: це була сила для катування себе споминами і протезуванням четвертою української реальності. І сто, і двісті, і більше років наш інтелігент тільки те й робив, що творив усе спочатку. То була сама тільки ілюзія творення. Хто доробляв свого віку, бачив провалля зразу ж позаду себе, а той, що тільки-но приступав до роботи, бачив ще провалля під ногами попереду. Наша історія – це все і завжди спочатку, якась постійна гойданина на одному й тому ж місці, мертва хвиля еволюції.

У своїй статті про Павла Тичину 1927 року О.І. Білецький писав, що єдиним способом порятунку української літератури за царату було самозамикання, яке нагадувало консервування релігійних сект. Це консервування було способом порятунку, але ціною самозадушення.

Митця будь-якого іншого народу виносила на собі історична реальність. Специфіка українського митця в тому, що в кращому разі він змушений цю реальність нести на своїх плечах, а в гіршому, і значно частіше, – існувати всупереч реальності, в абсолютно забороненому для себе світі. Навіть на крацій випадок – нести реальність на своїх плечах – такий тягар людині явно не під силу, отож саму реальність доводилося адаптувати доти, аж поки вона не набирала форми клумака з історичними реліквіями. Замість материка наш поет має під ногами прірву. Отож половина його зусиль іде на те, щоб нагодувати прірву, щоб створити материк під ногами.

Тичині судилося бути щасливим із правила винятком. Його творчість припадає на той час, коли із безкрайної стихії тривалого національного потоку проглянула гора Арарат. Чи не вперше в нашій літературі поетові судилася доля існувати не всупереч сучасності, а у згоді з нею. Так що сила, яку Тичинині попередники витрачали на самоконсервування, примножила його художні потенції (В. Стус).

29. Назву тексту пояснюють рядки

- А** Митця будь-якого іншого народу виносила на собі історична реальність. Специфіка українського митця в тому, що в кращому разі він змушений цю реальність нести на своїх плечах, а в гіршому, і значно частіше, – існувати всупереч реальності, в абсолютно забороненому для себе світі.
- Б** Тичині судилося бути щасливим із правила винятком. Його творчість припадає на той час, коли із безкрайної стихії тривалого національного потоку проглянула гора Арарат. Чи не вперше в нашій літературі поетові судилася доля існувати не всупереч сучасності, а у згоді з нею.
- В** Поети попередніх десятиліть, сформалізовані в украї переспіваному світі епігонів Шевченка, просвітян і такого далекого для нашої поезії європейського модерну, сприяли

витворенню певного модуля українського поета як такого, модуля, що, як мур, перероджував дорогу українській музиці і утруднював появу справді нового обдарування.

- Г Було враження, що до нього особливе ставлення – як до дитини або зовсім уже старої людини, якій вибачають і не таке. Був повен здивування, що ця жива мумія розмовляє.

А Б В Г

30. Рядки «Специфіка українського митця в тому, що в кращому разі він змушений цю реальність нести на своїх плечах, а в гіршому, і значно частіше, – існувати всупереч реальності, в абсолютно забороненому для себе світі» доповнюють твердження

А Але їхня природня енергія, хоч яка часом і значна, витрачалася на консервацію втраченої старовини, спробу створити якийсь паралельний світ, світ-замінник: це була сила для катування себе споминами і протезуванням четвертою української реальності.

Б Пізніше мені розповідав товариш, який бачив його за кілька місяців до смерті: в мертвій квартирі сидить поет, що колись був живий, а на полиці, поруч із книжками, лежить густо присипаний давнім порошком колосок.

В Його творчість припадає на той час, коли із безкрайної стихії тривалого національного потоку проглянула гора Арарат.

Г Чи не вперше в нашій літературі поетові судилася доля існувати не всупереч сучасності, а у згоді з нею. Так що сила, яку Тичиніні попередники витрачали на самоконсервування, примножила його художні потенції.

А Б В Г

31. Висловлення «Йому судилася доля генія» у тексті стосується

- А О. Білецького
 Б П. Тичини
 В Т. Шевченка
 Г В. Стуса

А Б В Г

32. Твердження «Наша історія – це все і завжди спочатку, якась постійна гойданина на одному й тому ж місці, мертва хвиля еволюції» у своїй мікротемі є

- А аргументом
 Б зачином
 В висновком
 Г контраргументом

А Б В Г

33. Висловлення «Замість материка наш поет має під ногами прірву» НЕ містить

- А сполучника
 Б дієслова
 В прийменника
 Г прикметника

А Б В Г

34. Вислів «Запам'яталось тьмяне дисципліноване фойє» містить

- А неоднорідні означення
 Б відокремлену прикладку
 В вставне слово
 Г однорідні означення

А Б В Г

35. Тип мовлення аналізованого тексту

- А роздум
 Б роздум з елементами розповіді
 В роздум з елементами опису
 Г роздум з елементами розповіді й опису

А Б В Г

36. Текст належить до стилю

- А розмовного
 Б художнього
 В публіцистичного
 Г конфесійного

А Б В Г

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. Рядки

*Ой у степу криниченька,
З неї вода протікає.
Гей, там чумак сиві воли пасе
Та з криниці напуває*

узяті з

- А балади
- Б історичної пісні
- В сімейно-побутової пісні
- Г соціально-побутової пісні
- Д календарно-обрядової пісні

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

38. «Слово про похід Ігорів» має ознаки художнього стилю

- А бароко
- Б класицизму
- В романтизму
- Г орнаменталізму
- Д монументалізму

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

39. Григорій Сковорода є автором твору

- А «De Libertate»
- Б «Intermezzo»
- В «Contra spem spero!»
- Г «Fata Morgana»
- Д «Українське альфреско»

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

40. Композиційно твір «Енеїда» має

- А дві частини
- Б три частини
- В чотири частини
- Г п'ять частин
- Д шість частин

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

41. Освідчення в коханні возного до Наталки у творі «Наталка Полтавка» – це елемент композиції

- А експозиція
- Б зав'язка
- В кульмінація
- Г розв'язка
- Д епілог

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

42. Роки життя Тараса Шевченка –

- А 1811–1848
- Б 1812–1861
- В 1813–1881
- Г 1814–1861
- Д 1815–1871

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

43. Справжнє ім'я Марка Вовчка –

- А Лариса Косач
- Б Олена Пчілка
- В Марія Вілінська
- Г Опанас Маркевич
- Д Ольга Кобилянська

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

44. Основний засіб комічного у творі «Мартин Боруля» –

- А гумор
- Б сатира

- В іронія
Г сарказм
Д гротеск

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

45. Головний герой твору «Intermezzo» –

- А учитель
Б чиновник
В селянин
Г митець
Д юрист

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

46. Основний конфлікт у новелі «Подвійне коло» (твір «Вершники») –

- А любовний
Б моральний
В соціальний
Г політичний
Д психологічний

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

47. Слова

Їхня українізація – це спосіб виявити всіх нас, українців, а тоді знищити разом, щоб і духу не було... Попереджаю!

належать героєві твору «Мина Мазайло»

- А дядьку Тарасу
Б Міні Мазайлу
В тьоті Моті
Г Мокію
Д Улі

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

48. Слова

Але картиною над картинами була картина Страшного Божого Суду, що її мати купила за курку на ярмарку на страх лютим своїм ворогам – бабі, дідові й батькові

належать героєві твору

- А «Три зозулі з поклоном»
Б «Кайдашева сім'я»
В «Зачарована Десна»
Г «Мина Мазайло»
Д «Місто»

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

49. У рядках з поезії «Лебеді материнства»

*І якщо впадеш ти на чужому полі,
Прийдуть з України верби і тополі,*

*Стануть над тобою, листям затріпочуть,
Тугою прощання душу залоскочуть*

використано художній засіб

- А алегорію
Б метафору
В синекдоху
Г оксиморон
Д порівняння

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

50. Кульмінація твору «Тигролови» –

- А втеча Григорія Многогрішного з потяга в'язнів
Б перехід Григорія й Наталки за кордон
В загибель Григорія Многогрішного
Г освідчення в коханні до Наталки
Д боротьба Григорія з тигром

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

51. Присвяту «Цвітові яблуні» має твір

- А «Місто»
Б Диво»

- В «Тигролови»
Г «Я (Романтика)»
Д «Три зозулі з поклоном»

А	Б	В	Г	Д

52. Ознаки імпресіонізму має твір

- А «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка
Б «Intermezzo» Михайла Коцюбинського
В «Катерина» Тараса Шевченка
Г «Лісова пісня» Лесі Українки
Д «Тигролови» Івана Багряного

А	Б	В	Г	Д

53. Рядки

*Музика зір блакитнооких.
Шовковий спів степів широких,
Дніпра між ними левій реє...*

узято з твору

- А «Чари ночі»
Б «О панно Інно»
В «Молюсь і вірю»
Г «Арфами, арфами...»
Д «О слово рідне! Орле скутий!»

А	Б	В	Г	Д

54. У рядках

*Ніч у сніговій завії
крутиться довкола стріх.*

використано

- А епітет
Б метафору
В метонімію
Г гіперболу
Д оксиморон

А	Б	В	Г	Д

55. Твір «Момент» за жанром є

- А поемою
Б повістю
В романом
Г новелою
Д оповіданням

А	Б	В	Г	Д

56. Олександр Довженко ввів до української літератури жанр

- А кіноновели
Б кінооповідання
В кінороману
Г кінонарису
Д кіноповісті

А	Б	В	Г	Д

Завдання 57–60 передбачають **ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ**. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланк на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «Камінний хрест»	А вірш
2 «Кавказ»	Б повість
3 «Чого являєшся мені у сні?»	В новела
4 «Чорна рада»	Г поема
	Д історичний роман-хроніка

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем його твору.

1	Іван Котляревський	А	Той, що греблі рве
2	Леся Українка	Б	Марічка
3	Михайло Коцюбинський	В	Еней
4	Іван Нечуй-Левицький	Г	Мойсей
		Д	Карпо

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1	Тарас Шевченко	А	«Зачарована Десна»
2	Михайло Коцюбинський	Б	«Сон»
3	Валер'ян Підмогильний	В	«Intermezzo»
4	Микола Куліш	Г	«Місто»
		Д	«Мина Мазайло»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між літературним персонажем і його характеристикою.

1	<i>Де обцее добро в упадку,
Забудь отця, забудь і матку,
Лети повинність ісправлять.</i>	А	Евріал
(«Енеїда»)
2	<i>Чоловічок і добрий був би, так
біда – хитрий, як лисиця, і на всі
сторони мотається; де не посій,
там і уродиться...</i>	Б	виборний
(«Наталка
Полтавка»)
3	<i>Лучче ж би потятим бути, аніж
полоненим...</i>	В	Маруся Чурай
(«Маруся Чурай»)
4	<i>Без землі – нема волі. Земля тебе
годує... земля хазяїном робить... А
без землі – все пропало...</i>	Г	князь Ігор
(«Слово про похід
Ігорів»)
		Д	Чіпка
(«Хіба ревуть воли,
як ясла повні?»)

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 6

Частина 1

Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Омоніми містять словосполучення рядка

- А намолоти муки – терпіти болючі муки
 Б спортивний тур – пройти важкий тур
 В зламати замок – сталевий замок
 Г тонка билина – квіткова билина

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. Префікс *при-* слід писати в усіх словах рядка

- А ..човгати, ..міряться, ..стосуватися
 Б ..дивний, ..дивлятися, ..бігати
 В ..цілюватися, ..подобний, ..вітний
 Г ..солодко, ..чудовий, ..вчати

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Глухий приголосний уподібнюється дзвінкому в усіх словах рядка

- А молотьба, різьба, мабуть
 Б призьба, косьба, осьде
 В боротьба, рюкзак, вокзал
 Г просьба, футбол, довідка

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Норми чергування *у-в* порушено в рядку

- А працює у Львові, в окремих випадках
 Б сказати у відповідь, постукали в хвіртку
 В увійшла до кабінету, зробили всі завдання
 Г запитати в учителя, шанувати вчителя

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Із Вільшанок у Турицю урочисто прямувала процесія старих хмар. (2) Впевнено, не зупиняючись, *добре знайомим*, щоправда, трошки побитим літніми грозами небесним шляхом. (3) Одне вітряне хмарення – певне, онука котроїсь набожної вільшанської хмари-старожительки – на *пів-дорозі* якусь мить загаялось, потім рвонуло з місця, необачно зачепилось за маківку ще досить молодій гори й порвало штани. (4) Кілька білих клаптів одразу спінилися *довкола* хмарення й, в'янучи на очах, полетіли у зворину. (5) Голе хмарення розгублено закрутилось над головою Михайла й, чи то від сорому, чи безпорадності, гірко, *по-дитячому* безутішно заплакало – нагально хлюпнув сліпий дощ (*Д. Кешеля*).

5. Вставленою конструкцією ускладнено речення

- А друге
 Б третє
 В четверте
 Г п'яте

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Прикладку вжито в реченні

- А першому
 Б другому
 В третьому
 Г п'ятому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. Орфографічну помилку допущено в слові

- А добре знайомим
 Б пів-дорозі
 В довкола
 Г по-дитячому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Кількість звуків більша, ніж кількість букв, у всіх словах рядка

- А поширений, щасливий, рідний
 Б палеографія, плющ, Україна
 В під'їхати, український, плащ
 Г абітурієнт, заява, ходжу
 Д з'єднати, дзюркотіти, радість

А Б В Г Д

9. Чергування приголосних при додаванні суфікса *-ськ-* відбувається НЕ в усіх словах рядка

- А печеніг, турок, узбек
 Б словак, Вінниця, Запоріжжя
 В Кривий Ріг, Буг, парубок
 Г козак, Волга, товариш
 Д Кременчук, латиш, Бельгія

А Б В Г Д

10. Наголос на останньому складі мають усі слова рядка

- А в'язкий, наймит, діалог
 Б малий, низина, перехідний
 В гарбуз, переказ, живопис
 Г кропива, олень, літопис
 Д вузький, життєвий, дочка

А Б В Г Д

11. НЕправильно поділено для переносу слова рядка

- А пе-ре-кла-дач, різь-бле-ння, аклі-ма-ти-за-ція
 Б мово-знавство, кіло-метр, військово-зобов'язаний
 В ва-го-но-бу-дів-ний, окре-мий, архі-пе-лаг
 Г а-віа-нос-ець, май-бу-тнє, ем-іг-рант
 Д су-фіксаль-ний, Дні-стер-ський, на-му-чив-ся

А Б В Г Д

12. Слово *виднітися* записано правильно фонетичною транскрипцією в рядку

- А [ви^ед'н'іти^с'а]
 Б [видн'ітис'а]
 В [ве^едн'іте^с'а]
 Г [ви^ед'н'іти^с'а]
 Д [видн'іти^с'а]

А Б В Г Д

13. У переносному значенні виділене слово вжите в рядку

- А Більш за все на світі дід любив *сонце* (О. Довженко).
 Б Земля та вісім інших планет обертаються навколо *Сонця* (Із підручника).
 В Нема мого *сонця* – ні з ким розмовляти, сидя у віконця (Нар. творчість).
 Г У новій славі *сонце* просіяє, згине ніч! (Леся Українка).
 Д *Сонце* – найближча зоря (Із довідника).

А Б В Г Д

14. Фразеологізм *ногу вломити* витлумачено правильно в рядку

- А наговорити неприємних слів
 Б завдати фізичного болю
 В не з'являтися, не бувати десь
 Г не говорити, ігнорувати когось
 Д швидко втекти від когось, заховатися

А Б В Г Д

15. До жіночого роду належать усі іменники рядка

- А путь, подорож, міць
 Б радість, степ, молодість
 В молодь, нежить, цікавість
 Г малеча, продаж, журба
 Д жіноцтво, хист, тям

А Б В Г Д

16. НЕ потребує редагування речення

- А Комп'ютер став найбільш необхіднішим у роботі.
- Б Волосся стає втричі більш пружним.
- В Самою приємною стала зустріч з улюбленим письменником.
- Г Івась став найдотепнішим за своїх однолітків.
- Д Інформатизація – найбільш характерна ознака сучасності.

А Б В Г Д

17. Правильно записано словами орудний відмінок порядкового числівника 4237 у рядку

- А чотирма тисячами двісті тридцять сьомим
- Б чотирма тисячами двохсот тридцятьма семи
- В чотири тисячі двомастами тридцятьма семи
- Г чотири тисячі двісті тридцять сьомим
- Д чотирма тисячами двомастами тридцять сьомим

А Б В Г Д

18. Доконаний і недоконаний види поєднують усі дієслова рядка

- А агітував, розв'язав, завідував
- Б наслідував, гарантував, телефонував
- В адресував, підписав, робив
- Г воєнізував, імпонував, будував
- Д інтенсифікував, фарбував, дарував

А Б В Г Д

19. НЕправильно утворено активний дієприкметник у рядку

- А існуючий
- Б палаючий
- В хвилюючий
- Г атакуючий
- Д згоряючий

А Б В Г Д

20. НЕ є словосполученням конструкція рядка

- А дощовий день
- Б рясний дощ
- В по-дощовому мокро
- Г незважаючи на дощ
- Д сліпий дощик-дощечок

А Б В Г Д

21. У реченні *Купається яблуня в зливі променів й безсмертя своє на вітах колише* (І. Савич) вжито

- А однорідні підмети
- Б однорідні означення
- В однорідні додатки
- Г однорідні обставини
- Д однорідні присудки

А Б В Г Д

22. Двоскладним є речення

- А В зимовий вечір свічі запалю (Н. Півторацька).
- Б Розлогі верби. Затишок і тіні (В. Симоненко).
- В Дитинно-мудрі погляди конвалій (І. Павлюк).
- Г І осінні далі сумну мелодію навіяли мені (В. Симоненко).
- Д І все сліди, і все сніги, сніги (Н. Нікуліна).

А Б В Г Д

23. Складним є речення

- А Відчиняла ти лагідно двері для нового життя й добра, друзів кликала до вечері, рідна хато моя стара (В. Симоненко).
- Б Хтось шарпнув за двері, і вони розчинилися навстіж (Ю. Збанацький).
- В Хай стисне зранена рука, як меч, перо своє натхненне (М. Вороний).
- Г Не вмерло Слово у народі і Кобзаря палка любов! (Н. Півторацька).
- Д Ах, скільки срібних мрій літає! (Олександр Олесь).

А Б В Г Д

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між фразеологізмом і його антонімом.

Фразеологізм	Антонім
1 дерти кирпу	А жовтодзьобе горобеня
2 битий жак	Б копійка ціна
3 набивати мозолі	В гнути спину
4 не по кишені	Г на один копил
	Д годувати баглаї

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між дієсловами та їхніми особами.

Особа	Дієслова
1 1-ша особа	А говорите, наказуєш
2 2-га особа	Б щастить, світало
3 3-тя особа	В заносючи, переговоривши
4 безособове дієслово	Г мріємо, стоїш
	Д цікавиться, симпатизують

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між реченнями та розділовим знаком у них.

Розділовий знак	Прості речення
1 кома	А Сидіти без діла також важкий труд (<i>Нар. творчість</i>).
2 двокрапка	Б Моя нова мрія літа надо мною орлом (<i>Леся Українка</i>).
3 тире	В Вони всіляко підступали до Івана і щирістю, і насмішками, і жартами (<i>І. Франко</i>).
4 крапка з комою	Г Крім Баглая-молодшого є ще Баглай-старший (<i>О. Гончар</i>).
	Д Відтак було відвідано притулки для дітей без батьківської опіки дитячі будинки сімейного типу кризові центри для жінок інтернати для людей похилого віку тощо (<i>З газети</i>).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між складнопідрядним реченням і підрядною частиною.

Підрядна частина	Складнопідрядні речення
1 умови	А Павутиною були переплутані дерева, так що проти сонця вона блищала тонкою сіткою (<i>М. Жук</i>).
2 наслідку	Б Людська душа, як дерево гіллясте при дорозі (<i>Ю. Липа</i>).
3 допусту	В Як зайдеш словом ти у книжку, то вийдеш мудрістю із неї (<i>С. Горлач</i>).
4 порівняння	Г Човен гойднуло так, що люди попрокидались (<i>А. Шиян</i>).
	Д Дарма що стояло тихе сонячне безвітря, листя тріпотіло на деревах вздовж шляху (<i>Ю. Смолич</i>).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово)
 Червоний, (1) неначе кров'яний, одлиск йшов (2) по хмарах, і густий покривець з хмар
 неначе світився (3) наскрізь, неначе зайнялося (4) півнеба й падало без полум'я.

- А іменник
- Б займенник
- В прислівник
- Г сполучник
- Д частка
- Е прийменник

	А	Б	В	Г	Д	Е
1						
2						
3						
4						

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Формула поезії

Найчастіше спроби визначення, що таке поезія, ми можемо знайти в формулюваннях самих поетів. Наприклад: «Поезія – це кращі слова в кращому порядку» (Кольрідж), «Поезія – це те, що вже створене і не може бути виправлене» (Т. де Банвіль), «Поезія – це серце Бога» (Г. Мовчанюк) тощо. Віднайти, чим же все-таки є поезія, – завдання не з легких, і поки існуватимуть поети, навряд чи коли призупинять вони спроби осмислення та пошуку глибинних коренів поезії.

Важливою стороною будь-якого методу пізнання має бути цілісність підходу до предмета роздумів. У цьому контексті поезію можна порівняти із сороканіжкою, яка чеberяє одночасно всіма ніжками, не задумуючись над тим, як це в неї виходить. І мета автора – ні в якому разі не препарувати скальпелем сороконіжку-поезію, а тільки подивитись, як вона перебирає своїми ніжками. І відпустити. Хай біжить собі далі. А з іншого боку – не варто давати невідомо кому скальпель в руки, щоб цей невідомо хто необережно колупався скальпелем в «серці Бога». Ця пересторога, можливо, буде доречною тому, що прозріння поета, благодать і ази внутрішнього органічного розуміння законів поезії приходять тільки через власні страждання, а не через чийсь інші.

Отже, звідки бере виток поезія? Насамперед, з внутрішнього бажання передати іншим щось відкрите тобою. Момент відкриття можна порівняти з радістю спелеолога, який відкопує вхід в печеру, де ще не ступала нога людини. Це захоплення і страх, щем і ніжність, побоювання порушити первозданну красу і одночасне бажання йти далі. Поету природно видається, що весь світ має дивуватись його відкриттю, він спішить поділитись своїми думками з найближчим оточенням, хоча нерідко єдиним цінителем і читачем написаного є він сам. А відкриттями можуть бути пасторальне враження, радісні або сумні емоції, філософські узагальнення та безліч інших тем, якими людина бажає поділитися зі світом, і справжній поет за своєю суттю в першу чергу є відкривачем-дитино-філософом.

Поступово відкриття починає обростати деталями, іншими думками і, постійно балансує між почуттями, магією звучання та змістом, слово чіпляється за слово, рима за риму, туманно починає вимальовуватись тема. Десь під кінець творіння до поета приходять більшість цілісне бачення того, що ж вийшло з-під його пера.

Але як передати поліфонію почуттів, звуків та кольорів, як не вихолостити тему, як, зачепившись за «золотоносну жилу», розкопати не одну «золоту крихту», а цілий «рудник»? Для цього є два шляхи. Шлях перший – нікого не слухати і нічого не читати, що й роблять немало поетів. І шлях другий – аналізувати досвід попередників, зіставляти свою творчість із творчістю інших, по крихтах вибирати краще, переймати найвдаліші технічні прийоми версифікації. В обох шляхах прихована своя внутрішня небезпека. Йдучи тільки першим шляхом, поет поступово притуплює «нюх» незримого інтелектуального змагання з іншими, без якого унеможливується процес творчого росту, але поет відчуває внутрішній спокій перед самим собою за те, що він нічого ні в кого в духовному плані не краде. Йдучи тільки другим шляхом, поет за рахунок зовнішніх впливів ризикує втратити власне творче обличчя і потихеньку крадіжка образів, ритмомелодики, словесних оборотів може стати нормою. Як знайти той єдиний вузесенький фарватер, рухаючись яким, поет зможе зберегти власне обличчя та внутрішню повагу до себе і в той же час підніматись щаблями майстерності?

Без почуття внутрішньої свободи творити неможливо. Сухою академічною мовою це називається нонкомформізмом: жодних непохитних авторитетів, все осмислити критично. Кінце-

ва ціль – відчути в собі Бога. Відчути в собі Бога – дуже непростий шлях боротьби, на якому чагує безліч спокус в діапазоні від алілуйства до гордині. Як правило, приманкою, на яку ловиться людина, є саме гординя. У випадку, якщо поет в змозі себе переборювати, гординя поступово спалюється дуже болісним вогнем, якщо не в змозі – поету не вдається рухатись вище. Не хочеш – не рухайся, а хочеш рухатись – тоді гори. Для деяких щасливчиків після довгих мук настає хвилина благодаті. Тоді весь світ починає говорити мовою поезії, тоді свіdomo відкидаються всі котурни. Поет відкриває та встановлює нові закони словотворення, і його вірші починають випромінювати тихе світло.

Власне кажучи, момент, коли поет починає відчувати внутрішній потяг писати так, як не писав ніхто до нього, не повторюючись ні в темах, ні в стилях інших, черпаючи слова тільки з книги свого серця, і можна назвати справжньою точкою відліку власної творчості. Але без боротьби стимул до творіння загасає. Тоді поет вступає в боротьбу з самим собою на рівні максимальної чесності і сам дивується тому, що отримує в результаті. Це найбільш цікавий етап, коли на вході творіння всього-на-всього якась одна фраза, або примарна ідея, а на виході – невідомість. На цьому етапі поет переживає почуття невимовної благодаті, процес на-тхнення піднімає і окрилює до такої міри, що інколи навіть боїшся задихнутись від повені емоцій (За М. Шошанні).

29. Справжню «формулу поезії» розкрито в рядках тексту

А Отже, звідки бере витоки поезія? Насамперед, з внутрішнього бажання передати іншим щось відкрите тобою. Момент відкриття можна порівняти з радістю спелеолога, який відкопує вхід в печеру, де ще не ступала нога людини.

Б Поступово відкриття починає обростати деталями, іншими думками і, постійно балансує між почуттями, магією звучання та змістом, слово чіпляється за слово, рима за риму, туманно починає вимальовуватись тема. Десь під кінець творіння до поета приходять більш-менш цілісне бачення того, що ж вийшло з-під його пера.

В Без почуття внутрішньої свободи творити неможливо. Сухою академічною мовою це називається нонкомформізмом: жодних непохитних авторитетів, все осмислити критично. Кінцева ціль – відчути в собі Бога.

Г Власне кажучи, момент, коли поет починає відчувати внутрішній потяг писати так, як не писав ніхто до нього, не повторюючись ні в темах, ні в стилях інших, черпаючи слова тільки з книги свого серця, і можна назвати справжньою точкою відліку власної творчості.

А Б В Г

30. Твердження «Поету природно видається, що весь світ має дивуватись його відкриттю, він спішить поділитись своїми думками з найближчим оточенням, хоча нерідко єдиним цінителем і читачем написаного є він сам» належить до мікротеми, висновком якої є рядки

А Отже, звідки бере витоки поезія? Насамперед, з внутрішнього бажання передати іншим щось відкрите тобою.

Б ...постійно балансує між почуттями, магією звучання та змістом, слово чіпляється за слово, рима за риму, туманно починає вимальовуватись тема. Десь під кінець творіння до поета приходять більш-менш цілісне бачення того, що ж вийшло з-під його пера.

В Момент відкриття можна порівняти з радістю спелеолога, який відкопує вхід в печеру, де ще не ступала нога людини. Це захоплення і страх, щем і ніжність, побоювання порушити первозданну красу і одночасне бажання йти далі.

Г А відкриттями можуть бути пасторальне враження, радісні або сумні емоції, філософські узагальнення та безліч інших тем, якими людина бажає поділитися зі світом, і справжній поет за своєю суттю в першу чергу є відкривачем-дитино-філософом.

А Б В Г

31. У твердженні «Кінцева ціль – відчути в собі Бога» виділений вислів, згідно з текстом, означає

А все осмислити критично

Б говорити мовою поезії

В відчути внутрішню свободу

Г подолати спокуси – від алілуйства до гордині

А Б В Г

32. Висловлення «Але як передати поліфонію почуттів, звуків та кольорів, як не вихолостити тему, як, зачепившись за “золотоносну жилу”, розкопати не одну “золоту крихту”, а цілий “рудник”?» побудоване на

А порівнянні

- Б антитезі
В метафорі
Г еліпсисі

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

33. У висловленні «І мета автора – ні в якому разі не препарувати скальпелем сороконіжку-поезію, а тільки подивитись, як вона перебирає своїми ніжками» НЕМАЄ

- А прикладки
Б однорідних членів речення
В простих дієслівних присудків
Г відокремлених членів речення

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

34. У рядках «Шлях перший – нікого не слухати і нічого не читати, що й роблять немало поетів. І шлях другий – аналізувати досвід попередників, зіставляти свою творчість із творчістю інших, по крихтах вибирати краще, переймати найвдаліші технічні прийоми версифікації» вжито тире

- А між частинами складного речення
Б для виокремлення вставленої конструкції
В між підметом і присудком
Г для відокремлення прикладки

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

35. У висловленні «Сухою академічною мовою це називається нонконформізм» вжито

- А слово в переносному значенні
Б порівняльний зворот
В неузгоджене означення
Г однорідні додатки

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

36. Текст належить до стилю

- А розмовного
Б публіцистичного
В наукового
Г художнього

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. До календарно-обрядових пісень належать

- А чумацькі, рекрутські, колядки
Б веснянки, русальні, обжинкові
В колискові, щедрівки, жнивварські
Г козацькі, наймитські, солдатські
Д весільні, поховальні, бурлацькі

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

38. Невдалий похід руського війська проти половців, описаний у «Слові про похід Ігорів», відбувся

- А 1085 року
Б 1185 року
В 1187 року
Г 1285 року
Д 1287 року

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

39. Твір «Бджола та Шершень» за жанром

- А послання
Б повість
В поема
Г байка
Д ода

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

40. Твір «Енеїда» написаний віршовим розміром

- А хореем

- Б ямбом
В дактилем
Г амфібрахієм
Д анапестом

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

41. Виразником авторських поглядів і життєвих принципів у творі «Наталка Полтавка» є

- А Петро
Б Микола
В возний
Г Наталка
Д виборний

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

42. Перший історичний роман в українській літературі – це

- А «Максим Гримач»
Б «Чорна рада»
В «Маруся»
Г «Кайдашева сім'я»
Д «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

43. Поему «Кавказ» присвячено

- А Лесі Українці
Б Антону Чехову
В Якову де Бальмену
Г Іванові Котляревському
Д Григорію Квітці-Основ'яненку

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

44. Справжнє ім'я письменника Панаса Мирного –

- А Іван Білик
Б Іван Мирний
В Іван Тобілевич
Г Іван Левицький
Д Панас Рудченко

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

45. У рядках із твору «Intermezzo»

Здавалось, город витягує в поле свою залізну руку за мною і не пускає

використано художній засіб

- А оксиморон
Б алегорію
В гіперболу
Г метонімію
Д метафору

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

46. Герої новели «Подвійне коло» з твору «Вершники» знищували одне одного, оскільки

- А боролися за батьківський спадок
Б змагалися за серце однієї дівчини
В мали різні політичні переконання
Г не знали, що вони – рідні брати
Д так наказав батько

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

47. Справжнє ім'я та прізвище Остапа Вишні –

- А Микола Фітільов
Б Іван Лозов'яга
В Павло Губенко
Г Олесь Кандиба
Д Іван Тобілевич

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

48. Закликав «поспішати творити добро» головний герой твору

- А «Три зозулі з поклоном»
Б «Зачарована Десна»

- В «Тигролови»
Г «Вершники»
Д «Заець»

А	Б	В	Г	Д

49. Герой твору «Три зозулі з поклоном» Михайло

- А був у в'язниці
Б був на заробітках
В перебував на засланні
Г переховувався від влади
Д подорожував за кордоном

А	Б	В	Г	Д

50. У рядках із твору «Тигролови»

Вирячивши вогненні очі, дихаючи полум'ям і димом, потрясаючи ревом пустелі і нетра і вогненным хвостом замітаючи слід, летів дракон

ідеться про

- А Григорія Многогрішного
Б справжнього дракона
В потяг в'язнів
Г пса Заливая
Д тигра

А	Б	В	Г	Д

51. Твір «Максим Гримач» має виразні ознаки художнього стилю

- А романтизму
Б імпресіонізму
В експресіонізму
Г футуризму
Д постмодернізму

А	Б	В	Г	Д

Прочитайте уривок з поезії Василя Симоненка та виконайте завдання 52–56.

*(1) Задивляюсь у твої зіниці,
Голубі, тривожні, ніби рань.
Крешуть з них червоні блискавиці
Революцій, бунтів і повстань.*

*(2) Україно! Ти для мене диво!
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо горда і вродлива,
З тебе чудуватися повік.*

*(3) Ради тебе перли в душі сію,
Ради тебе мислю і творю.
Хай мовчать Америки й Росії,
Коли я з тобою говорю.*

52. Поезія Василя Симоненка, уривок з якої подано, є зразком лірики

- А інтимної
Б пейзажної
В патріотичної
Г філософської
Д громадянської

А	Б	В	Г	Д

53. Вид строфи поезії –

- А дистих
Б тривірш
В терцина
Г катрен
Д сонет

А	Б	В	Г	Д

54. У другій строфі уривка використано засіб поетичного синтаксису

- А анафору
Б епіфору

- В тавтологію
- Г риторичне питання
- Д риторичне звертання

А	Б	В	Г	Д

55. У третій строфі поданого уривка використано засіб поетичного синтаксису

- А анафору
- Б епіфору
- В тавтологію
- Г риторичне питання
- Д риторичне звертання

А	Б	В	Г	Д

56. У виділених рядках третьої строфи уривка використано художній засіб

- А епітет
- Б алегорію
- В гіперболу
- Г метафору
- Д порівняння

А	Б	В	Г	Д

Завдання 57–60 передбачають **ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ**. До кожного рядка, позначеного **ЦИФРОЮ**, доберіть відповідник, позначений **БУКВОЮ**, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «Я (Романтика)»	А повість
2 «Лісова пісня»	Б роман
3 «Катерина»	В драма-феєрія
4 «Кайдашева сім'я»	Г новела
	Д поема

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Тарас Шевченко	А Іван Палійчук
2 Іван Нечуй-Левицький	Б Злидні
3 Михайло Коцюбинський	В Ярема Галайда
4 Леся Українка	Г Маруся Чурай
	Д Лаврін

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Михайло Коцюбинський	А «Тіні забутих предків»
2 Іван Карпенко-Карий	Б «Мартин Боруля»
3 Іван Нечуй-Левицький	В «Кайдашева сім'я»
4 Григорій Квітка-Основ'яненко	Г «Маруся»
	Д «Сон»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між автором та уривком із його твору.

1 *Так не підкорятися і так умирати,
як умирають українці, можуть
лише люди високої марки. Коли я
дивлюся на їхню смерть, я завжди
тремчу од жаху.*

2 *Чи не гоже було б нам, браття,
Розпочати давніми словами
Скорбну повість про Ігорів похід,
Ігоря Святославича?*

3 *Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине:
От де, люде, наша слава,
Слава України!*

4 *Чого являєшся мені у сні?
Чого звертаєш ти до мене
Чудові очі ті ясні, сумні,
Немов криниці дно студене?*

А Олександр Довженко

Б невідомий

В Тарас Шевченко

Г Іван Франко

Д Юрій Яновський

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 7
Частина 1
Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. В алфавітному порядку записано всі слова рядка

- А ялинковий, ялиночка, ялівець, ялівочка
Б юрба, юшка, юний, юрта
В щасливий, щасливчик, щастя, щасливенький
Г Євразія, єдність, єднати, єдиний

А	Б	В	Г

2. Буквосполучення **йо** слід писати в усіх словах рядка

- А кур(йо,ьо)з, бул(йо,ьо)н, Вєроб(йо,ьо)в
Б Солов(йо,ьо)в, під(йо,ьо)мний, зав(йо,ьо)кати
В павіль(йо,о)н, с(йо,ьо)мий, Мурав(йо,ьо)в
Г міль(йо,о)н, тр(йо,ьо)х, Вінь(йо,о)н

А	Б	В	Г

3. Спільнокореневими є всі слова рядка

- А брат, брата, брату, братом
Б хода, приходити, ходак, сходка
В швидко, швидше, якнайшвидше, швиденько
Г стояти, стою, стоїш, стоїмо

А	Б	В	Г

4. Виділене слово вжите в прямому значенні в рядку

- А *Гострий* струмінь морозного повітря, осяяні в домах вікна, чиїсь голоси, дзвінки зводиця... (М. Коцюбинський).
Б Катерина цікава, язик у неї *гострий* як бритва (І. Нечуй-Левицький).
В Настя заглянула в щілину, ще й пальцями полапала *гострий* рубець коло дверей проти заціпки, чи не стерся він часом (І. Нечуй-Левицький).
Г Вітер, *гострий*, як наточена бартка, бив йому в груди (М. Коцюбинський).

А	Б	В	Г

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Лівий берег Дніпра, рівний, плискований, суспіль зарослий густими лозами та верболозом, зеленів, неначе засіяний житом; а далі синіли густі бори, неначе море, закутане в синю та сизу імлу. (2) На південь сизіли гори, а на горах було видно Київ, що неначе потопа в легкій прозорій імлі. (3) Та далека картина здавалась якимсь квітником з золотими маківками та золотими квітками, за які розказують тільки в казках. (4) І високе та глибоке сине червнєве небо, і ті далекі сизі шпилі й гори з андріївським собором на чолопочку шпиля, і золоті букети з бань та хрестів – усе це було схоже на ті вигляди, що часом сняться у сні, що за їх розказують в казках. (5) Вік проживеш – і не забудеш за цю пишну картину, як часом ніколи не забувається дивно гарний сон (За І. Нечуєм-Левицьким).

5. Орфографічну помилку допущено у власній назві в реченні

- А першому
Б другому
В четвертому
Г п'ятому

А	Б	В	Г

6. Узагальнювальне слово при однорідних членах є в реченні

- А першому
Б третьому
В четвертому
Г п'ятому

А	Б	В	Г

7. Односкладним є речення

- А перше
Б третє
В четверте
Г п'яте

А	Б	В	Г

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Кількість звуків менша, ніж кількість букв, у всіх словах рядка

- А дзиґа, заплющити, поширений
- Б молодість, мешканець, щорічний
- В життя, шелест, біль
- Г осоння, радість, джмелик
- Д знання, нав'ючений, людський

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

9. Спрощення відбувається НЕ в усіх словах рядка

- А припіз(д)нився, віс(т)ники, чес(т)ний
- Б вибриз(к)не, шіс(т)десятий, гріз(д)но
- В пос(т)лала, первіс(т)ний, зліс(т)ний
- Г радіс(т)ний, безшелес(т)но, жаліс(т)ливий
- Д благовіс(т)ник, ненавис(т)ний, тиж(д)невик

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

10. Букву *ф* слід уживати в усіх словах рядка

- А ..ормений, ..орум, ..абрика
- Б ..ормат, ..едір, ..остище
- В ..валькуватий, ..ортуна, ..ацький
- Г ..орсаж, ..ураж, ..іртка
- Д ..артух, ..отограф, ..илина

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

11. М'який знак пишеться НЕ в усіх словах рядка

- А юнац..кий, змовниц..ки, тонюсін..кий
- Б різ..бяр, Кавказ..кий, ковал..с..кий
- В домен..щик, виховател..ці, яблун..ці
- Г спіл..ний, настіл..ний, юнац..кий
- Д меншен..кий, ніжен..ка, перелаз..те

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

12. Букву *е* слід писати в усіх словах рядка

- А кал..ндар, б..нкет, бр..нять
- Б дзв..нять, ч..сноти, прищ..пити
- В ан..кдот, ап..тит, м..готить
- Г см..тана, п..рила, п..хатий
- Д р..спубліка, м..гдаль, к..лих

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

13. Правильне тлумачення слова *гирлиґа* міститься в рядку

- А широка будівельна лопата
- Б тип холодної зброї
- В вузька домашня піч
- Г сокира з видовженим держаком
- Д довга палка овечого пастуха

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

14. Виділене слово поданим у дужках синонімом НЕ можна замінити в реченні

- А На службі хлопці й *здружилися* (побраталися).
- Б Працівники висунули справжню *вимогу* (ультиматум).
- В Вода нарешті почала *кипіти* (вирувати).
- Г Перед очима розіслалася дуже *густа* (щільна) димова завіса.
- Д Нарешті було представлено *дослівний* (буквальний) переказ.

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

15. НЕ можна утворити форму множини від усіх іменників рядка

- А зима, буряк, сіль
- Б викладач, юрба, маса
- В натовп, дерево, рік
- Г ключ, клас, система
- Д біганина, жіноцтво, взуття

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

16. Суфікс *-іш-* при творенні вищого ступеня порівняння вживається в усіх прикметниках рядка

- А надійний, високий, добрий
- Б відважний, складний, багатий
- В розумний, грубий, мудрий
- Г вірний, потужний, дешевий
- Д густий, цілий, високий

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

17. Правильно записано словами орудний відмінок числівника 3767 у рядку
 А три тисячі сімсот шістдесят сімома
 Б три тисячі семисот шістдесят сьома
 В трьома тисячами сімсот шістдесят сьома
 Г трьома тисячами сімомастами шестидесятьма сімома
 Д трьома тисячами сімомастами шістдесятъма сімома
18. Потребує редагування словосполучення
 А за п'ятнадцять шоста
 Б десять по сьомій
 В третя п'ятнадцять
 Г половина п'ятого
 Д о пів на восьму
19. НЕ потребує редагування речення
 А Ця експедиція неодноразово мандрувала по горам.
 Б Син захотів допомогти і пішов за водою сам.
 В У дитсадочку Марійку навчили читати по складам.
 Г Протягом року студентка написала кілька доповідей.
 Д Декан пройшовся по аудиторіям.
20. У реченні *Десна несла свої води повз верболози, омивала невисокі піщані береги* (Ю. Збанацький) вжито
 А відокремлені означення
 Б порівняльний зворот
 В вставлену конструкцію
 Г однорідні присудки
 Д однорідні означення
21. Непоширеним є просте речення
 А Море було спокійне (*М. Коцюбинський*).
 Б Люблю я власну мрію (*І. Франко*).
 В Тиша хмарою проплива (*В. Симоненко*).
 Г Давай говорити мовою осені (*О. Підпала*).
 Д Чи ми ще зійдемося знову? (*Т. Шевченко*).
22. Відокремлену прикладку вжито в реченні
 А Що одна правиця – сонце, друга – місяць-молодик (*М. Рильський*).
 Б Боротьба за красу мови – наша спільна справа (*Із підручника*).
 В Погасло сонце – мрія чарівна, і я блукаю знов без світла (*Олександр Олесь*).
 Г Він жив між нас, у кого зброя – слово (*М. Рильський*).
 Д Честь народу – найкоштовніша перлина (*За П. Тичиною*).
23. Односкладним узагальнено-особовим є речення
 А Твоїми б вустами та мед пити (*Панас Мирний*).
 Б А мабуть час, хлопці, й овець напувати (*Панас Мирний*).
 В Добридень, дівонько, чи добре ждеться? (*Леся Українка*).
 Г На сизих луках скошено траву (*М. Рильський*).
 Д Неможливо знищити того, кому симпатизує народ (*О. Гончар*).

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між фразеологізмом і його типом.

Тип	Фразеологізм
1 фразеологічне сполучення	А Ні риба ні м'ясо.
2 приказка	Б Шануй учителя, як родителя.
3 прислів'я	В Крутить, як циган сонцем.
4 афоризм	Г Поезія – це завжди неповторність (<i>Л. Костенко</i>).
	Д Місто – великий мурашник.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між дієсловом і його характеристикою.

<i>Дієслово</i>	<i>Характеристика</i>
1 вигадувати	А особова форма, перехідне
2 пересадити	Б неозначена форма, недоконаний вид
3 закреслив	В особова форма, неперехідне
4 подивився	Г безособова форма, неперехідне
	Д неозначена форма, доконаний вид

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між однорідними членами та реченнями, у яких їх ужито.

<i>Однорідні члени</i>	<i>Речення</i>
1 підмети	А І знову тиша, знову тиша обережно мене колише, підступа і відступа (<i>Г. Гордасевич</i>).
2 присудки	Б Ліс спочивав од вітру, дощу, що не давав спокою ні деревині, ні листочку (<i>М. Жук</i>).
3 додатки	В Може, найдеться дівоче серце, карі очі (<i>Т. Шевченко</i>).
4 означення	Г Повільно, але неухильно весна відвойовувала свої права (<i>М. Сиротюк</i>).
	Д Був тихий, погожий весняний вечір (<i>С. Черкасенко</i>).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між складнопідрядними реченнями та підрядними частинами.

<i>Підрядна обставинна частина</i>	<i>Складнопідрядні речення</i>
1 мети	А Яка мова може бути про прощення, коли немає каяття? (<i>І. Вільде</i>).
2 причини	Б Жартував старий не тому, що був у доброму настрої (<i>М. Сиротюк</i>).
3 умови	В Я тікав від людей, щоб з деревами поговорити (<i>М. Руденко</i>).
4 наслідку	Г На полювання я приїхав у будень, так що, крім мене, на Ямці нікого не було (<i>Микола Хвильовий</i>).
	Д Мене ліси здоров'ям напували, коли ходив у їхній гущину (<i>В. Симоненко</i>).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово)
 (1) Звідтіль все спалахували ніби (2) огняні язика, кучеряві червоні й оранжеві фантастичні квітки, плигали вгору, спадали вниз, (3) неначе горіло на далекій півночі смужкою од самого низу обрію північне сяєво й виганяло, й (4) шпурляло од себе вгору ніби червоні й жовті хвилі.

- А дієслово
- Б прикметник
- В дієприслівник
- Г прислівник
- Д частка
- Е сполучник

	А	Б	В	Г	Д	Е
1						
2						
3						
4						

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Походження назви «Україна»

Мова є складним інформаційним аспектом феномену України, а саме сигнальною системою, яка забезпечує взаєморозуміння між її носіями. Отже, мова є основним засобом згуртування етносу, його розвитку і, зрештою, його самоусвідомлення як нації. Разом з тим мова – це система слів. А «слово було на початку і слово було Богом». Цей аспект слова, поряд з інформаційним, живе й досі, на жаль, не для кожного. У грецькій мові відповідний термін «логос» позначає як «слово», так і «розум», і «Боготворця». Цей містичний аспект слова дає змогу здійснити й іншу, не менш важливу, ніж взаєморозуміння, функцію мови, функцію самопізнання, пізнання світу, пізнання Бога.

У тісній взаємодії з іншими факторами етнотворення мова формує національний менталітет, національну культуру і духовність нації. У процесі безперервної взаємодії своїх елементів протягом віків мова розвивається, збагачується, видозмінює значення слів, однак її загальна структура зберігає свої особливості.

Античні греки слушно вважали, що серед багатозначності слів лише одне, а саме первісне значення, є істинним. Дослідження істини, яка у грецькій мові позначена словом «етимон», і було названо етимологією. Якщо переглянути етимологічний словник, виданий у Києві у 80-х роках ХХ ст., то створиться враження, ніби переважна більшість слів української мови запозичена з інших мов. Причиною такої спотвореної подачі матеріалу була згадана у вступі імперська тенденція трактувати українців як недозріле, неповноцінне відгалуження російської нації, що не має ні своїх культурних традицій, ні вартото згадки минулого, ні власного словникового запасу, ні навіть достойної назви для своєї землі.

Ця брехня викладалась так гучно і впевнено, що чимало навіть непересічних людей повірили у її істинність. Виступаючи в Києві, американський президент Буш, між іншим, висловився приблизно так: «...ви назвали свою країну Вкраїною, Кордоном...». Якби не такою навальною і приголомшливою була пропаганда російських істориків, хіба могла б людина рангу Буша, людина, здатна мислити, припустити, що існує у світі народ, який міг би назвати свою країну Околицею, Кордоном?.. Отже, почнемо свої етимологічні екскурси в українську мову й ментальність саме з найдорожчого для нашого народу слова, слова «Україна».

Поширене, але поверхове пояснення цього слова зводиться до того, ніби слово «Україна» означає «земля, що лежить скраю». Такі думки дотримуються, зокрема, російські історики, які переконують себе й усіх, ніби наші землі є окраїною Росії, звідки й назва. Однак слово «Україна» набагато старше від самої Росії. Коли це слово вже писалося у давніх документах як назва нашої держави, то ще не існувало не тільки Росії, але й бодай маленького Московського князівства, а майбутня столиця Росії Москва була пограничною заставою київських князів на околиці України.

Те, що назва наших земель не має нічого спільного з поняттям околиці-периферії, цілком очевидно. Тому деякі дослідники намагаються довести, що серед давніх арійців існував загадковий народ укрів, який нібито й заснував свою державу Україну. Кілька років автор витратив на пошук згадок про цих укрів у міфології, історичних документах, мовознавстві, але безуспішно... Довелось визнати, що історія укрів реально існує лише в гіпотезах їхніх прихильників. До того ж муляли запитання: у який спосіб від назви «укра» утворилась не «Укрія», а «Україна»? Ні, не фантомні укри дали нам цю назву!

Назву «Україна» дали нашій землі наші предки, нашою мовою... Природно, що не в розумінні окраїни... Цього слова та ще з таким значенням тоді не існувало. Воно уведено до української мови у ХХ столітті для її зближення з російською. Але в ті часи широко вживалось слово, яке живе й досі, – це дієслово «украяти» («вкраяти»). Слово означало «виділити», «відірвати», «відокремити». І досі в українській мові існує вислів «вкраяти хліба» (тобто виділити, відокремити частину хліба). І досі існують слова «кравець», «краяти» (сукню), «викроїти» (годинку) тощо... Але зовсім не в розумінні околиці, а в значенні виділення, відокремлення. Так само як хліб, матерію або час, можна «украяти» землю. Так само, як украйний хліб зветься крайкою, украйна (тобто відокремлена від решти, виділена з-поміж інших) земля, буде зватись Україною (Вкраїною). Ми й сьогодні вживаємо слово «країна», утворене від слова «краяти», як загальну назву виокремлених із загалу земель. За своєю рідною землею зберігся термін «Україна» («Вкраїна»), з пізнішим переносом наголосу на «ї» – «Україна». Отже, назва нашої землі, нашої держави і нашої тисячолітньої традиції – «Україна» – означає буквально – «земля, виділена для нас із загалу, відокремлена від решти», коротше – «наша власна земля».

Термін «Україна» дуже давній, імовірно, давніший, ніж термін «Русь», хоча в офіційному київському літописі його вперше згадано лише у XII ст. Причиною замовчування є те, що літописець був на княжій службі, а князі з певних причин популяризували термін «Русь». Реставруючи світогляд наших далеких предків, маємо припустити, що в давнину слово «Україна» найімовірніше несло в собі такий зміст: «земля, виділена нам Богом...» (За О. Братко-Кутинським).

29. Ідею тексту розкривають рядки

- А Якби не такою навальною і приголомшливою була пропаганда російських істориків, хіба могла б людина рангу Буша, людина, здатна мислити, припустити, що існує у світі народ, який міг би назвати свою країну Околицею, Кордоном?..
- Б Поширене, але поверхове пояснення цього слова зводиться до того, ніби слово «Україна» означає «земля, що лежить скраю». Такої думки дотримуються, зокрема, російські історики, які переконують себе й усіх, ніби наші землі є окраїною Росії, звідки й назва.
- В Те, що назва наших земель не має нічого спільного з поняттям околиці-периферії, цілком очевидно.
- Г Термін «Україна» дуже давній, імовірно, давніший, ніж термін «Русь», хоча в офіційному київському літописі його вперше згадано лише у XII ст. Причиною замовчування є те, що літописець був на княжій службі, а князі з певних причин популяризували термін «Русь».

А Б В Г

30. Протиставлення твердженню «Поширене, але поверхове пояснення цього слова зводиться до того, ніби слово "Україна" означає "земля, що лежить скраю"» в тексті є

- А Термін «Україна» дуже давній, імовірно, давніший, ніж термін «Русь», хоча в офіційному київському літописі його вперше згадано лише у XII ст.
- Б Назву «Україна» дали нашій землі наші предки, нашою мовою... Природно, що не в розумінні окраїни... Цього слова та ще з таким значенням тоді не існувало.
- В Реставруючи світогляд наших далеких предків, маємо припустити, що в давнину слово «Україна» найімовірніше несло в собі такий зміст: «земля, виділена нам Богом...».
- Г Ми й сьогодні вживаємо слово «країна», утворене від слова «краяти», як загальну назву виокремлених із загалу земель.

А Б В Г

31. Загальним до твердження «Назву "Україна" дали нашій землі наші предки, нашою мовою... Природно, що не в розумінні окраїни...» є

- А Отже, почнемо свої етимологічні екскурси в українську мову й ментальність саме з найдорожчого для нашого народу слова, слова «Україна».
- Б Однак слово «Україна» набагато старше від самої Росії.
- В Коли це слово вже писалося у давніх документах як назва нашої держави, то ще не існувало не тільки Росії, але й бодай маленького Московського князівства, а майбутня столиця Росії Москва була пограничною заставою київських князів на околиці України.
- Г Поширене, але поверхове пояснення цього слова зводиться до того, ніби слово «Україна» означає «земля, що лежить скраю».

А Б В Г

32. Згідно з текстом, слово «Україна» означає

- А «околиця», «кордон»
- Б «земля, що лежить скраю»
- В «земля, виділена із загалу, відокремлена від решти»
- Г «україна, як хліб»

А Б В Г

33. Використане в твердженні «Ця брехня викладалась так гучно і впевнено, що чимало навіть непересічних людей повірили у її істинність» виділене слово засвідчує, що

- А твердження емоційно забарвлене
- Б твердження містить жаргонізм
- В твердження стилістично нейтральне
- Г твердження граматично неправильно побудоване

А Б В Г

34. Рядки «Тому деякі дослідники намагаються довести, що серед давніх арійців існував загадковий народ укрів, який нібито й заснував свою державу Україну» у тексті наведено як

- А тезу, що потребує доведення
- Б аргумент на доведення загальної тези
- В висновок
- Г розповідь

А Б В Г

35. У рядках «Якщо переглянути етимологічний словник, виданий у Києві у 80-х роках ХХ ст., то створиться враження, ніби переважна більшість слів української мови запозичена з інших мов» виділене сполучення означає
- А словник, що визначає походження слів
 Б словник, що подає основні значення слів
 В словник, що визначає правила написання слів
 Г словник, що подає синоніми до слів
- А Б В Г
36. У тексті аналізованого типу можна виділити
- А «відоме» – вказівка на дійову особу, «нове» – розповідь про дії, вчинки
 Б «відоме» – вказівка на предмет, «нове» – опис його ознак
 В «відоме» – теза, «нове» – аргументи
 Г лише «відоме»
- А Б В Г

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. До соціально-побутових пісень належать
- А наймитські, чумацькі, козацькі
 Б обжинкові, рекрутські, русальні
 В купальські, колядки, щедрівки
 Г веснянки, обжинкові, заробітчанські
 Д кріпацькі, солдатські, обжинкові
- А Б В Г Д
38. Автор «Слова про похід Ігорів» НЕ ставив на меті
- А засудити легковажність князя Ігоря
 Б прославити сміливе руське військо
 В довести силу Руської держави
 Г викрити підступність половців
 Д закликати князів до єднання
- А Б В Г Д
39. Григорій Сковорода є автором твору
- А «Чи не той то Хміль»
 Б «Заповіт»
 В «Мойсей»
 Г «Всякому місту – звичай і права»
 Д «Ви знаєте, як липа шелестить...»
- А Б В Г Д
40. Початок нової української літератури датують 1798 роком, коли
- А було інсценізовано п'єсу «Наталка Полтавка»
 Б була написана повість «Маруся»
 В вийшли у світ перші частини «Енеїди»
 Г опубліковано перший «Кобзар»
 Д було перекладено Біблію українською мовою
- А Б В Г Д
41. Ідея твору «Наталка Полтавка» висловлена в рядках
- А «Небагата я і проста, но чесного роду»
 Б «Хто ж єсть на світі, щоб був без гріха»
 В «Мое все багатство єсть мое добре ім'я»
 Г «Де згода в сімействі, де мир і тишина, щасливі там люди, блаженна сторона»
 Д «Зате нам, простому народові, добре, коли старшина... не допуска письменним п'явкам кров із нас смоктати»
- А Б В Г Д
42. У творі «Чорна рада» описано події
- А Переяславської ради 1654 року
 Б зруйнування Запорозької Січі
 В Ніжинської ради 1663 року
 Г Хмельниччини
 Д Коліївщини
- А Б В Г Д

43. Кульмінація твору «Катерина» –

- А зустріч Катерини з Іваном
- Б розмова з батьками
- В смерть Катерини
- Г зустріч Івася з батьком
- Д пошуки Катериною москаля

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

44. Твір «Максим Гримач» має виразні ознаки художнього напрямку

- А романтизму
- Б натуралізму
- В романтизму
- Г класицизму
- Д сентименталізму

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

45. Кульмінація твору «Мойсей» –

- А смерть пророка
- Б притча про дерева
- В розмова Мойсея з Богом
- Г розмова Мойсея з Азазелем
- Д конфлікт пророка з народом

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

46. Поезія «Contra spem spero!» Лесі Українки є зразком лірики

- А інтимної
- Б пейзажної
- В патріотичної
- Г громадянської
- Д філософської

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

47. Твір «Intermezzo» є

- А епічним
- Б ліричним
- В драматичним
- Г ліро-епічним
- Д ліро-драматичним

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

48. Ідея новели «Подвійне коло» з твору «Вершники» –

- А прославити червоноармійців
- Б викрити жах братовбивчої війни
- В змалювати героїку революційного часу
- Г возвеличити сімейні зв'язки як найбільшу цінність
- Д засудити представників ворожих політичних таборів

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

49. У поезії «Лебеді материнства» тип римування –

- А суміжне
- Б перехресне
- В кільцеве
- Г білий вірш
- Д монорима

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

50. У рядках із твору «Тигролови»

Крізь заґратовані діри дивилися тоскно грона мерехтливих очей, – дивились крізь темряву десь на утрачений світ, десь туди, де лишилась країна, осяяна сонцем

використано засіб поетичного синтаксису

- А алегорію
- Б градацію
- В метонімію
- Г порівняння
- Д оксиморон

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

51. Убиває матір герой твору

- А «Місто»
- Б «Тигролови»
- В «За мить щастя»
- Г «Я (Романтика)»
- Д «Три зозулі з поклоном»

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

Прочитайте поезію Василя Стуса та виконайте завдання 52–56.

- (1) Ярій, душе! Ярій, а не ридай.
 (2) У білій стужі серце України.
 (3) А ти шукай – червону тіль каліни,
 (4) На чорних водах – тіль її шукай.
 (5) Бо – горстка нас. Малесенька щопта.
 (6) Лише для молитов і сподівання.
 (7) Застерігає доля нас зарання,
 (8) Що калинова кров – така густа,
 (9) Така крута, як кров у наших жилах.
 (10) У білій стужі білих голосінь
 (11) Це гроно болю, що паде в глибінь,
 (12) На нас своїм безсмертям окошилось.

52. Поезія Василя Стуса є зразком лірики

- А інтимної
 Б пейзажної
 В патріотичної
 Г філософської
 Д громадянської

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

53. Вид римування поезії –

- А суміжне
 Б кільцеве
 В перехресне
 Г монорима
 Д білий вірш

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

54. У першому рядку поезії використано засіб поетичного синтаксису

- А анафору
 Б епіфору
 В інверсію
 Г риторичне питання
 Д риторичне звертання

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

55. У п'ятій строфі поезії використано художній засіб

- А літоту
 Б алегорію
 В гіперболу
 Г метафору
 Д оксиморон

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

56. У дев'ятій строфі використано художній засіб

- А метафору
 Б алегорію
 В гіперболу
 Г синекдоху
 Д порівняння

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

Завдання 57–60 передбачають ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром

1 «Місто»	А роман
2 «Мина Мазайло»	Б філологічна комедія
3 «Intermezzo»	В філософська поема
4 «Мойсей»	Г новела
	Д вірш

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем його твору.

1	Іван Котляревський	А	Мотря
2	Ліна Костенко	Б	Катерина
3	Тарас Шевченко	В	Богдан Хмельницький
4	Іван Нечуй-Левицький	Г	Дідона
		Д	Гриць Бобренко

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1	Григорій Сковорода	А	«Маруся»
2	Тарас Шевченко	Б	«Всякому місту – звичай і права»
3	Ольга Кобилянська	В	«Вершники»
4	Юрій Яновський	Г	«Земля»
		Д	«Кавказ»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між літературним персонажем і його характеристикою.

1	<i>...Так наче собі чоловік простенький, тихенький. Ніхто, дивлячись на нього, не подумав би, що в сій голові вертиться щонебудь, oprіч думки про смачний шматок хліба да затишну хату... Тільки очі були якісь чудні – так і бігають то сюди, то туди і, здається, так усе й чигають ізнідтішка чоловіка.</i>	А	Іван Брюховецький («Чорна рада»)
2	<i>Серцем передчуваю, що українізація – це спосіб робити з мене провінціала, другосортного службовця і не давати мені ходу на інші посади.</i>	Б	Маруся Кайдашиха («Кайдашева сім'я»)
3	<i>Я ціле життя лиш роб, та й роб, та й роб! Не раз, як днинка кінчилася, а я впаду на ниву та й ревно молюси до Бога... я буду все працювати, хіба бих не міг ні руков, ні ногов кинути.</i>	В	Мина Мазайло («Мина Мазайло»)
4	<i>До природної звичайності української селянки в неї пристало щось уже дуже солодке, аж нуднее. Але як тільки вона трохи сердилася, з неї спадала та солодка луска, і вона лаялась і кричала на весь рот.</i>	Г	Іван Дідух («Камінний хрест»)
		Д	Лаврін Запорожець («Україна в огні»)

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 8

Частина 1

Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Усі слова записано правильно в рядку
 А село, тихенько, зозуля, матиматика
 Б Олюня, виликій, чепурний, джерело
 В криничка, стелити, ожиледь, бриніти
 Г напинати, близенько, чимчикувати, надвечір'я

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. Буква *є* позначає один звук в усіх словах рядка
 А востанне, ллеться, ранне
 Б мовленневий, емність, твое
 В своерідний, приемний, двоєвірний
 Г Європа, краєвид, з'єднати

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Норми чергування *i-й* порушено в рядку
 А день і ніч, учні й учитель
 Б великі й малі, соціологія і історія
 В мова й література, художник і письменник
 Г іти вперед, швидко йти

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Усі слова мають суфікси в рядку
 А лебідь, білий, білений
 Б учитель, бетон, квітка
 В швиденько, сміх, комп'ютер
 Г скрипка, різьбяр, нести

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) По розкішних алеях Братського монастиря, густо обсаджених усяким деревом, гуляли студенти з усіх кінців широкого царства. (2) Тут можна було побачити типи півночі з жовторусявим волоссям на голові; можна було побачити широкі шиї й сірі очі великорусів, рум'яні лица українців, навіть орлині очі й носи грузинів, греків, сербів і болгар, що приїжджають вчиться до Києва. (3) Після екзаменів усі студенти були веселі. (4) Усі весело розмовляли, знайомились, жартували. (5) Довгі й густі алеї в монастирі аж гули од голосної розмови (За *І. Нечуєм-Левицьким*).

5. Орфографічну помилку допущено в слові речення
 А першого
 Б другого
 В третього
 Г четвертого

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Однорідні присудки вжито в реченні
 А першому
 Б другому
 В четвертому
 Г п'ятому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. Відокремленим означенням, вираженим дієприкметниковим зворотом, ускладнено речення
 А перше
 Б друге
 В третє
 Г п'яте

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Кількість звуків дорівнює кількості букв у всіх словах рядка
 А економічний, мовленневий, відвертий
 Б підживити, пальмовий, крутиться

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

В розвивається, бойовище, малозабезпечений
Г прощення, відрахування, чайка
Д повір'я, функціональний, життя

9. Спрощення приголосних можливе в усіх словах рядка

А швидкість, якість, аванпост
Б виїзд, захист, зап'ясток
В перехрестя, кількість, гігант
Г роз'їзд, первість, честь
Д совість, область, випуск

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

10. Апостроф НЕ пишеться в усіх словах рядка

А Солов/йов, різьб/яр, дзв/якнути
Б без/ядерний, черв/як, надвечір/я
В В/ячеслав, полум/яний, нав/ючений
Г торф/яний, зав/южений, приозер/я
Д розіп/ясти, п/ятизлотник, в/язовий

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

11. Голосний *и* пишеться в усіх словах рядка

А л..монний, п..хатий, еш..лон
Б сл..зький, вет..ран, м..нулий
В експер..мент, м..сливець, м..готіння
Г л..ман, ц..стерна, глиць..рин
Д ш..нель, мед..цина, г..рой

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

12. З великої літери пишуться всі власні назви рядка

А (З,з)апорозька (С,с)іч, (Р,р)ічка, (С,с)ейм
Б (П,п)резидент (У,у)країни, (П,п)исьменник (В,в)асиль (Б,б)арка
В (В,в)ерховна (Р,р)ада (У,у)країни, (О,о)пера (В,в)ерді
Г (Н,н)аціональна (О,о)пера, (Д,д)ніпрові (О,о)строви
Д (С,с)іверський (Д,д)онець, (Ч,ч)умацький (Ш,ш)лях

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

13. Префікс *при-* слід писати в усіх словах рядка

А пр..звичаєний, пр..палений, пр..дивний
Б пр..пасований, пр..чудовий, пр..солоджений
В пр..охочений, пр..триманий, пр..чистий
Г пр..крашений, пр..красний, пр..гарний
Д пр..ворожений, пр..будований, пр..нижений

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

14. Неможливо утворити іншокореневий антонім від слова

А рано
Б здалека
В грамотний
Г гарячий
Д весело

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

15. До середнього роду належать усі іменники рядка

А колібрі, купе, каланхое
Б кенгуру, кольрабі, інкогніто
В парі, шимпанзе, авеню
Г інтерв'ю, ралі, рагу
Д суфле, рантьє, фламінго

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

16. До одного розряду належать усі прикметники рядка

А металевий, рідкуватий, кам'яний
Б вовчий, хлопчачий, осінній
В театральний, вуличний, смішний
Г червоний, лисий, пахучий
Д учнівський, материн, вербовий

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

17. Правильно записано словами родовий відмінок кількісного числівника 1389 у рядку

А однієї тисячі триста вісімдесят дев'яти
Б однієї тисячі трьохсот вісімдесяти дев'яти
В однієї тисячі трьохсот восьмидесяти дев'яти
Г одна тисяча трьохсот вісімдесяти дев'яти
Д одна тисяча триста вісімдесят дев'яти

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

18. До особових дієслівних форм НЕ належать усі слова рядка

- А зустрінемо, зустрівши, зустрінено
- Б довіряти, довірений, довіривши
- В мобілізований, мобілізація, мобілізовано
- Г працюючи, працюйте, спрацювалися
- Д навчалися б, навчимо, навчившись

А	Б	В	Г	Д

19. НЕправильно узгоджено слова в словосполученні

- А відповідно до наказу
- Б згідно з наказом
- В на підставі наказу
- Г згідно до наказу
- Д у зв'язку з наказом

А	Б	В	Г	Д

20. У реченні *Мотають головами круторогі воли, повільно переступаючи міцними ногами* (З. Тулуб) вжито

- А однорідні члени речення
- Б вставне слово
- В звертання
- Г відокремлений член речення
- Д вставлену конструкцію

А	Б	В	Г	Д

21. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А Княгиня я, чи Мавка лісова у різнотрав'ї росяної мрії? (Н. Півторацька).
- Б Глянь, де вода! (О. Гончар).
- В Либонь, він говорить зі мною? (М. Вороний).
- Г Нехай ні жар, ні холод не спинить вас! (І. Франко).
- Д Вважай, біля тих корів накрутився, що й ніженьки мліють (Гр. Тютюнник).

А	Б	В	Г	Д

22. Односкладним є речення

- А Все втонуло в морі-пісні (Олександр Олесь).
- Б Пахне хлібом і землею вогкий вітер-срібнокрил (М. Рильський).
- В Хто вона, та порушниця заводчанського спокою? (О. Гончар).
- Г За правду, браття, єднаймося щиро! (Леся Українка).
- Д І почув би, може, я, як за горами-лісами плаче рідная земля (Олександр Олесь).

А	Б	В	Г	Д

23. Складним є речення

- А І налетіли птахи з далеких країв, заспівали і защебетали (М. Стельмах).
- Б Узяв путівку, глянув, недбало кинув (П. Загребельний).
- В Що для безсмертя народилось, від зброї смертних не помре (М. Рильський).
- Г Усі, за винятком Бойчука, здивовано дивилися на свого шкіпера (М. Трублаїні).
- Д Ця вказівка стосується і літератури, і всіх видів мистецтва, зокрема народної творчості (М. Рильський).

А	Б	В	Г	Д

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між фразеологізмом і його тлумаченням.

Фразеологізм

Тлумачення

1 води в рот набрати	А залицятися
2 журавель у небі	Б плакати
3 литки смалити	В голосно сміятися
4 розпускати патьоки	Г нездійсненна мрія
	Д мовчати

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між інфінітивом та його роллю в реченні.

Роль	Речення
1 простий присудок	А Самій <i>жити</i> хочеться, не менше, дівчатка, ніж вам (О. Гончар).
2 частина складеного дієслівного присудка	Б По-божому <i>жити</i> – людей любити (Нар. творчість).
3 частина складеного іменного присудка	В Але згадка про неї <i>жила</i> в його серці (Б. Грінченко).
4 підмет	Г <i>Живучи</i> на чужині, Іван Вишенський не був, проте, відірваний від України (Із підручника).
	Д У Володьці система <i>жила</i> такою, якою була (О. Гончар).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між реченням і відокремленим членом (розділові знаки пропущено).

Відокремлений член	Просте речення
1 означення	А Син людський я ростиму нестримно (М. Руденко).
2 прикладка	Б Тихі конвалії росами вмиті все не розплющать срібних повік (Г. Гордасевич).
3 додаток	В Воскресай моя матінко мово (П. Перебийніс).
4 обставина	Г Місяць випливши в зеніт зупинився (М. Сиротюк).
	Д На пасіці крім старого діда нікого не було (М. Стельмах).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між словосполученням і стилем.

Стиль	Словосполучення
1 художній	А Божа благодать
2 науковий	Б розглянути і доповісти
3 офіційно-діловий	В категорії дієслова
4 конфесійний	Г осанна осені
	Д відомі на політичній арені особи

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово)
Лівий берег (1) *Дніпра*, рівний, плискований, суспіль (2) *зарослий* густими лозами та верболозом, (3) *зеленів*, неначе засіяний житом; а (4) *дали* синіли густі бори, неначе море, закутане в синю та сизу імлу.

- А іменник
- Б прикметник
- В дієслово
- Г дієприкметник (дієслівна форма)
- Д дієприслівник (дієслівна форма)
- Е прислівник

	А	Б	В	Г	Д	Е
1						
2						
3						
4						

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

У бермудському трикутнику інформаційного суспільства

Поняття «інформаційного суспільства» стало прогнозованим варіантом історичної перспективи ХХІ століття. Для України інформатизація – шлях не лише до європейської інтеграції, а й до економічного добробуту. Головним пріоритетом є виробництво нового знання та техноло-

гій. Оригінальність, різноманітність, відмінність від інших починають поцінюватися значно більше типовості та конформізму.

Інфосуспільство ХХІ століття є цифровим і глобальним. Воно характеризується дожиттєвим навчанням, мережевим трансляційним інтелектом та технологією чіпів... Крім науки, освіти, виховання і технології, глобалізація інформаційних мереж змінює фізичний спосіб роботи і навчання, додаючи до них префікс теле-, тобто дистанційний. Отже, пошук роботи чи вступ до навчального закладу більше не означає зміну місця проживання або розрив родинних зв'язків.

Європейський час – доба інформаційного суспільства, це час, спрямований у майбутнє. На Україну ще чекає інформаційний світ. Близькою метою має стати Європейський інформаційний простір. Мова йде, зокрема, про Європейську інформаційну мережу з міжнародних відносин та регіональних досліджень. Стратегічною метою цієї міжнародної системи є реалізація одного з найефективніших шляхів інтеграції країн Західної та Східної Європи, а саме – інтеграції у сфері інформатизації.

Концепція «інформаційного суспільства» має спільні аспекти з деякими попередніми технологічними концепціями «просвітлених суспільств». Прихід «інформаційного суспільства» розглядають як цілком природне явище. Це – якісний шлях уперед. Майбутнє пролягає через інформаційну технологію.

Проте є й інший аспект. Поняття «інформаційного суспільства» може звучати як життєтвердна нота посеред настрою загальної рецесії. В Японії воно знайшло повну підтримку в певній групі людей як гасло для активізації досліджень та підприємницької діяльності. Якщо будь-який соціальний прогноз є песимістичним, вбачає лише занепад чи катастрофу, то поняття «інформаційного суспільства» звучить позитивно і, вочевидь, надає певного сенсу соціальним намірам і цілям. У той час, коли інтелектуали оплакують кінець прогресу або недостатність утопій, оживає стара ідея про те, що добре суспільство виростає із сучасного.

Отже, не лише використання цього поняття для соціального аналізу, а й соціальна роль усередині національного та глобального контексту заслуговують на подальше дослідження. Зокрема, перенесення в інформаційний простір культурних надбань практично всіх націй і часів робить їх потенційно доступнішими. Тепер не треба вишукувати вільних грошей і часу, щоб відвідати Версаль, Ермітаж чи Лувр. Тепер оцифрована версія Лувру з'являтиметься перед вами цілісінькою з кожним запуском програми.

Передумовою формування інфосуспільства має стати організація мережі однодумців поза безпосереднім соціальним оточенням. Це обов'язково має бути зроблено як за допомогою інструментів на кшталт Інтернету, так і іншими засобами задля досягнення максимуму можливого. Зміни мають бути системними. Вони позначатимуться на онтологічних принципах функціонування суспільного організму. Коли перетворення відбудуться в самій структурі суспільних відносин, ми зможемо говорити, що інформаційне суспільство відбулося. Рухійною силою в цьому має виступити молодь – носій нової свідомості.

Молоде покоління має надзвичайну активність у віртуальному просторі. Воно є сприятливим ґрунтом для нових технологій. Це авангард інформаційного суспільства. Молоді люди першими використовують е-технології, першими отримують з них користь, першими стикаються з небезпеками віртуального світу. Критеріями нової інформаційної культури є вміння людини адекватно формулювати свою потребу в інформації, знаходити її, переробляти, відбирати, оцінювати і створювати якісно нову інформацію.

Сьогодні ситуація в цій царині в Україні далека від ідеалу. У школах немає спеціальної дисципліни, спрямованої на формування інформаційної культури, та і переважна більшість вишів не забезпечує серйозної інформаційної підготовки студентів. Як же тоді сформулювати мислення нового часу – модуль якого виходить у безкінечність, тобто надсистемне мислення ХХІ століття. Загальний низький рівень інформаційної культури молоді України, до якого додається нерівність молодих людей в можливостях отримання доступу до інформаційних потоків, породжує у молоді спотворені уявлення про людські цінності і невміння користуватися отриманими знаннями в реальному житті.

Назріла реальна потреба в реалізації багатоцільового і багаторівневого проекту, спрямованого на залучення молодих людей в царину інформаційних технологій, встановлення їхнього нерозривного зв'язку з високотехнологічними сферами життя й економіки і формування інформаційної культури молоді України, а саме: 1) створення віртуальної моделі молодіжного інформаційного суспільства; 2) побудова єдиної системної інформаційної молодіжної мережі; 3) введення системи електронних паспортів та інших ідентифікаційних документів, що дозволяють молодим людям користуватися можливостями молодіжних проектів; 4) організацію і проведення заходів для дітей і молоді з метою розвитку навиків, отриманих у віртуальному

середовищі; 5) моніторинг потреб молоді; 6) сприяння розвитку міжкультурної молодіжної комунікації.

Разом із цим потрібно створити єдиний інтелектуальний та емоційний простір. Його принципом існування є доступність для кожного і можливість включення – принаймні потенційна – всіх членів суспільства і його інститутів. Розвиток електронного урядування в Україні повинен здійснюватися на всіх рівнях – і в центрі, і в регіонах. Тільки в цьому випадку цей процес буде ефективним і стане основою для створення нових форм економічних та громадських ініціатив.

Інформаційні технології, що сьогодні прагнуть впровадити в Україні, відкривають нові можливості здійснення внутрішньої і зовнішньої політики. Це означає, що коли проста сума інформаційних технологій породжує таке глобальне явище цивілізаційного рівня як інформаційне суспільство, громадяни отримують надзвичайно дієвий важіль впливу на розвиток суспільства, держави, економіки... Утворюється Електронна, Інформаційна Україна, e-Ukraine, яка змінює всі принципи функціонування соціальних інститутів свого суспільства. Громадянське суспільство має стати носієм нового мислення і свідомості (За Д. Дроздовським).

29. Реалізація інформаційного суспільства, згідно з переконанням автора тексту, можлива за умов

- А організації мережі однодумців поза безпосереднім соціальним оточенням
- Б виступів молоді – носія нової свідомості
- В активізації досліджень та підприємницької діяльності
- Г інформаційного простору культурних надбань практично всіх націй і часів

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

30. Твердження «Молоде покоління має надзвичайну активність у віртуальному просторі. Воно є сприятливим ґрунтом для нових технологій. Це авангард інформаційного суспільства» в тексті є

- А аргументом на доведення тези
- Б висновком до доведеної тези
- В тезою для доведення
- Г антитезою

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

31. Мікротему «Сьогодні ситуація в цій царині в Україні далека від ідеалу» складають

- А зачин і висновок
- Б зачин, основна частина, висновок
- В зачин і основна частина
- Г лише зачин

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

32. Аргументом на доведення тези «Передумовою формування інфосуспільства має стати організація мережі однодумців поза безпосереднім соціальним оточенням» є твердження

- А Це обов'язково має бути зроблено як за допомогою інструментів на кшталт Інтернету, так і іншими засобами задля досягнення максимуму можливого.
- Б Коли перетворення відбудуться в самій структурі суспільних відносин, ми зможемо говорити, що інформаційне суспільство відбулося.
- В Зміни мають бути системними.
- Г Рушійною силою в цьому має виступити молодь – носій нової свідомості.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

33. У твердженні «Громадянське суспільство має стати носієм нового мислення і свідомості» виділений вислів, згідно з текстом, означає

- А глобальність
- Б інформаційність
- В цивілізаційність
- Г комунікативність

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

34. Інформаційне суспільство, згідно з текстом, базоване на

- А системі електронних паспортів та інших ідентифікаційних документів
- Б технологічних концепціях «просвітлених суспільств»
- В дожиттєвому навчанні, мережевому трансляційному інтелекті та технології чіпів
- Г онтологічних принципах функціонування суспільного організму

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

35. Твердження «Загальний низький рівень інформаційної культури молоді України, до якого додається нерівність молодих людей в можливостях отримання доступу до інформаційних потоків, породжує у молоді спотворені уявлення про людські цінності і невміння користуватися отриманими знаннями в реальному житті» у своїй мікротемі є

- А зачином
Б висновком
В основною частиною
Г аргументом

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

36. Тип мовлення аналізованого тексту

- А розповідь
Б опис
В розповідь з елементами роздуму
Г роздум з елементами розповіді

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. До календарно-обрядових пісень НЕ належать

- А купальські пісні
Б зажинкові пісні
В рекрутські пісні
Г русальні пісні
Д щедрівки

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

38. Про поразку руського війська князя Ігоря у «Слові про похід Ігорів» попереджає

- А половецький хан
Б князь Святослав
В Ярославна
Г ворожка
Д природа

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

39. Для творчості Григорія Сковороди характерні ознаки художнього стилю

- А орнаменталізму
Б класицизму
В романтизму
Г реалізму
Д бароко

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

40. Разом з ученим Іваном Пулюєм уперше переклав Біблію українською мовою

- А Панас Мирний
Б Тарас Шевченко
В Іван Вишенський
Г Пантелеймон Куліш
Д Григорій Сковорода

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

41. За жанром твір «До Основ'яненка» – це

- А послання
Б думка
В елегія
Г поема
Д вірш

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

42. Твір «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» написаний у стилі

- А класицизму
Б романтизму
В реалізму
Г модернізму
Д постмодернізму

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

43. Збірка «Зів'яле листя» Івана Франка об'єднує поетичні твори, що є зразками лірики

- А інтимної
- Б пейзажної
- В патріотичної
- Г філософської
- Д громадянської

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

44. Вид строфи твору «Мойсей» –

- А дистих
- Б терцина
- В катрен
- Г п'ятивірш
- Д сонет

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

45. Назва поезії «Contra spero spero!» в перекладі означає

- А «без надії сподіваюся»
- Б «ніщо не вічне»
- В «таке життя»
- Г «наперекір долі»
- Д «краса врятує світ»

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

46. Розв'язка твору «Тіні забутих предків» –

- А смерть Івана
- Б смерть Палагни
- В смерть Марічки
- Г шлюб Івана з Марічкою
- Д шлюб Івана з Палагною

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

47. Розстріляв власну матір герой твору

- А «Тигролови»
- Б «Жовтий князь»
- В «Мина Мазайло»
- Г «Я (Романтика)»
- Д «Україна в огні»

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

48. Твір «Блакитна Панна» належить перу

- А Миколи Вороного
- Б Олександра Олеся
- В Павла Тичини
- Г Максима Рильського
- Д Ліни Костенко

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

49. Героїня твору «Три зозулі з поклоном» перехоплювала на пошті листи Михайла до родини, оскільки

- А була шпигункою
- Б їй ніхто не писав
- В вона заздрила Софії
- Г була закохана в Михайла
- Д сама чекала листа від Михайла

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

50. Справжнє прізвище Хвильового

- А Очерет
- Б Лозов'яга
- В Губенко
- Г Рудченко
- Д Фігільов

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

51. Поезія «Лебеді материнства» – це

- А колискова
- Б гімн
- В ода
- Г послання
- Д сонет

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

Прочитайте уривок з поезії Василя Стуса та виконайте завдання 52–56.

- (1) Упали роси на зелені вруна,
 (2) з діброви обізався соловей,
 (3) подобою душі ряхтять лагуни,
 (4) безмежно виростаючи з ночей.
 (5) Над головою зірка ще тріпоче,
 (6) мов пійманий у сильця дрібен птах.
 (7) Зайнявся день і хижо палажкоче
 (8) по чорних роздоріжжях і вітрах.

52. Поезія, уривок з якої подано, є зразком лірики

- А інтимної
 Б пейзажної
 В патріотичної
 Г філософської
 Д громадянської

А	Б	В	Г	Д

53. Тип римування поданого уривка –

- А суміжне
 Б кільцеве
 В перехресне
 Г монорима
 Д білий вірш

А	Б	В	Г	Д

54. У перших чотирьох рядках уривка використано художній засіб

- А епітет
 Б алегорію
 В гіперболу
 Г оксиморон
 Д персоніфікацію

А	Б	В	Г	Д

55. У шостому рядку уривка використано художній засіб

- А літоту
 Б алегорію
 В гіперболу
 Г порівняння
 Д оксиморон

А	Б	В	Г	Д

56. У восьмому рядку уривка використано художній засіб

- А епітет
 Б алегорію
 В гіперболу
 Г порівняння
 Д оксиморон

А	Б	В	Г	Д

Завдання 57–60 передбачають **ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ**. До кожного рядка, позначеного **ЦИФРОЮ**, доберіть відповідник, позначений **БУКВОЮ**, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «І все-таки до тебе думка лине»	А байка
2 «Гайдамаки»	Б повість
3 «Подвійне коло» (з роману «Вершники»)	В новела
4 «Кайдашева сім'я»	Г вірш
	Д історична поема

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Іван Котляревський	А Мойсей
2 Григорій Квітка-Основ'яненко	Б Лаврін
3 Ольга Кобилянська	В Михайло
4 Іван Франко	Г Наум Дрот
	Д Латин

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1	Леся Українка	А	«Мені однаково»
2	Тарас Шевченко	Б	«Гімн»
3	Павло Тичина	В	«Арфами, арфами»
4	Іван Франко	Г	«Так ніхто не кохав»
		Д	«Лісова пісня»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між літературним персонажем і його характеристикою.

1	<i>Живеш, нудишся, тратиш силу, волю...
Плутаєшся в темряві, падаєш, знову
встаєш, знову простуєш, знову падаєш...
не вхопиш тропи, куди йти; не знаходиш
місця, де б прихилитися... сказано: великий
світ, та нема де дітися... Коли б можна,
– увесь би цей світ виполонив, а виростив
новий... Тоді б, може, й правда настала...</i>	А	Чіпка («Хіба ревуть воли, як ясла повні?»)
2	<i>Вона відразу наче спам'яталась,
і одхитнулась від того стовпа,
і якось наче здалеку верталась,
чогось вперед руками, як сліпа.
Іще бліда, іще мов крейда біла,
а наче й усміхалась, лебеділа...</i>	Б	Маруся Чурай («Маруся Чурай»)
3	<i>Мені просто неможливо розстатись з
думкою, що так, як воно є, є недобре;
що наступить, одначе, хвиля, в котрій
правда сміло заволодіє; справедливість
перестане бути якимось даром ласки,
і настане час, коли жінка не буде
примушена жертвувати свою душу
фізичним потребам...</i>	В	Я («Я (Романтика)»)
4	<i>Мати каже, «що я (її м'ятежний син)
зовсім замучив себе...» Тоді я беру її
милу голову з нальотом сріблястої
сивини і тихо кладу на свої груди...</i>	Г	Рахіра («Земля»)
		Д	Іван Дідух («Камінний хрест»)

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 9

Частина 1

Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Архаїзм ужито в реченні рядка

А Дай волі на лікоть, а візьме на ніготь (*Нар. творчість*).

Б Така зима, морози іорданські. Іч, скільки панства з ними прибуло!
(*Л. Костенко*).

В І повертаюся до зали оперового театру, де вже пройшов антракт і знов погасло світло
(*Ю. Яновський*).

Г Грубі смереки розпростерли над нею свої рамена, потрясали сумно гордими вершками
(*О. Кобилянська*).

А Б В Г

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

2. Спрощення в групах приголосних відбувається в усіх словах рядка

А зап'яс(т)ний, корис(т)ний, чес(т)ний, плюс(к)нути

Б блис(к)нути, хворос(т)няк, щас(т)ливо, звіс(т)но

В улес(т)ливий, тріс(к)нути, реміс(т)ник, віс(т)ник

Г кіс(т)лявий, мас(т)ний, навмис(т)но, учас(т)ник

А Б В Г

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

3. Усі слова правильно записано фонетичною транскрипцією в рядку

А боротьба [борот'ба́], роз'іхатися [розй'іхатися]

Б зсутулений [зс:уту́ле"ний], зшиті [ш:й"т'і]

В вогкий [во́гки"й], зцілення [с'ц'іле"нн'а]

Г учишся [у́чи"с':а], навмання [наўман':а́]

А Б В Г

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

4. Буква **я** позначає один звук в усіх словах рядка

А малятко, прясти, яблуко, клятва

Б столяр, неня, будяк, Тетяна

В дядько, п'ять, стягнути, пляма

Г узяти, буяти, пляшка, стояти

А Б В Г

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Процес національного *самоусвідомлення* для карпатських українців виявився надто зтяжним і складним. (2) Він тривав ціле ХХ століття а його шлях був устелений рядом природних і штучних бар'єрів. (3) Почався він пізно, коли решта українців *південнозахідного* регіону, у тому числі і їхні сусіди галичани та буковинці, вже усвідомили себе українцями й прийняли етнонім «українець» за свою власну національну самоназву. (4) А завершується він для *південнокарпатців* (та й то ще не для всіх) тільки в наші дні. (5) Тоді, коли сусідні державницькі утворення угорців, поляків, румунів та словаків уже давно пройшли процес національної консолідації і владнали майже всі свої *національно-культурні* проблеми (*П. Чучка*).

5. Орфографічну помилку допущено в слові

А самоусвідомлення

Б південнозахідного

В південнокарпатців

Г національно-культурні

А Б В Г

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

6. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А другому

Б третьому

В четвертому

Г п'ятому

А Б В Г

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

7. Неповним є речення

А друге

Б третє

В четверте

Г п'яте

А Б В Г

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Спільний приголосний звук мають усі слова рядка

- А ганок, якби, гава
- Б голова, нігті, спінінг
- В стиха, сало, розхитати
- Г лекція, єдиний, сине
- Д Чоп, щастя, зшиваю

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

9. Чергування приголосних при додаванні суфікса **-ськ-** відбувається НЕ в усіх словах рядка

- А боягуз, Острог, Лейпциг
- Б Париж, Воронеж, Страсбург
- В Запоріжжя, Гамбург, Кавказ
- Г убогий, архіпелаг, брат
- Д Прага, Буг, Калуга

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

10. З малої літери пишуться всі власні назви рядка

- А (Б,б)удинок (Х,х)удожників (У,у)країни
- Б (П,п)равославна (Ц,ц)ерква,
(П,п)івденно-(З,з)ахідна (З,з)алізниця
- В (Ш,ш)евченківська (П,п)ремія,
(І,і)нститут (М,м)истецтвознавства
- Г (К,к)ієво-(М,м)огилянська (А,а)кадемія
- Д (Д,д)октор (Н,н)аук, (К,к)иївські (Р,р)айони

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

11. Префікс **з-** пишеться в усіх словах рядка

- А ..давати, ..тугоніти, ..твердіти
- Б ..ворушити, ..рубати, ..мугастий
- В ..берігати, ..бірний, ..фабрикувати
- Г ..гаснути, ..дрібніти, ..дичавіти
- Д ..ніяковіти, ..чепити, ..хотіти

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

12. Виділене слово можна замінити синонімом у дужках у реченні

- А *Істинна* (справжня) любов – це любов матері.
- Б Не забудь ніколи *стежини* (шосе) до рідної хати!
- В Нехай завжди вас супроводжує *благородне* (лицарське) прагнення вчитися.
- Г *Говорити* (базікати) – ще не бути людиною.
- Д Учні були *вражені* (отетеріли) картиною.

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

13. До архаїзмів належать усі слова рядка

- А кошовий, татари, ганок
- Б свічадо, отаман, хлібороб
- В ланіти, чадо, паротяг
- Г клейнод, цариця, жаргонізм
- Д манкурт, айтішнік, хуліган

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

14. Фразеологізм *усім по сім* означає

- А байдуже
- Б порівну
- В лише собі
- Г розумно
- Д дотепно

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

15. До II відміни належать усі іменники рядка

- А біль, тюль, путь
- Б бюлетень, місто, обмеження
- В Збараж, подорож, Свірж
- Г весло, зайченятко, дерево
- Д століття, море, дівчатко

А Б В Г Д

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

16. НЕ мають ступенів порівняння всі прикметники рядка

- А синюватий, гарячий, рівний

- Б білявий, червоний, страшний
 В хворий, готовий, русий
 Г живий, високий, синій
 Д упевнений, туманний, здоровий

А Б В Г Д

17. Правильно записано давальний відмінок числівника 9346 у рядку

- А дев'яти тисячам триста сорок шести
 Б дев'ятьом тисячам триста сорока шести
 В дев'ятьом тисячам трьомстам сорока шістьом
 Г дев'яти тисячам трьомстам сорока шістьом
 Д дев'ятьом тисячам трьомстам сорок шести

А Б В Г Д

18. До II дієвідміни належать усі дієслова рядка

- А косити, губити, полоскати
 Б їздити, чистити, крєктати^з
 В возити, мазати, стояти
 Г мостити, голубити, пестити
 Д ловити, тесати, ненавидіти

А Б В Г Д

19. Редагування НЕ потребує речення

- А Хвора відчувала страшенну біль.
 Б На залізничному путі стояв поїзд.
 В У магазині продавали красива тюль.
 Г Запис у журналі була зроблена дуже акуратно.
 Д Автор приніс свій рукопис.

А Б В Г Д

20. Словосполучення з лексевою об'єднання НЕ утворює лексема

- А широке
 Б громад
 В відбулося
 Г чергове
 Д для перемоги

А Б В Г Д

21. Обставину міри і ступеня вжито в реченні

- А Учениця цілими днями готувалася до випускних іспитів.
 Б Повз перехожих зі страшним гуркотом промчався мотоцикліст.
 В На деревах весело цвірінькали горобці.
 Г Хлопець сказав це навмисно.
 Д Ноги дітей були холодні від роси.

А Б В Г Д

22. Звертання вжито в реченні

- А Щасливий той, хто бачив мрію (Д. Павличко).
 Б І ось, нарешті, вершина наша (О. Гончар).
 В Наперед, хто не хоче конати! (І. Франко).
 Г А все-таки її люблю, мою Україну (Т. Шевченко).
 Д Ви, як завжди, точні й акуратні (П. Загребельний).

А Б В Г Д

23. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А Поки встало сонце уже все було готове (Панас Мирний).
 Б Косарі вмиваються до сонця чистою студеною водою (М. Рильський).
 В Холодні осінні тумани клубочаться вгорі і спускають на землю мокрі коси (М. Коцюбинський).
 Г Був погожий золотистий жовтневий ранок (Ю. Збанацький).
 Д Виноград ріс густими невисокими кущами (П. Загребельний).

А Б В Г Д

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між словом і його тлумаченням.

Слово	Тлумачення
1 кадило	А зміна порядку слів у реченні
2 комизитися	Б шукати навпомацки
3 інверсія	В посуд для куріння ладаном
4 мамрати	Г стиха підкрадатися
	Д вередувати

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між дієслівною формою та її характеристикою.

Дієслівна форма	Характеристика
1 скошений, мелена	А особова форма дієслова
2 нанесено, створено	Б безособова форма дієслова
3 скошу, виліковують	В активний дієприкметник
4 узагальнювальний, лікувальний	Г пасивний дієприкметник
	Д дієприслівник

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між словосполученням і його стилем.

Стиль	Словосполучення
1 науковий	А дар праведності
2 конфесійний	Б політичні перегони
3 художній	В вельмишановні присутні
4 офіційно-діловий	Г моєї молодості щем
	Д належить до пасльонових

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між реченням і його підрядною частиною.

Підрядна частина	Речення
1 означальна	А Я стою у вечоровій тиші, слухаю, як дихає земля (<i>М. Луків</i>).
2 з'ясувальна	Б А коли розквітнуть виноградники, голова йде обертом від їхнього пряного духу (<i>З. Тулуб</i>).
3 способу дії	В Коли ранком на Новий рік дерева вкриті інеєм, прийдешній рік буде хліборобним (<i>З газети</i>).
4 часу	Г Чому судилося, те і сталося (<i>Г. Гордасевич</i>).
	Д У світі все було так, як сто, і тисячі, і мільйони років тому (<i>Ю. Збанацький</i>).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, до яких частин мови належать виділені слова (цифра позначає наступне слово). Коли в уяві давніх греків були такі (1) *Елісейські Поля*, де походжають душі поетів та філософів; коли було таке підземне Плутонове царство, де пробували (2) *Прозерпіна* й *Еврідіка*, то це були пишні поля, було пишне царство, мрійне, фантастичне; пишне, хоч і мертве, все в півтонах та сутінках, з тихим не різким блиском, зі (3) *своєю* оригінальною красою й поезією, з якоюсь поетичною одличкою (4) *од* різких тонів ясного сонячного дня.

- А прислівник
- Б займенник
- В дієслово
- Г прийменник
- Д прикметник
- Е іменник

	А	Б	В	Г	Д	Е
1						
2						
3						
4						

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Найкращий зі світів

Створенню Світу, звісно ж, передував проект. Безсумнівно, не єдиний. Бо існувало нескінченно багато можливих світів у нескінченно багатьох можливих просторах. А оскільки йшлося про справу важливу, ангели одержали завдання спроектувати всі світи в найдрібніших деталях.

Час не підганяв, бо період обертання Всесвіту ще не було визначено, і Господь намислив вибрати найкращий зі всіх можливих світів, щоб зробити на його основі Єдиний Справжній Світ... Найкращий він, зрозуміло, упізнав з першого ж погляду. Адже в ньому не було жодного протиріччя, ніяких трагедій, ні болю, ані глупоти, – нічого, окрім сяючого блакитного задоволення й насолоди.

Господь уже хотів був створити цей світ всезагального найвищого щастя, але тут йому трапився кошторис. Ой лишенько! Найдовершеніший світ був, на жаль, найдорожчий: він потребував безперервних субсидій готівкою, бо жодне бажання не повинно було лишитися нездійсненим. Забезпечити кошти було в змозі лише акціонерне товариство. Але час його створення ще не настав, а без нього світ не був би такий довершений і бездоганний.

Знадобився пильніший добір, і, нарешті, Господь зупинився на двох. Він нарік їх Проектом А і Проектом Б.

Обидва виготовлено було в натуральну величину. Спочатку їх слід було випробувати. І от усю енергію було сконденсовано, як і належало для початкового стану, а потім ввімкнули час. Спочатку для Світу А. Той загув і задзижчав так, що любо було слухати.

Тривало це якихось там кілька мільярдів років, що, сказати треба одверто, не так уже й багато для випробування Світу, а потім Господь узяв невеличку пробу. Він покопирсався в нескінченній множині галактик, дістав з одної з них одне з сонць, відокремив одну планету і почав придивлятися зблизька – що ж там діється. (А виглядала планета майже так, як наша Земля.)

– І як вам тут подобається? – спитав Господь. – Здається мені, світ ваш пречудовий. Правда ж?

– Дякуємо на добрім слові, – відповіли йому. – Але це – жахливий світ.

– Та чому ж?

– Зараз довідаємося в Календарі Понять... Отож, як твердить математична логіка, що лежить в основі нашого Світу, усі події й усі почуття тут визначено наперед. Якщо ми хочемо знати, чого ми бажаємо, нам потрібно лише подивитися в Реєстрі Бажань...

– Я вже здогадуюсь, чому світ цей вважається жахливим... Проте життя тут захищено від усіх глупот!

– Та ні, тут зовсім не живуть, тут лише безперервно шукають у довідниках, і якщо й бачать, як усе воно вийде, – все одно не можуть нічого змінити. Наприклад, хтось із нас у Реєстрі Бажань бачить, що завтра під час обіду на честь свого директора схоче виголосити невеличку промову, а в Каталозі Почуттів довідується, що осоромиться і образить начальника... У цьому світі нічого не можна змінити! Навіть краплинка чи пилінка впливають на вічність! Усе знати, але не мати змоги нічого змінити, – це жахливо!..

Тоді Господь знов повернув планету на її місце, вставив Сонце у відповідну зоряну систему, а систему – у її Простір і зупинив час. Світ вимкнувся.

– Спробуємо-но випробувати Проект Б.

Отож ангел увімкнув час, і, коли минуло кілька мільярдів років, Господь знову вийняв планету і почав розглядати її мешканців.

– Як справи? – запитав він. – Як вам подобається світ?

– Жахливий-прежахливий! – перебиваючи один одного заволали численні голоси. Усі скаржились водночас, доки він не витяг якогось одного мешканця. Коли ж Господь звернувся до нього, він вигукнув:

– Ах, світ чудовий! Коли я один, у мене з'являється все, що я забажаю. Якщо хочу добра – працювати – у мене напружуються м'язи і приємно стомлюється мозок. Якщо я хочу відпочити й наказую: хай з'явиться тут гарненький будиночок у великому затишному парку із зручним кріслом на ганку, як тої ж миті вже лежу в ньому і викурюю «Гавану». Тут прекрасно!

– Чого ж тоді ви всі волаєте: жахливий-жахливий?!

– Бачите, доки кожний з нас бажає чогось особисто для себе, він одержує все. Бажання виконується, і цьому ніщо не зможе перешкодити. Але якщо ми з'єднуємося в тісно заселеному просторі нашого Світу, – усі найкращі думки й поривання, усі мрії душі моєї стикаються з не менш рішучими бажаннями моїх співвітчизників. Там, де я хотів би, щоб був мій садок, – з шаленими вигуками ганяють м'яча з півдюрини синів мого сусіда. І нема ніякого засобу цьому зарадити!

– Так, так... – задумливо мовив Господь і повернув мешканця на його місце у Світі, де той одразу ж почав знов скаржитись і скиглити.

– Отож і з Проектом Б нічого путнього не вийшло, – вимовив Господь і зупинив час.

– Обидва ваші світи ні до чого, – сказав він до ангелів. – Може, згодом вам спаде на думку якась нова ідея. А поки відкладемо цю ідею.

Потому він узяв обидві моделі Світу, для зручності вклав їх одну в іншу й запхнув до небесної комори... Якось (минуло кілька мільярдів років) Господь випадково зазирнув у той куточок і спостеріг, що обидва світи функціонують. Він покликав обох ангелів і суворо спитав, хто насмілювався увімкнути час і продовжити експеримент.

– Ми лише хотіли випробувати, який світ протримається довше, якщо їх увімкнути разом, – виправдовувалися ангели.

– У такому разі подивимося, що з цього вийшло, – поблажливо промовив Господь і знову відобув з комбінованої системи Світу одного мешканця.

– Ну? – спитав він. – Як справи?

– Чудово! – відповіла людина (бо це була саме вона).

– Але чому? У Світі А усі волали, що нічого змінити не можна, в Світі ж Б скаржились, що можна бажати всього, а бажання не здійснюються.

– Це ми владнали! Ми створили особливе Товариство Вдосконалення Світу і зробили з двох світів новий, наш власний.

– Це ж треба таке! Яким чином?

– Дуже просто. Шляхом комбінації. З Б ми взяли фантазію, з А – закон. Ми їх взаємодоповнили. Те, що вважалося за бажане, ми зробили дійсним, що ж до незмінного – воно теж придалося в нашому Світі.

– Зовсім непогано! Цього я, здається, й чекав. Якщо ви в змозі створити Світ самі, я його затверджую! Тільки скажи мені, хлопче, хто ти такий?

– Я – інженер! (Л. Курд).

29. Ідею тексту розкривають рядки

А Найкращий [світ] він, зрозуміло, упізнав з першого ж погляду. Адже в ньому не було жодного протиріччя, ніяких трагедій, ні болю, ані глупоти, – нічого, окрім сяючого блакитного задоволення й насолоди.

Б Ах, світ чудовий! Коли я один, у мене з'являється все, що я забажаю. Якщо хочу добряче попрацювати – у мене напружуються м'язи і приємно стомлюється мозок. Якщо я хочу відпочити й наказую: хай з'явиться тут гарненький будиночок у великому затишному парку із зручним кріслом на ганку, як тої ж миті вже лежу в ньому і викурюю «Гавану». Тут прегарно!

В Те, що вважалося за бажане, ми зробили дійсним, що ж до незмінного – воно теж придалося в нашому Світі.

Г Найдовершеніший світ був, на жаль, найдорожчий: він потребував безперервних субсидій готівкою, бо жодне бажання не повинно було лишитися нездійсненим.

А Б В Г

--	--	--	--

30. Частина «У цьому світі нічого не можна змінити! Навіть краплинка чи пилинка впливають на вічність! Усе знати, але не мати змоги нічого змінити, – це жахливо!...» для своєї мікротемати є

А зачином

Б основною частиною

В висновком

Г аргументом

А Б В Г

--	--	--	--

31. Рядки «Ах, світ чудовий! Коли я один, у мене з'являється все, що я забажаю. Якщо хочу добряче попрацювати – у мене напружуються м'язи і приємно стомлюється мозок. Якщо я хочу відпочити й наказую: хай з'явиться тут гарненький будиночок у великому затишному парку із зручним кріслом на ганку, як тої ж миті вже лежу в ньому і викурюю «Гавану». Тут прегарно!» у своїй мікротематі є

А контраргументом

Б зачином

А Б В Г

--	--	--	--

- В тезою для доведення
Г висновком

32. У рядках «Господь уже хотів був створити цей світ всезагального найвищого щастя, але тут йому трапився кошторис. Ой лишенько! Найдовершеніший світ був, на жаль, найдорожчий...» виділена конструкція є

А Б В Г

--	--	--	--

- А прямою мовою
Б непрямою мовою
В невласне прямою мовою
Г цитатою

33. Прийом, застосований у зіставленні тверджень «Здається мені, світ ваш пречудовий» – «Дякуємо на добрім слові... Але це – жахливий світ», називається

А Б В Г

--	--	--	--

- А плеоназмом
Б градацією
В антитезою
Г еліпсисом

34. Рядки «Найдовершеніший світ був, на жаль, найдорожчий: він потребував безперервних субсидій готівкою, бо жодне бажання не повинно було лишитися нездійсненим. Забезпечити кошти було в змозі лише акціонерне товариство» містять

А Б В Г

--	--	--	--

- А жаргонізми
Б історизми
В професіоналізми
Г неологізми

35. Виділене в рядках «Господь уже хотів був створити цей світ всезагального найвищого щастя, але тут йому трапився кошторис» слово означає

А Б В Г

--	--	--	--

- А матеріальну шкоду
Б собівартість продукту
В найвищу ціну
Г план передбачуваних витрат і грошових надходжень

36. Текст належить до стилю

А Б В Г

--	--	--	--

- А публіцистичного
Б художнього
В розмовного
Г епістолярного

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. До соціально-побутових пісень НЕ належать

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

- А заробітчанські пісні
Б купальські пісні
В солдатські пісні
Г кріпацькі пісні
Д чумацькі пісні

38. Збірка поезій Григорія Сковороди має назву

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

- А «Сад божественних пісень»
Б «Байки харківські»
В «De libertate»
Г «Кобзар»
Д «Поезії»

39. Поема «Енеїда» є травестійною, оскільки

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

- А вона написана живою українською мовою
Б автор детально змальовує побут народу
В це переробка античної поеми Вергілія
Г в ній багато комічних епізодів
Д в ній є опис пекла і раю

40. Чорна рада в однойменному творі названа так, оскільки
 А рада закінчилася побоїщем
 Б в раді брала участь біднота – чернь
 В всі учасники ради були вдягнені в чорний одяг
 Г рада відбувалася на горі, що називалася Чорною
 Д раду очолював московський радник на прізвисько Чорний
- А Б В Г Д
41. У творі «Максим Гримач» головну героїню звати
 А Тетяна
 Б Катря
 В Оксана
 Г Галя
 Д Уляна
- А Б В Г Д
42. За жанром твір «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» –
 А соціально-побутова повість
 Б соціально-побутовий роман
 В соціально-психологічна новела
 Г соціально-психологічна повість
 Д соціально-психологічний роман-епопея
- А Б В Г Д
43. Поезія «Чого являєшся мені у сні...» ввійшла до збірки
 А «З вершин і низин»
 Б «Зів'яле листя»
 В «Мій Ізмарагд»
 Г «Із днів журби»
 Д «Поезії»
- А Б В Г Д
44. «Українськими Ромео і Джульєттою» називають героїв твору
 А «Тіні забутих предків» Івана й Марічку
 Б «Кайдашева сім'я» Лавріна й Мелашку
 В «Земля» Саву й Рахіру
 Г «Лісова пісня» Лукаша й Мавку
 Д «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Чіпку і Галю
- А Б В Г Д
45. Твір «Я (Романтика)» має виразні ознаки художнього напрямку
 А неоромантизму
 Б експресіонізму
 В футуризму
 Г неореалізму
 Д символізму
- А Б В Г Д
46. Ахіллесовою п'ятою українців барон фон Крауз, герой твору «Україна в огні», вважає
 А лінь
 Б задрість
 В багатолітній рабський дух
 Г сильний державний інстинкт
 Д невміння прощати один одному
- А Б В Г Д
47. Твір «Маруся Чурай» за жанром – це
 А вірш
 Б драма
 В роман у віршах
 Г історична повість
 Д драматична поема
- А Б В Г Д
48. У творі Дмитра Павличка «Два кольори»
*Як я малим збирався навесні
 Піти у світ незнаними шляхами,
 Сорочку мати вишила мені
 Червоними і чорними нитками.*
- тип римування
 А паралельне
 Б перехресне

- В кільцеве
Г білий вірш
Д монорима

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

49. Герой твору «Три зозулі з поклоном» Михайло просить дружину передати Марфі

- А листа
Б гілку сосни
В ніжні слова любові
Г три зозулі з поклоном
Д прохання відступитися

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

50. Микола Хвильовий очолював літературну організацію

- А МУР
Б «Плуг»
В «ВАПЛІТЕ»
Г «Бу-Ба-Бу»
Д братство тарасівців

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

51. Євген Маланюк був членом

- А празької школи
Б нью-йоркської групи
В «ВАПЛІТЕ»
Г київської школи
Д угруповання «Бу-Ба-Бу»

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

Прочитайте уривок з поезії Івана Франка та виконайте завдання 52–56.

*Не пора, не пора, не пора
Москалеві, ляхові служить!
Довершилась України кривда стара,
Нам пора для України жить.*

*Не пора, не пора, не пора
За невігласів лить свою кров,
І любити царя, що наш люд обдира, –
Для України наша любов.*

52. Поезія Івана Франка, уривок з якої подано, увійшла до збірки

- А «З вершин і низин»
Б «Зів'яле листя»
В «Мій Ізмарагд»
Г «Із днів журби»
Д «На крилах пісень»

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

53. Поезія є зразком лірики

- А інтимної
Б пейзажної
В патріотичної
Г філософської
Д громадянської

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

54. Віршовий розмір поезії –

- А ямб
Б хорей
В дактиль
Г амфібрахій
Д анапест

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

55. Тип римування поданого уривка –

- А суміжне
Б кільцеве
В перехресне
Г монорима
Д білий вірш

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

56. Виділені слова є художнім засобом

- А епітетом
- Б алегорією
- В літотою
- Г гіперболою
- Д синекдохою

А	Б	В	Г	Д

Завдання 57–60 передбачають ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «Мойсей»	А філософська поема
2 «Мина Мазайло»	Б повість
3 «Арфами, арфами»	В філологічна комедія
4 «Чорна рада»	Г історичний роман-хроніка
	Д вірш

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Григорій Тютюнник	А Марфа Яркова
2 Іван Котляревський	Б Прометей
3 Тарас Шевченко	В Іван Іскра
4 Ліна Костенко	Г Лаврін Запорожець
	Д Наталка Полтавка

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Іван Багряний	А «Тигролови»
2 Валер'ян Підмогильний	Б «Місто»
3 Василь Симоненко	В «Ти знаєш, що ти – людина?»
4 Тарас Шевченко	Г «Заповіт»
	Д «Маруся Чурай»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між автором та уривком із його твору.

1 <i>Усмішка твоя – єдина,
Мука твоя – єдина,
Очі твої – одні.</i>	А Василь
Симоненко
2 <i>Як добре те, що смерті не боюсь я
і не питаю, чи тяжкий мій хрест.</i>	Б Василь Стус
3 <i>Ви знаєте, як липа шелестить
у місячні весняні ночі?</i>	В Павло
Тичина
4 <i>Любіть Україну у сні й наяву,
Вишневу свою Україну!</i>	Г Іван Драч
Д Володимир
Сосюра

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 10

Частина 1

Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Антонімічні пари складають усі слова рядка

- А високий – низький, смішний – сумний
 Б добрий – злий, золотий – срібний
 В ранній – пізній, холодний – теплий
 Г червневий – липневий, учительський – директорський

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. Помилку в переносі слова допущено в рядку

- А від-жати, збіж-жя, сто-голосий
 Б виїжд-жати, при-їхати, над-вечір'я
 В покли-кати, пісен-ний, сьо-мий
 Г на-смішка, про-крутити, Т. Шевчен-ко

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Усі слова правильно записано фонетичною транскрипцією в рядку

- А з'їжджати [зйїжджати^е], щастя [щас'т'а]
 Б розжарений [рож:аре^нний], щеня [шче^н'а]
 В зціпити [зц'іпити^е], розчинитися [рож:чи^еніти^с:я]
 Г легкий [ле^хккий], підданий [п'ідданий]

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Чергування [o], [e] з [i] можливе в усіх словах рядка

- А семи, доходу, пороху
 Б радості, морозу, осені
 В берега, порогу, слова
 Г Чернігова, устрою, льоду

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Григорієм Матвійовичем зацікавилися в місті як учителем музики. (2) В училищі ж йому доводилося працювати дуже багато. (3) Тому що сини рибалок, більш звичні до вільної музики моря, аніж до звуків, що виривалися з дерев'яних тіснин тендітних інструментів, поки що не виявляли особливих успіхів. (4) А у Григорія Матвійовича була потаємна мрія про те – щоб хоч один з його учнів в майбутньому став відомим музикантом і прославив своє маленьке місто. (5) «Бо кожне маленьке місто, – любив повторювати Соболенко, – має право на свою велику людину».

5. Прикладку вжито в реченні

- А першому
 Б третьому
 В четвертому
 Г п'ятому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А першому
 Б третьому
 В четвертому
 Г п'ятому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. Норму чергування у-в порушено в реченні

- А першому
 Б другому
 В третьому
 Г четвертому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. М'який звук мають усі слова рядка

- А подвір'я, знання, діти
- Б льон, пігулка, джміль
- В сімейний, Хівря, піна
- Г сутінки, звичай, білочка
- Д ялина, гілка, дзюрчати

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

9. Чергування [к]–[ч] можливе в усіх словах рядка

- А ластівка, мак, галька
- Б квітка, ковпак, вишенька
- В матінка, козак, неборак
- Г барак, соломинка, дівчинка
- Д рука, хустка, яблунька

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

10. З *пів-* усі слова пишуться разом у рядку

- А (пів)острова, (пів)смереки, (пів)світу
- Б (пів)куля, (пів)Америки, (пів)Києва
- В (пів)держави, (пів)Харкова, (пів)сонця
- Г (пів)тонни, (пів)Землі, (пів)Європи
- Д (пів)вулиці, (пів)Азії, (пів)кімнати

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

11. З *-н-* пишуться всі слова рядка

- А закоха..о, незако..о, широче..о
- Б знедоле..о, тума..о, бажа..о
- В дотеп..о, граціоз..о, щогоди..о
- Г високоякіс..о, організова..о, силь..о
- Д корис..о, трагіч..о, стара..о

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

12. До неологізмів належать усі слова рядка

- А кардрідер, смартфон, віза-шенген
- Б бунчук, комп'ютер, хоругва
- В супермаркет, осавула, їдальня
- Г сканер, лазер, літопис
- Д скайп, ноутбук, пониззя

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

13. Синонім до фразеологізму *передати куті меду* містить рядок

- А тримати камінь за пазухою
- Б переборщити
- В дихати вогнем
- Г обвести навколо пальця
- Д кулаками махати

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

14. Нульове закінчення мають усі слова рядка

- А банк, відмовити, смугастий
- Б степ, комерція, радість
- В путь, нежить, віза
- Г край, фондовий, добро
- Д капітал, вартість, протон

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

15. Закінчення *-а (-я)* в родовому відмінку мають усі іменники рядка

- А стіл, воск, мед
- Б апарат, студент, гай
- В березняк, акт, сарай
- Г млин, ставок, мільйон
- Д Дунай, барвінок, гектар

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

16. Разом пишуться всі прикметники рядка

- А високо/кваліфікований, дво/сторонній, урядово/господарський
- Б фінансово/кредитний, адміністративно/розподільчий, явно/зрозумілий
- В загально/державний, конкуренто/спроможний,
- Г високо/технологічний, сніжно/морозний, електронно/касовий
- Д комунікативно/зорієнтований, високо/продуктивний

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

17. Для всіх складних прикметників рядка властивий один тип словотвору
 А антинародний, екстраординарний, маловживаний
 Б прездоровий, прибережний, взаємовигідний
 В волелюбний, життєрадісний, хворобливий
 Г багатоклометровий, малознаний, доцільний
 Д науково-дослідний, техніко-економічний, віце-президентський

А	Б	В	Г	Д

18. Правильно записано форму місцевого відмінка числівника 1457 у рядку
 А (на) одна тисяча чотириста п'ятдесят семи
 Б (на) одній тисячі чотирьохстах п'ятдесяти семи
 В (на) одній тисячі чотирьохстах п'ятдесятьох сімох
 Г (на) одна тисяча чотирьохсот п'ятдесяти семи
 Д (на) одній тисячі чотирьохстах п'ятидесяти семи

А	Б	В	Г	Д

19. До І дієвідміни належать усі дієслова рядка
 А робити, женити, телефонувати
 Б скликати, дякувати, сидіти
 В линути, стукати, кричати
 Г інформувати, скакати, воєнізувати
 Д подарувати, інтенсифікувати, лежати

А	Б	В	Г	Д

20. Словосполучення з лексемою *притулилася* НЕ утворює лексема
 А близько
 Б до
 В нарешті
 Г щокую
 Д злякано

А	Б	В	Г	Д

21. Обставина НЕ відокремлюється в реченні (розділові знаки пропущено)
 А В повітрі рокоучи йшли літаки (*М. Бажан*).
 Б Поснідавши лісничий подякував за гостинність і зібрався їхати (*О. Донченко*).
 В Ніжно дзвеніла над ним хвоя смерек змішавшись з шумом ріки (*М. Коцюбинський*).
 Г Гай лежав розпластавшись (*О. Гончар*).
 Д І пролітаючи машини здійсмають жовту заметіль (*В. Стус*).

А	Б	В	Г	Д

22. Поширене звертання вжите в реченні (розділові знаки пропущено)
 А Про перемогу сурмо грай (*В. Сосюра*).
 Б Ти погасла ясна зоре! (*П. Тичина*).
 В Ой вербо вербо де ти зросла? (*Нар. творчість*).
 Г Гордо і привітно пісне задзвени (*В. Сосюра*).
 Д Ой зозуле зозуленько нащо ти кувала? (*Т. Шевченко*).

А	Б	В	Г	Д

23. НЕ є простим ускладненим речення (розділові знаки пропущено)
 А Замість сіней Пилип зробив сяку-таку примостку (*Панас Мирний*).
 Б А Україна знай горить (*Т. Шевченко*).
 В Либонь не знаєш собачого життя мого? (*Л. Глібов*).
 Г А що таке спитати б вас жар-птиця? (*Л. Глібов*).
 Д Співає соловей свої пісні ласкаві (*В. Сосюра*).

А	Б	В	Г	Д

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між словом і його будовою.

Будова	Слово
1 корінь, закінчення	А лісовик
2 корінь, суфікс, закінчення	Б перегній
3 корінь, суфікс	В пити
4 префікс, корінь, закінчення	Г птах
	Д прийти

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між дієприкметником і його характеристикою.

<i>Характеристика</i>	<i>Дієприкметники</i>
1 активний доконаного виду	А несений, мальований
2 активний недоконаного виду	Б стримано, обнадійливо
3 пасивний доконаного виду	В написаний, вивірений
4 пасивний недоконаного виду	Г перестиглий, дозрілий
	Д в'янучий, зеленіючий

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між односкладним реченням і його видом.

<i>Вид</i>	<i>Односкладні речення</i>
1 означено-особове	А Шкода журитися, молодичко (Марко Вовчок).
2 безособове	Б За деревами лісу не бачить (Нар. творчість).
3 неозначено-особове	В Думать, сіять, не ждять і посіяне жать (Т. Шевченко).
4 узагальнено-особове	Г Судили мене, оправдали, та що мені тепер з того? (А. Тесленко).
	Д Берімося краще до роботи (Леся Українка).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між складносурядним реченням і відношенням між його частинами.

<i>Відношення між частинами</i>	<i>Складносурядні речення</i>
1 еднальні	А Весела душа моя, і світ мені милий (Марко Вовчок).
2 зіставні	Б Вітри гули віолончелю, писали пальми акварель (Л. Костенко).
3 протиставні	В Прохожі стрічалися рідко, зате під ворітьми, на лавах, сиділи, як горобці, румуни (М. Коцюбинський).
4 розділові	Г Чи любая розмова з ким ведеться, чи поцілунок на вустах озветься (Леся Українка).
	Д Наполохані гуси, гелгочучи, розлетілися по всій вулиці, а Васько вбіг до себе у двір (Петро Панч).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, до якого виду лексики належать виділені слова (цифра позначає наступне слово).
Серед цієї краси місячної ночі я постеріг почування краси в давніх (1) *еллінів*, котрі обожували місяць та зорю, курили (2) *фіміам* Селені та рожевій Еос з рожевими пальцями й співали (3) *гімни* цій (4) *високій* поетичній красі.

А запозичення
Б архаїзм
В неологізм
Г історизм
Д іншомовне слово
Е власне українське слово

	А	Б	В	Г	Д	Е
1						
2						
3						
4						

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Народна пісня як частина народної медицини

Перший крик немовляти – це профілактична фізіологічна процедура, запрограмована Природою: швидкий, майже конвульсивний вдих повітря, а затим тривалий, вичерпний аж до конвульсії видих. Тривалість видиху зумовлюється його гальмуванням, гальмування ж забезпечують голосові органи – лунає Перша Пісня Життя. Забігаючи наперед, скажемо, що вона не з веселих і, отже, підтверджує буддійську благородну істину: життя є страждання.

На тому не кінець. Подивіться й подивуйтеся, як люблять діти горланити, навіть коли не страждають. А як страшно кричить чоловік, кидаючись на ведмедя, мамута чи свого ж таки брата-супостата! Який хор гримить над полем битви! Чим гучніший крик, тим страшніше ворогові, і цей психологічний тиск має об'єктивні, фізіологічні підстави: регулярно вправляючи собі горлянку й легені, людина поліпшує й посилює не тільки гучність голосу, але й кровообіг, обмін речовин, загальну життєздатність і силу.

Недарма дихальні вправи були особливим об'єктом уваги найдавніших лікарів, жерців, воїнів, філософів – про це можна знайти згадки у ведичній літературі і в єгипетських текстах, цими питаннями переймалися мільйони мудреців і дослідників від часів зародження йоги до сучасних нам Бутейка, Стрельнікової, Фролова та багатьох інших.

Цікавим для нас є те, що з безлічі найрізноманітніших систем дихання помітно виділяється один характерний режим: швидкий вдих – повільний видих, причому сповільнення, гальмування видиху здійснюється не діафрагмою, а артикуляційним апаратом (голосовими зв'язками, горлом, язиком, губами, навіть зовнішнім приладом чи інструментом). У найширшому, узагальненому розумінні це й є пісня. І перший крик дитини, і лютий рик воїна, і палка молитва самітника, і мантри тибетського монаха, і ритмічні погуки робочої артілі, і маршова пісня виснажених тяжким переходом бійців, і розкішна оперна арія – усе це має під собою одну й ту саму основу: людина, свідомо чи несвідомо, знаходить найздоровіший, найефективніший спосіб дихання.

Неможливо не віднести до цього ряду й українську народну пісню. Чому саме народну й чому саме українську?

Народна пісня як частина традиційної культури творилася протягом багатьох століть, якщо не тисячоліть, а отже, пройшла такий відбір (свідомий чи стихійний – зараз не так важливо), якого не знав і не міг знати жодний інший музичний жанр. Досить навіть побіжного знайомства з народними піснями, щоб помітити, що цей відбір вплинув і на фізіологічні параметри пісні (ритміку, тривалість, темп і глибину дихання і т. п.), ідеально достосовуючи їх до практичних потреб співаків.

Українська пісня є унікальним у світовій культурі явищем. Вона вражає не тільки й не стільки кількісними показниками (за різними оцінками, українці склали від кількох сотень тисяч до кількох мільйонів пісень – таку кількість досить важко уявити, а ще важче зрозуміти її необхідність); головне чудо – якість української народної пісні, розмаїття її тематики, жанрів, стилів, глибина змісту, незбагненна й незрівнянна за своєю красою й простотою поезія.

Звичайно ж, усе це далеко виходить за межі чисто фізіологічного аналізу (В. Триліс).

29. Рядки «Цікавим для нас є те, що з безлічі найрізноманітніших систем дихання помітно виділяється один характерний режим: швидкий вдих – повільний видих, причому сповільнення, гальмування видиху здійснюється не діафрагмою, а артикуляційним апаратом (голосовими зв'язками, горлом, язиком, губами, навіть зовнішнім приладом чи інструментом)» є вкрапленням стилю

- А розмовного
- Б художнього
- В наукового
- Г офіційно-ділового

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

30. Твердження «Українська пісня є унікальним у світовій культурі явищем» у тексті є

- А висновком
- Б аргументом
- В тезою, що потребує доведення
- Г тематично не пов'язаним з іншими твердженнями

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

31. Тему тексту розкрито в рядках

- А Чим гучніший крик, тим страшніше ворогові, і цей психологічний тиск має об'єктивні, фізіологічні підстави: регулярно вправляючи собі горлянку й легені, людина поліпшує й посилює не тільки гучність голосу, але й кровообіг, обмін речовин, загальну життєздатність і силу.
- Б Недарма дихальні вправи були особливим об'єктом уваги найдавніших лікарів, жерців, воїнів, філософів – про це можна знайти згадки у ведичній літературі і в єгипетських текстах, цими питаннями переймалися мільйони мудреців і дослідників від часів зародження йоги до сучасних нам Бутейка, Стрельнікової, Фролова та багатьох інших.
- В Українська пісня є унікальним у світовій культурі явищем. Вона вражає не тільки й не стільки кількісними показниками (за різними оцінками, українці склали від кількох сотень тисяч до кількох мільйонів пісень – таку кількість досить важко уявити, а ще важче зрозуміти її необхідність); головне чудо – якість української народної пісні, розмаїття її тематики, жанрів, стилів, глибина змісту, незбагненна й незрівнянна за своєю красою й простотою поезія.
- Г І перший крик дитини, і лютий рик воїна, і палка молитва самотника, і мантри тибетського монаха, і ритмічні погуки робочої артілі, і маршова пісня виснажених тяжким переходом бійців, і розкішна оперна арія – усе це має під собою одну й ту саму основу: людина, свідомо чи несвідомо, знаходить найздоровіший, найефективніший спосіб дихання.

А Б В Г

32. Заголовок тексту пояснюють рядки

- А Тривалість видиху зумовлюється його гальмуванням, гальмування ж забезпечують голосові органи – лунає Перша Пісня Життя.
- Б Досить навіть побіжного знайомства з народними піснями, щоб помітити, що цей відбір вплинув і на фізіологічні параметри пісні (ритміку, тривалість, темп і глибину дихання і т. п.), ідеально достосовуючи їх до практичних потреб співаків.
- В Цікавим для нас є те, що з безлічі найрізноманітніших систем дихання помітно виділяється один характерний режим: швидкий вдих – повільний видих, причому сповільнення, гальмування видиху здійснюється не діафрагмою, а артикуляційним апаратом (голосовими зв'язками, горлом, язиком, губами, навіть зовнішнім приладом чи інструментом).
- Г Народна пісня як частина традиційної культури творилася протягом багатьох століть, якщо не тисячоліть, а отже, пройшла такий відбір (свідомий чи стихійний – зараз не так важливо), якого не знав і не міг знати жодний інший музичний жанр.

А Б В Г

33. Рядки «На тому не кінець. Подивіться й подивуйтеся, як люблять діти горланити, навіть коли не страждають. А як страшно кричить чоловік, кидаючись на ведмедя, маму та чи свого ж таки брата-супостата! Який хор гримить над полем битви!»

- А пов'язані паралельним зв'язком
 Б пов'язані послідовним зв'язком
 В не пов'язані
 Г не утворюють мікротеми

А Б В Г

34. У рядках «Недарма дихальні вправи були особливим об'єктом уваги найдавніших лікарів, жерців, воїнів, філософів – про це можна знайти згадки у ведичній літературі і в єгипетських текстах, цими питаннями переймалися мільйони мудреців і дослідників від часів зародження йоги до сучасних нам Бутейка, Стрельнікової, Фролова та багатьох інших» НЕМАЄ

- А власних назв
 Б прикладки
 В однорідних членів речення
 Г узгоджених означень

А Б В Г

35. Виділене в рядках «Перший крик немовляти – це профілактична фізіологічна процедура, запрограмована Природою: швидкий, майже конвульсивний вдих повітря, а з тим тривалий, вичерпний аж до конвульсії видих» слово означає

- А кашель
 Б ковток
 В судома
 Г стрес

А Б В Г

36. У рядках «Народна пісня як частина традиційної культури творилася протягом багатьох століть, якщо не тисячоліть, а отже, пройшла такий відбір (свідомий чи сти-

хійний – зараз не так важливо), якого не знав і не міг знати жодний інший музичний жанр» вставлена конструкція засвідчує

- А застосування особливого стилістичного прийому
- Б емоційну забарвленість висловлення
- В недоречність її вживання
- Г належність тексту до публіцистичного стилю

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. В історичній пісні «Зажирилась Україна...» звучить заклик

- А тікати з України
- Б розвеселити рідну землю
- В завойовувати сусідні держави
- Г об'єднатися для боротьби з польською шляхтою
- Д об'єднатися для боротьби з турецькими нападниками

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

38. «Слово про похід Ігорів» закінчується

- А плачем Ярославни
- Б сонячним затемненням
- В «золотим словом» Святослава
- Г величанням Ігоря, князів і дружини
- Д засудженням міжкнязівського розбрату

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

39. Григорій Сковорода є автором збірок

- А «Сад божественних пісень», «Сад земних пісень»
- Б «Сад божественних пісень», «Байки харківські»
- В «Байки харківські», «Байки полтавські»
- Г «З вершин і низин», «Зів'яле листя»
- Д «De libertate», «Кобзар»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

40. Поема «Енеїда» є бурлескною, оскільки

- А в ній героїчний зміст викладено зумисне вульгарно
- Б в ній змальовано побут українського народу
- В вона написана живою українською мовою
- Г це переробка античної поеми Вергілія
- Д в ній є опис пекла і раю

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

41. Пісню – переробку відомої поезії Григорія Сковороди у творі «Наталка Полтавка» виконує

- А Наталка
- Б виборний
- В Микола
- Г возний
- Д Петро

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

42. Основний конфлікт твору «Чорна рада»

- А любовний
- Б соціальний
- В моральний
- Г філософський
- Д психологічний

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

43. В основу твору «Гайдамаки» покладено події

- А Коліївщини
- Б Хмельниччини
- В Переяславської ради
- Г Ніжинської ради
- Д власного життя автора

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

44. У творі «Максим Гримач» провідний конфлікт

- А моральний
- Б соціальний
- В психологічний
- Г соціально-моральний
- Д морально-психологічний

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

45. Проблема «пропащі сили» наскрізна у творі

- А «Хіба режуть воли, як ясла повні?»
- Б «Кайдашева сім'я»
- В «Мартин Боруля»
- Г «Людина»
- Д «Лісова пісня»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

46. Зав'язка конфлікту у творі «Лісова пісня»

- А зустріч Лукаша й Мавки
- Б шлюб Лукаша з Килиною
- В переїзд Мавки до Лукаша
- Г смерть Лукаша
- Д смерть Мавки

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

47. Твір «Intermezzo» має виразні ознаки художнього напрямку

- А реалізму
- Б романтизму
- В натуралізму
- Г імпресіонізму
- Д експресіонізму

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

48. Розв'язка твору «Україна в огні» –

- А шлюб Олесі й Василя
- Б смерть Олесі й Василя
- В смерть Лавріна Запорожця
- Г повторні проводи на війну
- Д загибель усіх братів Запорожців

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

49. Твір «Маруся Чурай» починається

- А зустріччю Марусі з Грицем
- Б судом над Марусею Чурай
- В повідомленням про пожежу в Полтаві
- Г описом смертної кари Марусі
- Д вбивством Грицька Марусею

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

50. Твір «Чари ночі» є зразком лірики

- А патріотичної
- Б пейзажної
- В інтимної
- Г філософської
- Д громадянської

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

51. Твір «Стилет чи стилос?» має строфічну будову

- А двовірш
- Б тривірш
- В сонет
- Г катрен
- Д терцину

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

Прочитайте поезію Павла Тичини та виконайте завдання 52–56.

*Коли в твої очі дивлюся –
Здається мені:
Мов бачу я небо прозоре.
Мов бачу брильянтових зір ціле море,
Що десь там горять-усміхаються,
Чудові, ясні!..*

*Ах, очі, ті очі!.. Кохана,
Чом серце твоє не таке?
Чому, як говориш, – на думку спадає
Те поле у жовтні. Туман поглядає.
Суха бадиллина хитається...
Спить груддя важке.*

52. Поезія є зразком лірики

- А інтимної
- Б пейзажної
- В патріотичної
- Г філософської
- Д громадянської

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

53. Віршовий розмір поезії –

- А ямб
- Б хорей
- В дактиль
- Г амфібрахій
- Д анапест

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

54. Для характеристики очей і серця коханої автор використовує засіб поетичного синтаксису

- А анафору
- Б епіфору
- В інверсію
- Г антитезу
- Д тавтологію

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

55. У виділених рядках другої строфи використано засіб поетичного синтаксису

- А епіфору
- Б тавтологію
- В інверсію
- Г риторичне питання
- Д риторичне звертання

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

56. Виділені слова в першій строфі поезії є художнім засобом

- А літотою
- Б алегорією
- В символом
- Г гіперболою
- Д оксимороном

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

Завдання 57–60 передбачають ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «Місто»	А кіноповість
2 «Лісова пісня»	Б вірш
3 «Зачарована Десна»	В роман
4 «Стилет чи стилос?»	Г драма-феєрія
	Д комедія

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Ліна Костенко	А божий чоловік
2 Пантелеймон Куліш	Б Григорій Многогрішний
3 Іван Багряний	В Василь
4 Григорій Квітка-Основ'яненко	Г Гриць Бобренко
	Д Катерина

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Павло Тичина	А «Ви знаєте, як липа шелестить...»
2 Володимир Сосюра	Б «Любіть Україну»
3 Тарас Шевченко	В «Ісаія. Глава 35»
4 Євген Маланюк	Г «Ти знаєш, що ти – людина?»
	Д «Стилет чи стилос?»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між автором та уривком з його твору.

1 <i>Безгоміння, безлюддя довкола,
тільки сонце, і простір, і сніг.
І котилося куль-покотьюлом
Моє серце в ведмежий барліг.</i>	А Іван Драч
2 <i>Красиве засмагле сонце
В золотих переливах кучерів,
У червоній сорочці навипуск,
Що їхало на велосипеді.</i>	Б Василь Стус
Дмитро
3 <i>Як я малим збирався навесні
Піти у світ незваними шляхами,
Сорочку мати вишила мені
Червоними і чорними нитками.</i>	В Павличко
Тарас
4 <i>Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претеся на чужину
Шукати доброго добра...</i>	Г Шевченко
Андрій
	Д Малишко

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 11
Частина 1
Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Приказкою є речення рядка
 А Лиш боротись – значить жить (*І. Франко*).
 Б За вовка промовка – а вовк і в хату (*Нар. творчість*).
 В Краще на рідній землі кістками полягти, ніж на чужині слави набувати (*Нар. творчість*).
 Г Усіх слухай, а свій розум май (*Нар. творчість*).

А	Б	В	Г

2. Ненаголошений звук [о^н] мають усі слова рядка
 А кожух, розумний, ложечка, подмухав
 Б стою, посестра, подумав, схованка
 В зозуля, посунув, розумний, продукт
 Г кому, болючий, подумки, споруда

А	Б	В	Г

3. Звук [ф] вимовляється в усіх словах рядка
 А ..ацький, ..ізика, ..ільм, ..ілософія
 Б ..утбол, ..илинка, жира..а, ..амільний
 В ..ільтр, ..окус, ..орматований, ..акел
 Г ..артух, ..осфор, ..іст, ..ормальний

А	Б	В	Г

4. Чергування приголосних можливе в усіх словах рядка
 А казати, лазити, різати
 Б допомагати, намагатися, знемагати
 В махати, прохати, кохати
 Г вимагати, зберігати, перемагати

А	Б	В	Г

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Здається, потроху спадає туман ейфорії, поволеньки ми тверезішаємо. (2) Лавина новітньої руйнації, що смерчем промчалася по майданах, вулицях і серцях, принесла нам поки що на сьогодні зужиту й засмальцьовану формулу винайдену Леонідом Кравчуком: «Маємо те, що маємо». (3) І все ж маємо ми немало – силует незалежної держави. (4) Лишилося одне: наповнити той силует таким вмістом, що гарантуватиме спершу непохитність, а потім – вічність. (5) Для цього необхідно працювати день і ніч, не шкодуючи себе, натхненно і розумно, в ім'я вже не ілюзорного «світлого» майбутнього, а зримого, реального (*С. Реп'ях*).

5. Пунктуаційну помилку допущено в реченні
 А першому
 Б другому
 В третьому
 Г четвертому

А	Б	В	Г

6. Простим односкладним є речення
 А перше
 Б третє
 В четверте
 Г п'яте

А	Б	В	Г

7. Афоризм ужито в реченні
 А першому
 Б другому
 В третьому
 Г четвертому

А	Б	В	Г

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Усі слова пишуться з *не* разом у рядку
 А не/абиякий, не/хотіти, не/привітний
 Б не/здара, не/дочувати, не/зчутися
 В не/навидіти, не/де-небудь, не/заощаджувати
 Г не/дочувати, не/його, не/забутньо
 Д не/збагнений, не/сприймати, не/притомний
- А Б В Г Д
9. Правильно записане фонетичною транскрипцією слово в рядку
 А безчестити [бе"зчэсте"те"]
 Б Наддніпрянина [над:н'іпр'анци"на]
 В квітчастий [квітч"асте"й]
 Г намагаєшся [намага"йес':а]
 Д зважся [зв"ашс'а]
- А Б В Г Д
10. Чергування [о], [е] з [і] можливе в усіх словах рядка
 А доба, коло, ворожка
 Б дроту, зачепити, докори
 В коза, голод, коса
 Г село, мосту, тонкий
 Д дзвонити, рости, меду
- А Б В Г Д
11. Фразеологічний антонім до вислову *крапля в морі* містить рядок
 А кози в золоті
 Б ні на кришечку
 В хоч греблю гати
 Г чиста монета
 Д аж мороз дере
- А Б В Г Д
12. Різнокореневими є слова в рядку
 А просто, просити, проспати
 Б дорога, дорожній, подорожник
 В дорого, дороговизна, дорогий
 Г місточок, вимощений, мостовики
 Д круглий, кружляти, округ
- А Б В Г Д
13. Усі слова утворені способом основоскладання в рядку
 А снігопад, віде-прем'єр, переправа
 Б землероб, прибудова, надреальний
 В ощадбанк, праворуч, зорепад
 Г світогляд, самовивіз, перехід
 Д поліглот, підсвічник, превелебний
- А Б В Г Д
14. Правильно розібрано за будовою слово в рядку
 А діє здат н ий
 Б ви окрем лен ий
 В ви гол ос ити
 Г при порош ен ий
 Д ви мощен ий
- А Б В Г Д
15. Невідмінюваними є всі іменники рядка
 А ампула, бегонія, абонемент
 Б какаду, заввідділу, метро
 В дежавю, варіація, адажіо
 Г вар'єте, кольє, пектораль
 Д Торонто, епопея, джемпер
- А Б В Г Д
16. Суфікс *-єв* мають усі прізвища в рядку
 А Губар.., Бестуж.., Куйбиш..
 Б Камен.., Кон.., Мальц..
 В Астаф'.., Лебед.., Татищ..
 Г Григор'.., Румянц.., Карц..
 Д Корен.., Ломт.., Зу..
- А Б В Г Д

17. Правильно записано словами формулу до 3624 додати 5 у рядку

- А до три тисячі шістсот двадцяти чотирьох додати п'ять
- Б до три тисячі шістсот двадцять чотири додати п'ять
- В до трьох тисяч шістсот двадцяти чотирьох додати п'ять
- Г до трьох тисяч шістсот двадцятьох чотирьох додати п'ятьох
- Д до трьох тисяч шістсот двадцять чотири додати п'ять

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

18. З *-ни-* пишуться всі прислівники

- А не збагне..о, зако..о, стривоже..о
- Б натхне..о, спресо..я, відда..о
- В широче..о, попідти..ю, безневи..о
- Г навма..я, безумов..о, негада..о
- Д со..о, організова..о, засмуче..о

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

19. До звуконаслідувальних належать усі слова рядка

- А гав, цабе, агов
- Б дзень, кукуріку, чирик
- В няв, ку-ку, гей
- Г кру, бах, еге-ге
- Д тук, хлоп, ага

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

20. Словосполученням є конструкція рядка

- А уздовж берега
- Б нехай заспіває
- В більш досвідчений
- Г дорога додому
- Д робити й сподіватися

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

21. НЕ є повним реченням конструкція рядка

- А Ось і подвір'я.
- Б Подвір'я.
- В Окрім подвір'я.
- Г Я на подвір'ї.
- Д Згадалося подвір'я.

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

22. Додатка НЕМАЄ в реченні

- А Все б дивився я на них (П. Тичина).
- Б Микола ліг спати на соломі (І. Нечуй-Левицький).
- В Любив дід гарну бесіду (О. Довженко).
- Г Шкода матір покидати в нетопленій хаті (Т. Шевченко).
- Д Чабан глянув на обох (Панас Мирний).

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

23. Вставної конструкції НЕМАЄ в реченні (розділові знаки пропущено)

- А Звісно то скрипіли охоплені полум'ям осені дерева (М. Стельмах).
- Б Навпаки йому заздро дивилися вслід (М. Коцюбинський).
- В А як до серця те узять даруйте я не знаю (П. Тичина).
- Г Ти ж нібито пізно додому повернувся (М. Стельмах).
- Д Пісня здавалось бриніла вже в ньому (М. Коцюбинський).

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між словом і його синонімом.

Слово

Синонім

- 1 чалапати
- 2 плигати
- 3 вертітися
- 4 плентатися

- А плестися
- Б стрибати
- В шкандибати
- Г крутитися
- Д брести

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

25. Установіть відповідність між дієслівними формами та словами.

<i>Дієслівна форма</i>	<i>Слова</i>
1 дієприкметник	А мріючи, несучи
2 дієприслівник	Б сміємося, ходиш
3 інфінітив	В загоєний, виснажений
4 особова форма	Г перемелено, засвоєно
	Д бігати, спати

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між складним реченням і його видом.

<i>Вид</i>	<i>Складні речення</i>
1 складносурядне	А Син, стоячи біля колони, зустрічав свого старого усмішкою, любов'ю, почуттям вурдоців синівських за нього (<i>О. Гончар</i>).
2 складнопідрядне	Б Ні в березні води, ні в квітні трави (<i>Нар. творчість</i>).
3 безсполучникове	В Заспівають дівчата, і я чую, як їм підспівують і тополя, і колосся, і небо (<i>О. Загородній</i>).
4 складне з різними видами зв'язку	Г Хочеться самому жити й любити: кожному бажаєш щастя (<i>Панас Мирний</i>).
	Д Книга вчить, як на світі жить (<i>Нар. творчість</i>).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між безсполучниковим реченням і смисловими відношеннями між його частинами.

<i>Смислові відношення між частинами</i>	<i>Безсполучникові складні речення</i>
1 одночасність подій	А Пан гуляв у себе в замку – у ярмі стогнали люди (<i>Леся Українка</i>).
2 послідовність подій	Б Настало літо, настали й жнива (<i>І. Нечуй-Левицький</i>).
3 протиставлені події	В Думає, доля зустріне – спіткалося горе (<i>Т. Шевченко</i>).
4 зіставлені події	Г Забудеш рідний край – тобі твій корінь всохне (<i>П. Тичина</i>).
	Д Шелестить поживкле листя по діброві; гуляють хмари, сонце спить (<i>Т. Шевченко</i>).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, до якого виду другорядних членів речення належать виділені слова (цифра позначає наступне слово)

Уповодж пружка слався чорний, наче оксамитовий, (1) *узький* пояс: то чорніли бори; а нижче було видко дуже ясно широку зелену смужку: то зеленіли довгі острови між Старим та (2) *Новим* Дніпром та зелені пологі (3) *луки* попід чорним лісом, (4) *вкриті* лозами.

- А однорідні означення
- Б неоднорідні означення
- В відокремлені означення
- Г однорідні підмети
- Д однорідні присудки
- Е відокремлені обставини

	А	Б	В	Г	Д	Е
1						
2						
3						
4						

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Хліб у музеї

Попри всі розбіжності поглядів на спосіб життя, релігію, класи, статуси найбільшою цінністю для людини залишається хліб. Він потрібен голодному і ситому, хворому і здоровому, на поминках чи хрестинах, у будень і у свято. Тому і розповідь моя буде про унікальну святиню хліба та надзвичайну людину, що сотворила це чудо.

Богдан Степанович Непорадний – це дивовижна людина, він є директором музею хліба у Львові, заслуженим учителем України, викладачем біології та хімії в автодорожньому технікумі. Про таких кажуть: педагог за покликанням. Богдан Непорадний народився в селі Волинцях на Тернопільщині. «Мати принесла мене на світ уже без батька, його арештували наприкінці 45-го», – згадує пан Богдан. Тож залишилась з двома дітьми на руках, плакала, як могла. Навчила ходити і говорити, шанувати скибку хліба, односельчан, милуватись цвітом садів і трав, поважати батьківську науку, наші традиції, звичаї та обряди. А потім, як підріс Богданчик, поклала у торбинку хліб, обгорнутий вишитим рушником, як материнське благословення, і провела у доросле життя, на науку, на роботу в далекі і близькі світи.

Напівсирітська доля, пошук шматка хліба у повоєнні роки, любов до своєї матері, батьківської оселі, рідної землі, непохитна віра в краще майбутнє України – усі ці почуття спричинилися, стали ініціативою, метою до створення музею хліба. Так студенти Богдана Степановича взяли за пошукову роботу.

Хто приніс старі батьківські жорна, хто коровай чи вишитий рушник... Отак, як мовиться, цеглина до цеглини і за короткий час скромні гуртожиткові кімнати перетворилися у справжні музейні світильники духовності. Тут розгорнуто багато тематичних експозицій, наприклад: «знаряддя праці», «етнографія і побут», «хліб у народних традиціях та обрядах». А колекція національного хліба різних народів містить білоруські плетенки, грузинські валіпурі, азербайджанські чуреки, вірменські лаваші, латвійські світку-мейзе, російські баранки, а також моравські і сандомирські хлібини. До уваги відвідувачів – 42 види весільних коровайів, оздоблених випеченими із тіста зозульками, голубками, лебідками, квітами, колоссям та калиною. Кажуть, що весільний коровай треба скоро з'їсти, щоб не засох, бо в молодих життя всохне. Цілушку хліба давали дівчатам, щоб хлопці цілували. Крихти зі столу ніколи не змітали на долівку, а ретельно збирали і давали курям. Пильнували, щоб хліб не падав додолу, а як упаде, то слід підняти, перепросити, поцілувати і з'їсти.

В Україні одвічно існував звичай – у будні і свята на столі, застеленому домотканим обрусом, завжди лежала паляниця, прикрита вишитим рушником. Двері до оселі не замикалися, і якщо заходив подорожній, він міг, не дочекавшись господаря, перекусити і взяти на дорогу краєць хліба.

Дуже багато звичаїв гостинності нашого народу пов'язано саме з хлібом. Дорогих бажаних гостей завжди зустрічають з хлібом-сіллю; з хлібом-сіллю виряджають в далеку дорогу захисників вітчизни, синів, батьків, коханих. Хліб завжди був великою святинею.

Отож цей унікальний музей хліба, який став духовним центром національного виховання студентської та учнівської молоді, Богдан Непорадний із допомогою чисельної громади створив ще в 1987 р. А 14 жовтня 1990 р. у музейному приміщенні було обладнано капличку, музей освячено, і з цього часу він називається «Народний музей Покрови Пресвятої Богородиці». Я мала щастя бути запрошеною самим паном Богданом на це свято і брала участь у концерті з нагоди цієї події разом із знаменитими артистами. Це стало одним із незабутніх випадків, з яких складається моє життя.

Такий музей виховує в людині почуття гідності, нагадує про історію, звичаї, традиції, навчає скільки коштує хліб-сіть, піт українського хлібороба. Такі музеї – рідкість не тільки в Україні, але і цілій планеті, і книга відгуків заповнена різними мовами.

Відверто кажучи, я б дуже хотіла, щоб усі, хто прочитає ці рядки, якимось при нагоді обов'язково відвідали цю святиню – музей хліба у Львові і познайомилися з особливою людиною – директором Богданом Непорадним. Своєю князівською поставою, благородною силою, безкопачною глибиною доброти в мудрих очах Богдан Непорадний сам нагадує символічний, життєдайний багатий, як сама природа, коровай. Від нього завжди почуєш мудре слово, він запалює своїм оптимізмом, енергією жити, творити, любити життя, людей і хліб.

«Гарний наш світ!» – якимось дуже по-земному сказала мама пана Богдана, відвідавши музей хліба (О. Хромейчук).

29. Твердження «*Попри всі розбіжності поглядів на спосіб життя, релігію, класи, статуси найбільшою цінністю для людини залишається хліб*» у тексті виступає як
- А висновок
 Б аргумент
 В теза, що потребує доведення
 Г обрамлення
- А Б В Г
30. Аргументом до твердження «*Такий музей виховує в людині почуття гідності, нагадує про історію, звичаї, традиції, навчає скільки коштує хліб-сілля, піт українського хлібороба*» у тексті виступають рядки
- А Дуже багато звичаїв гостинності нашого народу пов'язано саме з хлібом. Дорогих бажаних гостей завжди зустрічають з хлібом-сілляю; з хлібом-сілляю виряджають в далеку дорогу захисників вітчизни, синів, батьків, коханих. Хліб завжди був великою святиною.
- Б Напівсирітська доля, пошук шматка хліба у повоєнні роки, любов до своєї матері, батьківської оселі, рідної землі, непохитна віра в краще майбутнє України – усі ці почуття спричинилися, стали ініціативою, метою до створення музею хліба.
- В Відверто кажучи, я б дуже хотіла, щоб усі, хто прочитає ці рядки, якимось чином при нагоді обов'язково відвідали цю святиню – музей хліба у Львові і познайомилися з особливою людиною – директором Богданом Непорядним.
- Г Тут розгорнуто багато тематичних експозицій, наприклад: «знаряддя праці», «етнографія і побут», «хліб у народних традиціях та обрядах».
- А Б В Г
31. Загальним до твердження «*В Україні одвічно існував звичай – у будні і свята на столі, застеленому домотканим обрусом, завжди лежала паляниця, прикрита вишитим рушником*» є
- А Двері до оселі не замикалися, і якщо заходив подорожній, він міг, не дочекавшись господаря, перекусити і взяти на дорогу краєць хліба.
- Б Дуже багато звичаїв гостинності нашого народу пов'язано саме з хлібом.
- В Дорогих бажаних гостей завжди зустрічають з хлібом-сілляю; з хлібом-сілляю виряджають в далеку дорогу захисників вітчизни, синів, батьків, коханих.
- Г Хліб завжди був великою святиною.
- А Б В Г
32. Висловлення «*“Гарний наш світ!” – якимось дуже по-земному сказала мама пана Богдана, відвідавши музей хліба*» у тексті
- А розкриває тему
 Б розкриває ідею
 В ставить проблему
 Г пояснює заголовок
- А Б В Г
33. Натхнення на створення музею хліба в Богдана Степановича Непорядного з'явилося тому, що
- А Попри усі розбіжності поглядів на спосіб життя, релігію, класи, статуси найбільшою цінністю для людини залишається хліб. Він потрібен голодному і ситому, хворому і здоровому, на поминках чи хрестинах, у будень і у свято.
- Б ...мати, як підріс Богданчик, поклала у торбинку хліб, обгорнутий вишитим рушником, як материнське благословення, і провела у доросле життя, на науку, на роботу в далекі і близькі світи.
- В Дуже багато звичаїв гостинності нашого народу пов'язано саме з хлібом. Дорогих бажаних гостей завжди зустрічають з хлібом-сілляю; з хлібом-сілляю виряджають в далеку дорогу захисників вітчизни, синів, батьків, коханих. Хліб завжди був великою святиною.
- Г Своєю князівською поставою, благородною сивиною, безконечною глибиною доброти в мудрих очах Богдан Непорядний сам нагадує символічний, життєдайний багатий, як сама природа, коровай.
- А Б В Г
34. У рядку «*Хто приніс старі батьківські жорна, хто коровай чи вишитий рушник...*» виділене слово НЕ є
- А жаргонізмом
 Б архаїзмом
 В історизмом
 Г професіоналізмом
- А Б В Г

35. У рядках «Такий музей виховує в людині почуття гідності, нагадує про історію, звичаї, традиції, навчає скільки коштує хліб-сіль, піт українського хлібороба. Такі музеї – рідкість не тільки в Україні, але і цілій планеті, і книга відгуків заповнена різними мовами» вжито

- А відокремлені члени речення
 Б однорідні члени речення
 В звертання
 Г вставлені конструкції

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

36. Висловлення «А колекція національного хліба різних народів містить білоруські плетенки, грузинські валіпурі, азербайджанські чуреки, вірменські лаваші, латвійські світкумейзе, російські баранки, а також моравські і сандомирські хлібини» містить

- А жаргонізми
 Б запозичені слова
 В неологізми
 Г просторічну лексику

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. У рядках

*Не хилися, явороньку,
 Ще ти зелененький!
 Не журися, козаченьку,
 Ще ти молоденький!*

використано художній засіб

- А паралелізм
 Б порівняння
 В гіперболу
 Г алегорію
 Д символ

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

38. Ідея твору «Всякому місту звичай і права» –

- А викриття суспільних вад
 Б змалювання краси природи
 В утвердження ідеї «сродної праці»
 Г відстоювання прав українських міст
 Д прославлення Богдана Хмельницького

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

39. Автор в «Енеїді» описує пекло, щоб

- А наслідувати «Божественну комедію» Данте Аліг'єрі
 Б викрити соціальні й моральні вади суспільства
 В його твір різнився з Вергілієвим
 Г продемонструвати героїзм Енея
 Д покешкувати з багатіїв

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

40. Твір «Наталка Полтавка» розпочинається піснею

- А «Видно шляхи полтавської і славу Полтаву»
 Б «Всякому місту – звичай і права»
 В «Віють вітри, віють буйні...»
 Г «Ой, я дівчина Полтавка»
 Д «Дід рудий, баба руда»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

41. Утвердження думки про те, що провідною суспільною силою має бути освічена національна еліта, – ідея твору

- А «Максим Гримач»
 Б «Лісова пісня»
 В «Чорна рада»
 Г «Кайдашева сім'я» Івана
 Д «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

42. У творі «Максим Гримач» описано

- А часи Київської Русі
- Б пореформену добу (XIX ст.)
- В XX століття
- Г часи козаччини
- Д сучасність

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

43. Твір «Чого являєшся мені у сні...» є зразком лірики

- А психологічної
- Б громадянської
- В патріотичної
- Г філософської
- Д інтимної

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

44. Твір «Арфами, арфами...» є зразком лірики

- А інтимної
- Б пейзажної
- В патріотичної
- Г філософської
- Д громадянської

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

45. Головна проблема у творі «Я (Романтика)» –

- А батьків і дітей
- Б лідера і народу
- В народу і революції
- Г людини й революції
- Д соціальної нерівності

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

46. Автобіографічним є твір

- А «Зачарована Десна»
- Б «Кайдашева сім'я»
- В «Я (Романтика)»
- Г «Камінний хрест»
- Д «Місто»

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

47. Твір «Як добре те, що смерті не боюсь я» написаний віршовим розміром

- А ямбом
- Б хореем
- В дактилем
- Г амфібрахієм
- Д анапестом

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

48. У рядках із твору «Три зозулі з поклоном»

Коли се було... А я досі думаю: «Як вони чули один одного – Марфа і тато? Як?..»

- використано засіб поетичного синтаксису
- А інверсію
- Б антитезу
- В тавтологію
- Г риторичне питання
- Д риторичне звертання

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

49. Головного героя роману «Місто» звати

- А Лаврін Запорожець
- Б Сашко
- В Степан Радченко
- Г Гриць Летючий
- Д Григорій Многогрішний

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

50. Поетом-державником називали поета

- А Івана Драча
- Б Максима Рильського
- В Євгена Маланюка

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

- Г Андрія Малишка
Д Василя Симоненка

51. Роман «Тигролови» написаний на основі

- А вигаданої історії
Б історичних подій
В народних переказів
Г подій із життя батька письменника
Д подій із власного життя письменника

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

Прочитайте поезію Володимира Сосюри та виконайте завдання 52–56.

*Васильки у полі, васильки у полі,
і у тебе, мила, васильки з-під вій,
і гаї синіють ген на видноколі,
і синіє щастя у душі моїй.*

*Одсіють роки, мов хмарки над нами,
і ось так же в полі будуть двоє йти,
але нас не буде. Може, ми квітками,
може, васильками станем – я і ти.*

52. Поезія, уривок з якої подано, є зразком лірики

- А інтимної
Б пейзажної
В патріотичної
Г філософської
Д громадянської

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

53. Тип римування поданого уривка –

- А суміжне
Б кільцеве
В перехресне
Г монорима
Д білий вірш

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

54. У першій строфі уривка використано засіб поетичного синтаксису

- А епіфору
Б антитезу
В паралелізм
Г тавтологію
Д риторичне питання

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

55. В останньому рядку першої строфи уривка використано художній засіб

- А епітет
Б алегорію
В порівняння
Г гіперболу
Д метафору

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

56. У першому рядку другої строфи уривка використано художній засіб

- А епітет
Б алегорію
В метонімію
Г порівняння
Д оксиморон

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

Завдання 57–60 передбачають ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром

1 «Кайдашева сім'я»	А соціально-побутова повість
2 «Тигролови»	Б вірш
3 «Сон»	В пригодницький роман
4 «Я (Романтика)»	Г поема-містерія
	Д новела

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Пантелеймон Куліш	А Маюфес
2 Іван Багряний	Б Наталка Сірківна
3 Григорій Квітка-Основ'яненко	В Черевань
4 Григір Тютюнник	Г Маруся
	Д Михайло

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Леся Українка	А «Contra spem spero!»
2 Остап Вишня	Б «Заповіт»
3 Андрій Малишко	В «Стилет чи стилос?»
4 Євген Маланюк	Г «Пісня про рушник»
	Д «Мисливські усмішки»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між автором та уривком із його твору.

1 <i>Чого звертаєш ти до мене
Чудові очі ті ясні, сумні,
Немов криниці дно студене...</i>	А Іван Багряний
2 <i>І половці небитими дорогами
побігли до Дону великого;
кричать вози їх опівночі,
мов лебеді сполохані.</i>	Б Григорій Сковорода
3 <i>Байдуже смерті, мужик то чи цар, –
Все пожере, як солому пожар.</i>	В Тарас Шевченко
4 <i>Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претесь на чужину
Шукати доброго добра...</i>	Г невідомий
	Д Іван Франко

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 12

Частина 1

Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Норми чергування *у-в* порушено в рядку
 А мешкати в Києві, побачити у Америці
 Б прочитала в оголошенні, зайшов у фойє
 В пішла в садок, десь у полі
 Г олівець учителя, окуляри вчителя

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. Усі слова утворено способом складання в рядку
 А перукарство, профтехосвіта, степовик
 Б корчма, рибгосп, стінгазета
 В драмгурток, педуніверситет, телеканал
 Г прикордонний, якнайкращий, лісостеп

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Орфографічну помилку допущено в рядку
 А калач, хазяїн, гарячий, багатий
 Б кожух, розумний, монастир, богатир
 В багатіти, кочан, гаразд, кажан
 Г поганий, лопата, лопух, солдат

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Звуків більше, ніж букв, в усіх словах рядка
 А сяйво, країна, щука, узлісся
 Б яснити, кукурудзяний, джбан, кістка
 В Україна, щока, ніченька, хвіртка
 Г приїзд, плеяда, щодня, еретик

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Він не дуже поспішав – дорога могла виявитися *некороткою*. (2) Навкруги все залишалося таким, як і тоді, коли він уперше визирнув із астролюка. (3) Ті ж похилі невисокі, схожі один на одного горби, які далеко-далеко робилися меншими, непомітнішими, так що на самому обрії, сходячись із прозорим і *не жарким* небом, рівнина вже здавалася зовсім пласкою, пригладженою. (4) За весь час він *не помітив* жодного деревця, навіть кущика. (5) Інколи над головою пропливало кілька *напівпрозорих* хмарин, що біля горизонту танули, поринаючи у безвідь (*О. Костюк*).

5. Орфографічну помилку допущено в слові
 А некороткою
 Б не жарким
 В не помітив
 Г напівпрозорих

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Дієприкметник ужито в реченні
 А першому
 Б третьому
 В четвертому
 Г п'ятому

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. Простим є речення
 А перше
 Б друге
 В четверте
 Г п'яте

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Помилки в записі слова фонетичною транскрипцією **НЕМАЄ** в рядку
 А виріспи [ві°ріспи]

- Б багатшати [бага́чшати]
- В братство [бра́тство]
- Г обрядодійство [обрядо́д'їйство]
- Д кожушаний [ко́жуша́ниї]

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

9. НЕ відбувається чергування [o], [e] з [i] у всіх словах рядка

- А молоко, Львів, стій
- Б шовк, пора, радість
- В жінка, річ, схід
- Г жовтий, ворона, розгром
- Д додому, спокій, міст

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

10. У прямому значенні вжито виділене слово рядка

- А *тепле* слово
- Б *теплий* колір
- В *тепла* думка
- Г *тепла* праска
- Д *тепла* зустріч

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

11. Фразеологічний антонім до вислову *жити як бобер у салі* містить рядок

- А розсьорбувати юшку
- Б перебиватися з хліба на воду
- В скидати з плечей
- Г сідати на коника
- Д кинути якір

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

12. Правильно витлумачено діалектизм *городник* у рядку

- А хазяїн
- Б лопата для копання
- В власник земельної ділянки
- Г паркан навколо городу
- Д найманий працівник

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

13. НЕправильно розібрано за будовою слово рядка

- А при гор ну ти
- Б за о хоч ен ий
- В роз шир юв а ти ся
- Г відповід альн ість я
- Д за о щадж енн я

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

14. Спільнокореневими є всі слова рядка

- А ситий, ситець, ситро
- Б поле, полудень, польський
- В сир, сирена, сиро
- Г дзвоник, передзвонюватися, дзвінко
- Д літо, літера, літати

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

15. Через дефіс пишуться всі займенники рядка

- А хтозна/як, бозна/з/ким, де/хто
- Б чим/небудь, будь/з/чим, до/когось
- В ні/хто, ні/в/кого, бозна/де
- Г який/небудь, аби/хто, ні/скільки
- Д будь/кого, казна/ким, де/небудь

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

16. Правильно записано словами форму орудного відмінка порядкового числівника *7564* в рядку

- А сімома тисячами п'ятсот шістдесят четвертим
- Б сімома тисячами п'ятьмастами шістдесят четвертим
- В сімома тисячами п'ятьмастами шестидесяти четвертим
- Г сім тисяч п'ятсот шестидесяти четвертим
- Д сім тисяч п'ятсот шістдесят четвертим

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

17. Неперехідними є всі дієслова рядка

- А жити, приймати, грати
- Б вболівати, вітати, садити

- В одужувати, казати, дарувати
 Г ходити, забриніти, підсвітитися
 Д озиватися, клопотатися, накривати

А	Б	В	Г	Д

18. Усі прислівники слід писати разом у рядку
 А на/дворі, з/роду/віку, дво/разово
 Б у/досвіта, по/волі, с/підлоба
 В до/долу, по/нашому, у/досвіта
 Г без/кінця/краю, зо/палу, віч/на/віч
 Д по/під/тинню, часто/густо, мимо/хідь

А	Б	В	Г	Д

19. Усі частки слід писати через дефіс у рядку
 А хтозна/як, таки/сказав, аби/де
 Б скільки/небудь, зроби/ж/но, хто/сь
 В хтозна/що, зроби/но, ані/хто
 Г сказав/таки, ні/до/кого, будь/що
 Д казна/який, зробив/таки, ходи/но

А	Б	В	Г	Д

20. Іменниковим є словосполучення рядка
 А вперше за рік
 Б дехто з учнів
 В незнищенність духу
 Г усе про літературу
 Д розвивати уяву

А	Б	В	Г	Д

21. Тире між підметом і присудком НЕ потрібно ставити в реченні (розділові знаки пропущено)
 А Любить свій край це для народу жити (*В. Сосюра*).
 Б Ліс захисник урожаїв (*Із підручника*).
 В Правда та кривда як вогонь та вода (*Нар. творчість*).
 Г Переволока одна з найвідоміших переправ через Дніпро (*В. Малик*).
 Д На краю великого міста у кривобокій хатині сидять троє (*Панас Мирний*).

А	Б	В	Г	Д

22. Означення НЕМАЄ в реченні
 А Радіє сонце щастю жить (*С. Йовенко*).
 Б Антон вкосив трави у леваді (*В. Дрозд*).
 В Заїжджають до двору черкеси в шапках (*Г. Тютюнник*).
 Г Люблю зажуру пісень твоїх (*С. Плачинда*).
 Д Я пісень кохання ніколи не співав між ворогами (*Леся Українка*).

А	Б	В	Г	Д

23. Відокремлених членів НЕМАЄ в реченні (розділові знаки пропущено)
 А Місячним сяйвом залиті мріють сади (*В. Сосюра*).
 Б Опріч того Соломії докучав голод (*М. Коцюбинський*).
 В Осяяний сонцем перед нами розкрився зовсім новий світ (*О. Довженко*).
 Г Сонце стояло якраз над головою не гріло палило (*Панас Мирний*).
 Д Встає гілля налите синім соком і ярина і яблуневий плід (*А. Малишко*).

А	Б	В	Г	Д

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між словом і способом його творення.

Спосіб творення

Слово

- 1 суфіксальний
 2 безафіксний
 3 основоскладання
 4 перехід з однієї частини мови в іншу

- А перехідник
 Б пуск
 В лісостеп
 Г лісовик
 Д черговий

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між словами й частинами мови.

Частина мови

Слова

- 1 прислівник
- 2 дієприслівник (форма дієслова)
- 3 дієприкметник (форма дієслова)
- 4 особове дієслово

- А наносячи, наговоривши
- Б небачений, напружений
- В недалеко, навмисне
- Г нанесено, настояно
- Д намагалися, накрив

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між стилем і реченням.

Стиль

Речення

- 1 художній
- 2 епістолярний
- 3 науковий
- 4 офіційно-діловий

- А Нарешті пишу тобі про те, як я відпочиваю на річці в бабусі.
- Б Довжина річки Сейм становить 717 км.
- В Річка Сейм, як ви знаєте, славиться своєю історією.
- Г За гаєм в'ється тонесенька, але таки глибоченька річечка.
- Д Річку Сейм зарахувати до судноплавних.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між безсполучниковим реченням і смисловими відношеннями між його частинами.

Смислові відношення між частинами

Безсполучникові складні речення

- 1 наслідкові
- 2 причинові
- 3 часові
- 4 доповнювальні

- А Учора се була казка – сьогодні дійсність (М. Коцюбинський).
- Б Коло примерклого багаття точиться некваплива бесіда – кожне докидає до її повільного вогню по слову, по двоє (Є. Гуцало).
- В Продержало з тиждень морозом – земля налякла, як кістка (Панас Мирний).
- Г В такі ночі довго хвилюється серце косаря: йому згадується літо (М. Стельмах).
- Д Зійшла вода – колеса стали (Л. Глібов).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, яку синтаксичну роль у реченні виконують виділені слова (цифра позначає наступне слово)

Сонце швидко викочувалось з-за лісу на небо, ніби хапалось (1) глянуть на ті (2) дива, що воно (3) само розкидало по землі й по воді, а потім викотилось все, блискуче, палаюче та кучеряве, ніби (4) обтикане червоними ножами, огняними шаблями, здорове, як колесо, дивне, пишне й велике!

- А підмет
- Б присудок
- В означення
- Г додаток
- Д обставина
- Е не є членом речення

	А	Б	В	Г	Д	Е
1						
2						
3						
4						

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Нестерпна легкість читання

Жахлива звичка – зазирати через плече до чужої книжки в метро. «Мені хотілося вірити, що Візі спочатку поїхала до Зурбагана». Ага, Олександр Грін. Третій том, якщо не помиляюся. Дівчина поруч закрила книжку і сховала до сумки. Чимала така торбинка – окрім Гріна, там іще, мабуть, багато чого поміститься. Що ж, один лише Грін – не надто громіздкий вантаж. Я от коли їздила під час навчання на дуже великі відстані, брала із собою по дві «книжки для читання» – на випадок, якщо одна закінчиться раніше, ніж дорога, і захочеться почитати іншу. Мої сумки більше нагадували тюки «човників»... Спроба перейти на дамські ридикюлі була поєднана із захопленням мініатюрними або принаймні малоформатними книжками. Не прижилося. Мініатюрні книжки трапляються дуже рідко. До того ж дивно це – добирати літературу за форматом книжки, а не за змістом. Що ж, я книжковий хробак. Чарівні дамські сумочки, розраховані на невеличку косметичку, великий гаманець і мале-е-есенький мобільний телефон, принесені в жертву пристрасті. Удар по іміджу жінки, завданий черговим томом формату ін-фолю, з яким не можеш розпрощатися навіть у метро, можна витерпіти досить легко.

Коли ж це почалося? Коли мене спіткала війна форматів і після нетривалого і досить млявого опору я здалася в полон. Ні, річ не в тім, що я тепер змогла собі дозволити нарешті перейти на маленькі дамські сумочки – деякі процеси незворотні. Втім, значно приємніше, коли лямка не врізається в плече, при тому, що книжок у мене із собою... Та скільки завгодно!

Компактність електронного читацького рішення – не єдиний, а може, й узагалі не основний аргумент у цій «суперечці форматів». Книжка стає дедалі проблематичнішою покупкою. Не тому що дорого. Тому що безглуздо. Що пропонує мені книгарня? Те, що створив автор/перекладач, прийняв видавець, схвалив ринок. Я купую певну книжку, тому що мені фактично не залишили вибору. А якщо я не згодна з видавничою політикою і читацькою модою? Не кажучи вже про те, що є величезний пласт закордонної літератури, котра просто проходить повз нас через те, що наш видавець не бачить сенсу перекладати її для нас. Ринок, бачте, не готовий «прийняти». Про появу імпортих оригіналів на наших прилавках можна й не мріяти – якщо це, звісно, не черговий «Гаррі Поттер».

Мені подобається користуватися онлайнними бібліотеками. Так легко знайти те, що потрібно, і відразу почати читати. Просто на робочому місці. Про похід до «живої» бібліотеки пам'ятаєте? Спочатку нишпорите в каталозі, потім робите замовлення. Можливо, його виконають. А якщо ні, то хвилини за 40 ви дізнаєтеся, що весь цей час витратили даремно. Звісно, Інтернет теж не гарантує цілковитого і беззастережного задоволення всіх моїх читацьких примх. Та коли розчарування настає швидко, воно не є настільки нищівним.

Перспективи «інтернет-видавництва» досі неозорі. Інтернет – узагалі цікавий виклик для літератури. Він дає простір для принципово нових методів організації текстового простору. Взяти хоча б блоги – ви можете собі уявити цей жанр у вигляді видрукованої книги? Можете, звісно, але ж убого виходить, правда? Зрештою, як «стара інформаційна технологія» у вигляді друкарського верстата змінила культуру, зробивши її в повному сенсі книжною, об'єднавши саме з книгою наші мізки, так і «нові інформаційні технології» здатні запропонувати нам щось подібне.

Загалом, таке враження, що всі раціональні докази на боці електронного формату книги. А проте культура книги, гадаю, не поступиться позиціями занадто швидко. Ірраціонального геть не завжди легко позбутися. Навіть навпаки. Річ у тім, що книжка дає задоволення. Як процес написання тексту від руки – півмертвий феномен «паперової» культури. З деякого часу моя перша оцінка з письма почала викликати у мене напади сміху – це була, між іншим, двійка, і тоді, у першому класі, було зовсім не смішно. Та й у наступних класах мій почерк викликав у вчителів істеричний стан і ставав причиною нескінченних нотацій на тему «як так можна писати, ти ж дівчинка...». Відтоді моя статевая приналежність не змінилася. З почерком стало ще гірше. Але кого це обходить? Адже я вже давно не пишу від руки. Хоча перехід «на новий формат» і тут спочатку викликав у мене відторгнення. Ковзання пера по аркушу паперу, поступове заповнення білого простору моїм неповторним (дарма, що геть нерозбірливим) почерком. Є в цьому своєрідна творча магія. Точно так само, як у процесі гортання книги. Хоч що кажи, шурхіт сторінок, вага тому, відчуття, коли погладжуєш пальцями палітурку, – все це складові любові до книги.

А звичка робити нотатки на полях! Деякі книги нізащо не здам до бібліотеки, попри те, що маю електронних «двійників», – просто тому, що їхні сторінки густо всіяні нотатками.

Думками читача. Вони наївні, але, безперечно, додають цінності книжці. А запах! Хіба можна порівняти пахощі книгосховища із запахом новенького ноутбука?

Так, я погодилася, здала макулатуру, завантажую в «пальму» штук по 20 нових книжок за раз. Та чому досі не можу покинути звичку зазирати через плече людині, котра читає в метро книжку? Олександр Грін. Третій том. Все ж таки, здається, третій. Ні, я невинувата (За К. Паньо).

29. Ідею тексту розкривають рядки

А Я от коли їздила під час навчання на дуже великі відстані, брала із собою по дві «книжки для читання» – на випадок, якщо одна закінчиться раніше, ніж дорога, і захочеться почитати іншу.

Б Що пропонує мені книгарня? Те, що створив автор/перекладач, прийняв видавець, схвалив ринок. Я купую певну книжку, тому що мені фактично не залишили вибору. А якщо я не згодна з видавничою політикою і читацькою модою?

В Мені подобається користуватися онлайн-бібліотеками. Так легко знайти те, що потрібно, і відразу почати читати. Просто на робочому місці.

Г А проте культура книжки, гадаю, не поступиться позиціями занадто швидко. Ірраціонального геть не завжди легко позбутися. Навіть навпаки. Річ у тім, що книжка дає задоволення.

А Б В Г

30. Тезу, яка потребує доведення, у тексті розкривають рядки

А Книжка стає дедалі проблематичнішою покупкою.

Б Жахлива звичка – зазирати через плече до чужої книжки в метро.

В Компактність електронного читацького рішення – не єдиний, а може, й узагалі не основний аргумент у цій «суперечці форматів».

Г Олександр Грін. Третій том. Все ж таки, здається, третій.

А Б В Г

31. Аналізованому тексту властивий такий структурний елемент

А обрамлення

Б екскурс у минуле

В наукова довідка

Г інтертекстуальність

А Б В Г

32. Зачином нової мікротеми в тексті є рядки

А Звісно, Інтернет теж не гарантує цілковитого і беззастережного задоволення всіх моїх читацьких примх. Та коли розчарування настає швидко, воно не є настільки нищівним.

Б А звичка робити нотатки на полях! Деякі книжки нізащо не здам до бібліотеки, попри те, що маю електронних «двійників», – просто тому, що їхні сторінки густо всіяні нотатками.

В Компактність електронного читацького рішення – не єдиний, а може, й узагалі не основний аргумент у цій «суперечці форматів».

Г Так, я погодилася, здала макулатуру, завантажую в «пальму» штук по 20 нових книжок за раз. Та чому досі не можу покинути звичку зазирати через плече людині, котра читає в метро книжку?

А Б В Г

33. Твердженню «Перспективи «інтернет-видавництва» досі незорі. Інтернет – узагалі цікавий виклик для літератури. Він дає простір для принципово нових методів організації текстового простору» в тексті протиставлене

А Зрештою, як «стара інформаційна технологія» у вигляді друкарського верстата змінила культуру, зробивши її в повному сенсі книжною, об'єднавши саме з книжкою наші мізки, так і «нові інформаційні технології» здатні запропонувати нам щось подібне.

Б Деякі книжки нізащо не здам до бібліотеки, попри те, що маю електронних «двійників», – просто тому, що їхні сторінки густо всіяні нотатками. Думками читача.

В Так, я погодилася, здала макулатуру, завантажую в «пальму» штук по 20 нових книжок за раз. Та чому досі не можу покинути звичку зазирати через плече людині, котра читає в метро книжку?

Г А проте культура книжки, гадаю, не поступиться позиціями занадто швидко. Ірраціонального геть не завжди легко позбутися. Навіть навпаки.

А Б В Г

34. Дискусійним у тексті є твердження

А Мініатюрні книжки трапляються дуже рідко. До того ж дивно це – добирати літературу за форматом книжки, а не за змістом.

- Б Зрештою, як «стара інформаційна технологія» у вигляді друкарського верстата змінила культуру, зробивши її в повному сенсі книжною, об'єднавши саме з книгою наші мізки, так і «нові інформаційні технології» здатні запропонувати нам щось подібне.
- В Ринок, бачте, не готовий «прийняти». Про появу імпортованих оригіналів на наших прилавках можна й не мріяти – якщо це, звісно, не черговий «Гаррі Поттер».
- Г Хоч що кажи, шурхіт сторінок, вага тому, відчуття, коли погладжуєш пальцями палітурку, – усе це складові любові до книжки.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

35. В останній мікротемі тексту використано стилістичний елемент

А градацію
 Б епіфору
 В риторичні речення
 Г інверсію

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

36. Текст належить до стилю

А епістолярного
 Б публіцистичного
 В наукового
 Г розмовного

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. В історичній пісні «Чи не той то хміль...» прославляється

А сміливість козаків у боротьбі з турками
 Б переможний бій під Жовтими Водами
 В народний месник Устим Кармалюк
 Г гетьман Петро Сагайдачний
 Д Переяславська рада

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

38. «Золоте слово» у «Слові про похід Ігорів» промовляє

А князь Святослав
 Б руська земля
 В Ярославна
 Г князь Ігор
 Д автор

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

39. У байці «Бджола та Шершень» утверджується ідея

А «сродної праці»
 Б «про три світи і три натури»
 В рівності всіх перед смертю
 Г найвища цінність – свобода
 Д щоденної праці заради наживи

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

40. «Енциклопедією життя українського народу» названо твір

А «Максим Гримач»
 Б «Всякому місту – звичай і права»
 В «Маруся»
 Г «Енеїда»
 Д «Сон»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

41. У творі «Кайдашева сім'я» переважає конфлікт

А соціальний
 Б моральний
 В релігійний
 Г політичний
 Д екологічний

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

42. У творі «Чорна рада» авторське бачення людського щастя як життя за принципами християнської моралі втілює образ

А Череваня

- Б Кирила Тура
- В Якіма Сомка
- Г божого чоловіка
- Д Лесі Череванівни

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

43. Автор комедії «Мартин Боруля»

- А Микола Куліш
- Б Іван Котляревський
- В Іван Франко
- Г Леся Українка
- Д Іван Карпенко-Карий

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

44. Твір «Гімн» є зразком лірики

- А інтимної
- Б пейзажної
- В політичної
- Г патріотичної
- Д філософської

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

45. Основний конфлікт у творі «Лісова пісня» –

- А соціальний
- Б моральний
- В психологічний
- Г політичний
- Д екологічний

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

46. Твір «Ви знаєте, як липа шелестить...» є зразком лірики

- А інтимної
- Б пейзажної
- В патріотичної
- Г філософської
- Д громадянської

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

47. Ліричною повістю за жанровими ознаками називають твір

- А «Кайдашева сім'я»
- Б «Зачарована Десна»
- В «Я (Романтика)»
- Г «Мина Мазайло»
- Д «Маруся Чурай»

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

48. У рядках з поезії

*Як добре те, що смерті не боюсь я
і не питаю, чи тяжкий мій хрест.*

використано художній засіб

- А персоніфікацію
- Б гіперболу
- В порівняння
- Г метафору
- Д синекдоху

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

49. Провідний художній напрям в українській літературі нині –

- А символізм
- Б неореалізм
- В імпресіонізм
- Г експресіонізм
- Д постмодернізм

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

50. У творі «Місто» немає персонажа

- А Зоська
- Б Лукаш
- В Степан Радченко
- Г Мусінька
- Д Левко

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

51. У поезії «Стилет чи стилос?» розкрито тему
- А призначення митця в суспільстві
 - Б національно-визвольного повстання
 - В осінньої природи
 - Г войовничого духу автора
 - Д національної приналежності ліричного героя

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

Прочитайте поезію Володимира Сосюри та виконайте завдання 52–56.

*В небі хмари біжать... Може, буде гроза?
Зацвіли блискавиці над гаєм...
Я не можу сказати, я боюсь розказати,
Що тебе я уже покидаю...*

*Що я можу?.. Скажи... Мої дні мов хрести.
Я не мав і нічого не маю.
Ти стоїш і мовчиш... Тільки вітер тремтить,
на плечі твоїм шаль підіймає...*

*Зеленіють жита, і любов одцвіта,
і волошки у полі синіють.
Од дихання мого тихий мак обліта,
ніби ім'я печальне – Марія*

52. Поезія, уривок з якої подано, є зразком лірики
- А інтимної
 - Б пейзажної
 - В патріотичної
 - Г філософської
 - Д громадянської

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

53. У перших двох рядках першої строфи уривка використано художній засіб
- А епітет
 - Б алегорію
 - В гіперболу
 - Г метафору
 - Д оксиморон

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

54. У першому рядку другої строфи використано засіб поетичного синтаксису
- А анафору
 - Б епіфору
 - В інверсію
 - Г тавтологію
 - Д риторичне питання

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

55. Виділені слова в другій строфі уривка є художнім засобом
- А епітетом
 - Б алегорією
 - В метонімією
 - Г порівнянням
 - Д оксимороном

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

56. Вид римування поданого уривка –
- А суміжне
 - Б кільцеве
 - В перехресне
 - Г монорима
 - Д білий вірш

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

Завдання 57–60 передбачають ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «Бджола та Шершень»	А поема
2 «Людина»	Б новела
3 «Три зозулі з поклоном»	В драма
4 «Енеїда»	Г повість
	Д байка

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Тарас Шевченко	А Іван Гонта
2 Василь Стефаник	Б Наум Дрот
3 Ліна Костенко	В Маруся Чурай
4 Пантелеймон Куліш	Г Іван Шрам
	Д Іван Дідух

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Василь Стус	А «Пісня про рушник»
2 Василь Симоненко	Б «На колимськiм морозі калина»
3 Микола Вороний	В «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
4 Панас Мирний	Г «Блакитна Панна»
	Д «Лебеді материнства»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між уривком з твору та автором.

1 <i>Старшина пузата
Стоїть рядом: сопє, хропє,
Та понадувалось,
Як індик, і на двері
Косо поглядало.
Аж ось вони й одчинились, –
Неначе з берлоги
Медвідь виліз...</i>	А Андрій
Малишко
2 <i>...Я зупинився серед мертвого степу:
Там, в далекій безвісті невідомо горіли тихі
озера загірної комуни.</i>	Б Тарас
Шевченко
3 <i>Я візьму той рушник, розстелю, наче долю,
В тихім шелесті трав, в щебетанні дібров...</i>	В Микола
Хвильовий
4 <i>І уже в душі моїй
В сяйві мрій
В'ються хмелем арабески,
Миготять камей, фрески,
Гомоняють-бриняють пісні
Голосні
І сплітаються в гротески.</i>	Г Микола
Вороний
	Д Іван
Багрянний

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 13
Частина 1
Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Усі слова є термінами в рядку
 А травень, предикат, директор, олівець
 Б спікер, деревообробка, лікар, рюкзак
 В суфікс, косинус, дента, фарингіт
 Г суб'єкт, кредит, комп'ютер, кнопка
- А Б В Г
2. Наголошеним є перший склад в усіх словах рядка
 А вигадка, новий, позначка
 Б дітьми, спина, олень
 В випадок, вірний, ознака
 Г дихання, нести, виразний
- А Б В Г
3. Помилку в поділі слова на переноси допущено в рядку
 А зем-ля, май-же, пере-дзвін, сіль-ський
 Б зем-ляк, ві-рний, дав-ній, пі-друч-ник
 В каш-тан, пе-ре-го-ни, чотир-над-цять, ко-рис-ний
 Г мо-роз, твор-чість, море-плавець, огі-рок
- А Б В Г
4. НЕ відбувається зміни приголосного твірної основи при додаванні суфікса **-ськ-** у всіх словах рядка
 А товариш, Париж, боягуз
 Б козак, птах, Запоріжжя
 В казах, Іртиш, баски
 Г парубок, Прага, ткач
- А Б В Г

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Театр узагалі, а наш зокрема переходить тяжку хворобу. (2) Криза не в тому, що нема чого виставляти. (3) П'єс є багато всяких. (4) Між ними є навіть добрі. (5) Криза в тому, що не знають, як виставляти (За І. Костецьким).

5. Неповним є речення
 А друге
 Б третє
 В четверте
 Г п'яте
- А Б В Г
6. Підмет виражений НЕ іменником у реченні
 А першому
 Б другому
 В четвертому
 Г п'ятому
- А Б В Г
7. Відокремлений додаток ужито в реченні
 А першому
 Б другому
 В третьому
 Г четвертому
- А Б В Г

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Неправильно записане слово фонетичною транскрипцією в рядку
 А українськість [україн'с'к'іс'т']
 Б життєдайність [жит':едайн'іс'т']
 В підземельний [підзе'мел'ни'ей]
 Г голуб'ята [го'лубй'ата]
 Д таблиця [таблі'ц'а]
- А Б В Г Д

9. Чергування [o], [e] з нулем звука можливе в усіх словах рядка

- А бусел, оклунок, серпень
- Б куток, предок, виток
- В вітер, еспандер, блендер
- Г майстер, садок, вирок
- Д велетень, красень, вересень

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

10. У прямому значенні вжито виділене слово рядка

- А голова міськради
- Б голова колони
- В голова соняшника
- Г чоловіча голова
- Д голова за столом

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

11. Правильно розкрито значення фразеологізму *не із заячого пуху* в рядку

- А худий
- Б невпевнений
- В сміливий
- Г бідний
- Д дотепний

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

12. Правильно виділено закінчення у слові рядка

- А надфантастичн
- Б спеціаліст
- В височен ий
- Г безперестанк у
- Д захопивши сь

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

13. Правильно розібрано за будовою слово рядка

- А добро дій ка
- Б перед ум ов а
- В високо кваліфік ов аний
- Г не прийнят і ий
- Д при зу пир ивши

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

14. До чоловічого роду належать усі іменники рядка

- А Сибір, путь, легінь
- Б степ, нежить, криза
- В біль, президія, зустріч
- Г дріб, кір, насип
- Д ківш, філія, банк

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

15. Присвійними є всі прикметники рядка

- А собачий, льодовий, молочний
- Б Ольжин, лісовий, запашний
- В солов'їний, Миколчин, заячий
- Г людський, духмяний, степовий
- Д рослинний, бджолиний, суміжний

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

16. Правильно записано словами форму орудного відмінка порядкового числівника 3475 у рядку

- А три тисячі чотириста семидесяти п'ятим
- Б трьома тисячами чотирисстами семидесяти п'ятим
- В трьома тисячами чотирисстами сімдесяти п'ятим
- Г три тисячі чотириста сімдесят п'ятим
- Д три тисячі чотириста сімдесяти п'яти

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

17. До одного способу належать усі дієслова рядка

- А засміялося, виокремили, стежте
- Б намалював би, хай ховає, покликала б
- В зробимо, підеш, зупинись
- Г покриши, оговтався, не бійся
- Д ходімо, нехай заспіває, озвуч

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

18. Доконаний вид мають усі дієприслівники рядка

- А умившись, написавши, принісши
- Б прикрасивши, пишучи, пройшовши

- В принісши, кришучи, звівши
Г прогрівши, беручи, возивши
Д викинувши, закинувши, жнучи

А	Б	В	Г	Д

19. До одного розряду належать усі сполучники рядка

- А мов, тому що, та
Б чи то, ні... ні, бо
В якби, настільки, наче
Г і, але, проте
Д щоб, бо, а

А	Б	В	Г	Д

20. Дієслівним є словосполучення рядка

- А тричі на день
Б розвиток мислення
В зовсім несподівано
Г сталося вперше
Д друкування підручників

А	Б	В	Г	Д

21. Складеним іменним НЕ є присудок речення

- А Кожна іскра стане полум'ям.
Б На снігу залишився темний слід.
В Кожен порух був такий знайомий.
Г Першим прийшов Олександр.
Д Усі сиділи спокійні й задоволені.

А	Б	В	Г	Д

22. Обставини НЕМАЄ в реченні

- А Сестри ділять яблуни в саду (*М. Вінграновський*).
Б Остап одіпхнув плот од берега і тоді скочив (*М. Коцюбинський*).
В Вертаються руські люди з чужої країни (*М. Костомаров*).
Г По садках де-не-де сновигали бійці (*О. Гончар*).
Д Ніщо не звабить від Землі мене! (*М. Вінграновський*).

А	Б	В	Г	Д

23. Звертання НЕМАЄ в реченні (розділові знаки пропущено)

- А Радійте гори в синій піднебесності (*П. Тичина*).
Б Вовчики-братики здоровенькі були!.. (*Остап Вишня*).
В Товариство яке мені діло чи я перший поет чи останній? (*П. Тичина*).
Г Дядько Самійло ні професор ні лікар ні інженер (*За О. Довженком*).
Д Чи довго ти старий будеш водиться отут поміж стежками? (*І. Нечуй-Левицький*).

А	Б	В	Г	Д

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між словом і його антонімом.

Слово	Антонім
1 продавати	А радіти
2 замерзати	Б купувати
3 визнавати	В відрікатися
4 сумувати	Г розтавати
	Д притягати

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між частинами мови і словами.

Частина мови	Слова
1 прийменник	А поміж, залежно від
2 сполучник	Б ось, десь-то
3 частка	В мовби, авжеж
4 займенник	Г через те що, оскільки
	Д далеко, ненадовго

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між схемою і складнопідрядним реченням.

Схема	Складнопідрядне речення
1 (), []	А Люблю, коли хвилі юрбою шумують, ламаючи лід (В. Сосюра).
2 [, (),]	Б Який Сава, така й слава (Нар. творчість).
3 [], ()	В Якби це було не так, то сучасна людина не стала б такою, якою вона є (В. Кисельов).
4 [], (), ()	Г Вуличка, на котрій жив учитель, проходила межі двох шпилів правого високого берега Дніпра (Ю. Яновський).
Д Не знаю тільки, чи прочитаєте, бо почерк у мене турецький (В. Канівець).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між розділовим знаком і безсполучниковим реченням, у якому його вжито (розділові знаки пропущено).

Розділовий знак	Безсполучникове складне речення
1 кома	А Лягло сонце за горою зірки засіяли (Т. Шевченко).
2 двокрапка	Б Дунув вітер понад ставом і сліду не стало (Т. Шевченко).
3 тире	В І диво дивне сталося із ним совість заговорила! (А. Іщук).
4 крапка з комою	Г Усміх пославши в останнім промінні згнуло радісне літо дощик уїдлиний дощик осінній наче крізь сито (Г. Чупринка).
Д Заробиш трохи грошей корівчину купимо (Я. Гримайло).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово).

(1) *Подекуди* на самих верхах гір (2) *з* долинок (3) *та* западин виглядали жовті соняшники, гострі (4) *верхи* кукурудзи, вибігали на самий вершок грядки картоплі та буряків.

- А іменник
- Б прикметник
- В прислівник
- Г прийменник
- Д сполучник
- Е займенник

	А	Б	В	Г	Д	Е
1						
2						
3						
4						

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Зорепади мчать крізь століття

Якщо зазирнути за допомогою найбільш популярних пошукових серверів у глибини мережі Інтернет, то при введенні слова «зорепад» на нас посиплються справжні... «зірки», а це так захоплює, адже за народною традицією зорепад пов'язаний передусім зі здійсненням мрій... «З неба скотилася інша зоря – вам на погони», – співав великий поет-пісняр Володимир Семенович Висоцький...

У грудні 2000 р. американське місто Сан-Маріно запросило всіх цікавих на виставку «Зорепад: 1000 років мистецтва і науки астрономії». Під такою назвою тут розташували цінну експозицію. Увазі глядачів пропонували понад 120 раритетних ілюстрованих книг і

манускриптів з Хантингтонівського зібрання, включаючи праці таких діячів, як Птолемей, Галілей, Коперник, Ньютон, Кеплер, Хаббл, Ейнштейн, й інших легендарних учених. Крім того, на виставці були представлені унікальні експонати, спеціально зібрані науковими й історичними закладами США, у тому числі легендарний місячний камінь, доставлений з поверхні Місяця одним з місяцеходів НАСА. Каліфорнійський інститут технології передав організаторам виставки заворожливі фотографії «глибинного космосу» і нашої галактики. Відвідувачі експозиції також змогли ознайомитися з історією астрономії за допомогою унікальних комп'ютерних «станцій».

Виставка, організована у Сан-Марино, довела, що в наші дні зорепади не є винятковим явищем. Так, у ніч з 18 на 19 листопада 2002 р. у європейському небі стався справжній «зоряний феєрверк», якого світ не бачив понад 200 років. З цим метеорним потоком Земля зустрічається щорічно, але цього разу він був надзвичайно могутнім. Це були так звані «леоніди» – курний «хвіст» комети Темпель-Туттля, що рухається складною орбітою навколо Сонця з періодом обертання приблизно в 33 роки, проте Землю своїм хвостом зачіпає щорічно в середині листопада.

За даними астрономів НАСА, у ту ніч Європа побачила те, чого не бачила з 1767 року, адже увесь цей час головними глядачами небесного видовища були передусім азіати і північноамериканці. А далі європейцям доведеться посумувати без нього аж до 2098, а то й до 2131 року. Пік метеорного шторму припав на 4 годину за Гринвічем – у Києві це сталося приблизно о 6 ранку. У цей час над Землею пролітала приблизно тисяча метеорів на годину – іншими словами, «падало» 16 зірок за хвилину. Тим, хто знаходився далеко від міста, пощастило побачити кілька сотень «падаючих зірок» на годину: їм, на відміну від городян, не перешкодило яскраве електричне світло.

Звичайно, не в такому величезному масштабі, у нашому українському небі подібні явища спостерігаються щорічно – у серпні. Мова, звісно, іде передусім про метеори. Вони з'являються тому, що в земну атмосферу з величезною швидкістю влітають дрібні тверді крупинки, що важать частки грама. Вони рухаються з величезною швидкістю, що досягає 73 км/сек, тобто в багато разів більше, ніж швидкість бойової кулі чи снаряда. Влітаючи в атмосферу з такою швидкістю, метеорна частка зіштовхується з надзвичайно сильним опором повітря. Тому вона швидко нагрівається до дуже високої температури, скипає і випаровується, перетворюючись на розпечений газ, що швидко розсіюється в повітрі. Найчастіше метеори спостерігаються в шарі атмосфери на висоті від 80 до 120 км. Буває, що метеорний потік виявляється особливо рясним. Тоді й спостерігається справжній «зоряний дощ», що досягає апогею щільності, коли «у небі висить, догоряє зірка – нікуди падати», як співав великий бард.

Між іншим, такий зоряний дощ спостерігався по всій Європі в ніч з 9 на 10 жовтня 1933 р. У радянському Ленінграді його спостерігали близько 23 годин. Цілі юрби людей зупинилися на вулицях, милуючись цим чудовим «небесним феєрверком» (За В. Штилвелд).

29. Назву тексту пояснюють рядки

А Виставка, організована у Сан-Марино, довела, що в наші дні зорепади не є винятковим явищем. Так, у ніч з 18 на 19 листопада 2002 р. у європейському небі стався справжній «зоряний феєрверк», якого світ не бачив понад 200 років. З цим метеорним потоком Земля зустрічається щорічно, але цього разу він був надзвичайно могутнім.

Б У грудні 2000 р. американське місто Сан-Марино запросило всіх цікавих на виставку «Зорепад: 1000 років мистецтва і науки астрономії». Під такою назвою тут розташували цікаву експозицію.

В За даними астрономів НАСА, у ту ніч Європа побачила те, чого не бачила з 1767 року, адже увесь цей час головними глядачами небесного видовища були передусім азіати і північноамериканці.

Г Пік метеорного шторму припав на 4 годину за Гринвічем – у Києві це сталося приблизно о 6 ранку. У цей час над Землею пролітала приблизно тисяча метеорів на годину – іншими словами, «падало» 16 зірок за хвилину.

А Б В Г

30. Загальним щодо твердження «З цим метеорним потоком Земля зустрічається щорічно, але цього разу він був надзвичайно могутнім» є

А Виставка, організована у Сан-Марино, довела, що в наші дні зорепади не є винятковим явищем.

Б Це були так звані «леоніди» – курний «хвіст» комети Темпель-Туттля, що рухається складною орбітою навколо Сонця з періодом обертання приблизно в 33 роки, проте Землю своїм хвостом зачіпає щорічно в середині листопада.

В За даними астрономів НАСА, у ту ніч Європа побачила те, чого не бачила з 1767 року, адже увесь цей час головними глядачами небесного видовища були передусім азіати і північноамериканці.

Г Звичайно, не в такому величезному масштабі, у нашому українському небі подібні явища спостерігаються щорічно – у серпні.

А Б В Г

--	--	--	--

31. Паралельним зв'язком із твердженням «У грудні 2000 р. американське місто Сан-Маріно запросило всіх цікавих на виставку “Зорепад: 1000 років мистецтва і науки астрономії”» пов'язана конструкція

А Під такою назвою тут розташували цікаву експозицію.

Б Увазі глядачів пропонували понад 120 раритетних ілюстрованих книг і манускриптів з Хантингтонівського зібрання, включаючи праці таких діячів, як Птолемей, Галілей, Коперник, Ньютон, Кеплер, Хаббл, Ейнштейн, й інших легендарних учених.

В Крім того, на виставці були представлені унікальні експонати, спеціально зібрані науковими й історичними закладами США, у тому числі легендарний місячний камінь, доставлений з поверхні Місяця одним з місяцеходів НАСА.

Г Каліфорнійський інститут технології передав організаторам виставки заворожливі фотографії «глибинного космосу» і нашої галактики.

А Б В Г

--	--	--	--

32. Нову мікротему в тексті починають рядки

А Каліфорнійський інститут технології передав організаторам виставки заворожливі фотографії «глибинного космосу» і нашої галактики. Відвідувачі експозиції також змогли ознайомитися з історією астрономії за допомогою унікальних комп'ютерних «станцій».

Б Мова, звісно, іде передусім про метеори. Вони з'являються тому, що в земну атмосферу з величезною швидкістю влітають дрібні тверді крупинки, що важать частки грама. Вони рухаються з величезною швидкістю, що досягає 73 км/сек, тобто в багато разів більше, ніж швидкість бойової кулі чи снаряда.

В Це були так звані «леоніди» – курний «хвіст» комети Темпель-Туттля, що рухається складною орбітою навколо Сонця з періодом обертання приблизно в 33 роки, проте Землю своїм хвостом зачіпає щорічно в середині листопада.

Г За даними астрономів НАСА, у ту ніч Європа побачила те, чого не бачила з 1767 року, адже увесь цей час головними глядачами небесного видовища були передусім азіати і північноамериканці. А далі європейцям доведеться посумувати без нього аж до 2098, а то й до 2131 року.

А Б В Г

--	--	--	--

33. Значення вислову «зоряний дощ» найповніше розкривають рядки

А З цим метеорним потоком Земля зустрічається щорічно, але цього разу він був надзвичайно могутнім. Це були так звані «леоніди» – курний «хвіст» комети Темпель-Туттля, що рухається складною орбітою навколо Сонця з періодом обертання приблизно в 33 роки, проте Землю своїм хвостом зачіпає щорічно в середині листопада.

Б У цей час над Землею пролітала приблизно тисяча метеорів на годину – іншими словами, «падало» 16 зірок за хвилину. Тим, хто знаходився далеко від міста, пощастило побачити кілька сотень «падаючих зірок» на годину: їм, на відміну від городян, не перешкодило яскраве електричне світло.

В Між іншим, такий зоряний дощ спостерігався по всій Європі в ніч з 9 на 10 жовтня 1933 р. У радянському Ленінграді його спостерігали близько 23 години. Цілі юрби людей зупинялися на вулицях, милуючись цим чудовим «небесним феєрверком».

Г Найчастіше метеори спостерігаються в шарі атмосфери на висоті від 80 до 120 км. Буває, що метеорний потік виявляється особливо рясним.

А Б В Г

--	--	--	--

34. Цитату використано в рядку

А У грудні 2000 р. американське місто Сан-Маріно запросило всіх цікавих на виставку «Зорепад: 1000 років мистецтва і науки астрономії».

Б За даними астрономів НАСА, у ту ніч Європа побачила те, чого не бачила з 1767 року, адже увесь цей час головними глядачами небесного видовища були передусім азіати і північноамериканці.

В Тоді й спостерігається справжній «зоряний дощ», що досягає апогею щільності, коли «у небі висить, догорає зірка – нікуди падати», як співав великий бард.

Г У цей час над Землею пролітала приблизно тисяча метеорів на годину – іншими словами, «падало» 16 зірок за хвилину.

А Б В Г

--	--	--	--

35. У конструкції «Увазі глядачів пропонували понад 120 раритетних ілюстрованих книг і манускриптів з Хантингтонівського зібрання, включаючи праці таких діячів, як Птолемей, Галілей, Коперник, Ньютон, Кеплер, Хаббл, Ейнштейн, й інших легендарних учених» використано

- А однорідні члени речення
 Б вставні слова
 В уточнювальні члени речення
 Г звертання

А Б В Г

36. Текст належить до стилю

- А наукового
 Б публіцистичного
 В офіційно-ділового
 Г епістолярного

А Б В Г

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. Ліро-епічний твір фантастичного, історико-героїчного чи соціально-побутового змісту з драматично-напруженим сюжетом – це

- А дума
 Б байка
 В балада
 Г історична пісня
 Д соціально-побутова пісня

А Б В Г Д

38. У рядках зі «Слова про похід Ігорів»

*Сонце йому тьмою путь заступало,
 ніч, стогнучи йому грозою, птиць збудила*

використано художній засіб

- А алегорію
 Б метафору
 В метонімію
 Г оксиморон
 Д гіперболу

А Б В Г Д

39. Силою в байках Григорія Сковороди названо

- А героя
 Б зачин
 В автора
 Г мораль
 Д фабулу

А Б В Г Д

40. Слова Сивілли з твору «Енеїда»

*У нас хоть трохи хто тямущий,
 Уміє жить по правді сущій,
 То той, хоть з батька, та здере*

сповнені

- А гумором
 Б іронією
 В сатирою
 Г сарказмом
 Д гротеском

А Б В Г Д

41. Перший прозовий твір, написаний народною українською мовою, – це

- А «Енеїда»
 Б «Хазяїн»
 В «Маруся»
 Г «Наталка Полтавка»
 Д «Кайдашева сім'я»

А Б В Г Д

42. Романтичний мотив дороги є композиційним стрижнем твору

- А «Лісова пісня»
- Б «Чорна рада»
- В «Кайдашева сім'я»
- Г «Тіні забутих предків»
- Д «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

43. За жанром твір «Сон («У всякого своя доля...»)» – це

- А послання
- Б поема-містерія
- В історична поема
- Г сатирична поема
- Д історична повість

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

44. Твір «Максим Гримач» закінчується тим, що

- А Катря одружується з Василем
- Б Максим Гримач помирає
- В Катря помирає
- Г Василь іде бурлакувати
- Д Катря іде за Василем

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

45. Розв'язка твору «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» –

- А Чіпка гине
- Б у Чіпки народжується син
- В Чіпку засилають до Сибіру
- Г Чіпка виборює свою землю
- Д Чіпка й Галя втікають із села

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

46. Ідея поезії «Гімн» –

- А заклик до боротьби за волю
- Б осуд революційної боротьби
- В уславлення українського народу
- Г засудження рабської покірності
- Д утвердження незалежності України

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

47. Твір «Пісня про рушник» написаний віршовим розміром

- А ямбом
- Б хореем
- В дактилем
- Г амфібрахієм
- Д анапестом

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

48. Кульмінація твору «Маруся Чурай» –

- А зрада Грицька
- Б смерть Марусі
- В суд над Марусею
- Г вбивство Грицька
- Д опис смертної кари

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

49. У рядках з поезії «О земле втрачена, явися...»

*Минуле, озовися, де ти?
Забуті радощі, жалі.*

використано художній засіб

- А алегорію
- Б гіперболу
- В риторичне питання
- Г оксиморон
- Д символ

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

50. Серед зазначених літературних угруповань сучасним є

- А «ВАПЛІТЕ»
- Б «Молода Муза»
- В «Гроно п'ятірне»
- Г «Бу-Ба-Бу»
- Д «Ланка»

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

51. Автобіографічним є твір

- А «Три зозулі з поклоном»
- Б «Кайдашева сім'я»
- В «Україна в огні»
- Г «Маруся Чурай»
- Д «Місто»

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

Прочитайте уривок з поезії Ліни Костенко та виконайте завдання 52–56.

*Наснився мені чудернацький базар:
під небом, у чистому полі,
для різних людей, для щедрих і скнар,
продавалися різні Доли.*

*Одні були царівен не гірш,
а другі – як бідні Міньйони.
Хто купляв собі долю за гріш.
А хто – і за мільйони.*

*Дехто щастям своїм платив.
Дехто платив сумлінням.
Дехто – золотом золотим.
А дехто – вельми сумнівним.*

52. Поезія, уривок з якої подано, є зразком лірики

- А інтимної
- Б пейзажної
- В патріотичної
- Г філософської
- Д громадянської

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

53. У першій строфі уривка використано художній засіб

- А літоту
- Б гіперболу
- В метафору
- Г оксиморон
- Д порівняння

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

54. У другій строфі уривка використано засіб поетичного синтаксису

- А анафору
- Б епіфору
- В антитезу
- Г тавтологію
- Д паралелізм

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

55. У третій строфі уривка використано засіб поетичного синтаксису

- А анафору
- Б епіфору
- В антитезу
- Г паралелізм
- Д тавтологію

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

56. У виділених словах третьої строфи уривка використано засіб поетичного синтаксису

- А анафору
- Б епіфору
- В антитезу
- Г тавтологію
- Д риторичне питання

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

Завдання 57–60 передбачають ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «Енеїда»	А трагедія
2 «Маруся»	Б повість
3 «Тигролови»	В драма-феєрія
4 «Лісова пісня»	Г пригодницький роман
	Д бурлескно-трагестійна поема

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Пантелеймон Куліш	А Дегенерат
2 Микола Хвильовий	Б Евріал
3 Марко Вовчок	В Леся Череванівна
4 Іван Котляревський	Г Максим Гримач
	Д Мина Мазайло

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Тарас Шевченко	А «Тигролови»
2 Василь Стус	Б «Маруся Чурай»
3 Володимир Сосюра	В «Любіть Україну»
4 Ліна Костенко	Г «О земле втрачена, явися»
	Д «До Основ'яненка»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між автором та уривком із його твору.

1 <i>Стилет чи стилос? – не збагнув. Двоєко
Вагаються трагічні терези.
Не кинувши углиб надійний якор,
Пливу й пливу повз береги краси.</i>	А Євген
Маланюк
2 <i>Я на вбогім крутім перелозі
Буду сіять барвисті квітки,
Буду сіять квітки на морозі...
Буду лить на них сльози гіркі.</i>	Б Леся
Українка
3 <i>Не дуріте самі себе!
Учітесь, читайте,
І чужому навчайтесь,
Й свого не цурайтесь!</i>	В Микола
Куліш
4 <i>Стану я, гляну я –
Скрізь поточки як дзвіночки, жайворон як
золотий
З переливами.</i>	Г Павло
Тичина
	Д Тарас
Шевченко

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 14
Частина 1
Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Буквосполучення *дж, дз* позначають один звук в усіх словах рядка

- А підзахисний, дзюркіт, джем
Б джура, дзьоб, дзуськи
В джгут, віджити, відземний
Г дзюдо, підзаголовок, дзеркало

А	Б	В	Г

2. Правильно поділено для переносу всі слова рядка

- А але-я, уз-віз, джмі-ль, під-земелля
Б давнь-ого, двох'-ярусний, смі-ється, обли-ччя
В україн-ський, старо-слов'янський, обе-ріг, си-джу
Г засина-ти, ро-зпис, дев'я-носто, дру-жній

А	Б	В	Г

3. Нульове закінчення мають усі слова рядка

- А степ, учитель, квиток, співрозмовник
Б весілля, сонце, заступ, книжка
В полиця, вітер, море, щастя
Г надвечір'я, матір, синочок, поле

А	Б	В	Г

4. Усі складні слова записано правильно в рядку

- А п'яти-поверховий, східно-слов'янський, неосяжно просторий
Б глибоко зворушений, вічнозелений, темно-синій
В жовтогарячий, макро-економічний, науковотехнічний
Г військово-морський, військово-полонений, експрезидент.

А	Б	В	Г

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Україну мало хто знає, її все ще плутають з Росією, її проблеми для світу неактуальні, за нею тягнеться шлейф історичних упереджень, *не спростованих* нами й досі. (2) Для багатьох це страшне відкриття, для деякого – прикра *несподіванка*. (3) А дехто буквально пережив шок. (4) Надто тяжко це розуміти для молодих амбітних людей, що саме входять у життя, *необтяжені* тягарем ретроспекцій, ані жодним з національних комплексів, готові гідно жити і працювати. (5) А тут раптом така гнітюча, і *принизлива* реальність (За Л. Костенко).

5. Орфографічну помилку допущено в реченні

- А не спростованих
Б несподіванка
В необтяжені
Г принизлива

А	Б	В	Г

6. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А першому
Б другому
В четвертому
Г п'ятому

А	Б	В	Г

7. Неологізм ужито в реченні

- А першому
Б третьому
В четвертому
Г п'ятому

А	Б	В	Г

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. У формі кличного відмінка однини мають закінчення *-е(є)* всі іменники рядка

- А директор, учень, Сергій
Б хлопець, учитель, школяр

В груша, батрак, козак
Г пісня, душа, Миколай
Д мрія, Марина, мудрець

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

9. Помилку в записі слова фонетичною транскрипцією допущено в рядку

А розсипається [розси^епайет^с'а]
Б пробуджується [про^бб^уд^жуйец[']:а]
В зживаються [ж:и^ев^айуц[']:а]
Г запорожці [запоробзц'і]
Д привокзальний [при^евог'з^ал'ни^й]

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

10. Букву *о* після шиплячих слід писати в усіх словах

А бдж..ла, щ..ка, ж..рдяний
Б ч..рnilo, пш..но, ж..лоб
В звеч..ра, ч..рнетка, ж..вріти
Г кращ..ї, веч..ровий, щ..зати
Д ж..натий, ж..рстокий, каш..ю

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

11. У переносному значенні вжито виділене слово рядка

А *гаряча* вода
Б *гаряча* труба
В *гаряче* повітря
Г *гаряче* серце
Д *гарячий* блок живлення

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

12. До загальноживаної лексики належать усі слова рядка

А спідниця, питво, характер
Б совість, вітрило, леміш
В холодильник, бандура, чепіга
Г свіжий, життя, підмет
Д практика, волелюбність, дидактика

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

13. НЕ потребує редагування речення

А Ми зупинилися в самому дальньому номері.
Б Сашко дав найобґрунтованішу відповідь.
В Оленка з-поміж нас сама найвеселіша.
Г Наш кабінет більш просторіший.
Д Смерека – саме високе хвойне дерево.

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

14. До IV відміни належать усі іменники рядка

А теля, ягня, волосся
Б горобеня, солов'ятко, завзяття
В дівча, плем'я, ведмежа
Г вовча, вівця, питання
Д дитятко, внученя, борня

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

15. Правильно записано словами форму місцевого відмінка кількісного числівника 9841 у рядку

А (на) дев'яти тисячах вісімсот сорок одному
Б (на) дев'яти тисячах вісімсот сорока одному
В (на) дев'яти тисячах восьмистах сорока одному
Г (на) дев'ять тисяч восьмисот сорока одному
Д (на) дев'ять тисяч восьмисот сорок одному

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

16. Правильно узгоджено числівники з іменниками в рядку

А дві третіх тканин
Б два соколи
В нуль цілих і п'ять десятих кілометрів
Г сто сорок сім кілограма
Д до сьомої з половиною годин

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

17. До одного способу належать усі дієслова рядка

А посію, налетіли, будемо вірити
Б назбираєш, скажете, дивіться
В друкуватимемо, не забуваймо, облиште
Г виділив би, відзначився, підкресліть
Д опише, запишіть, вірмо

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

18. Пасивними є всі дієприкметники рядка

- А ношений, зваблений, загорілий
- Б принесений, стиглий, білений
- В проритий, зачинений, перезрілий
- Г розкритий, мелений, витертий
- Д зблідлий, вишитий, загострений

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

19. До утворених з інших частин мови належать усі прийменники рядка

- А поруч, біля, без
- Б близько, коло, завдяки
- В протягом, перед, із-за
- Г за допомогою, поза, для
- Д під час, внаслідок, про

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

20. Прислівниковим є словосполучення рядка

- А успішно навчатися
- Б усе про нас
- В оптимальне підтвердження
- Г якимось зайдемо
- Д колись давно

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

21. Складеним дієслівним НЕ є присудок речення

- А Усі продовжували дивитися у вікно.
- Б Картина раптом почала вабити до себе.
- В Народ не хотів коритися гнобителям.
- Г Сьогодні підемо оглядати приміщення.
- Д Нарешті час мріяти й бажати.

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

22. Прикладки НЕМАЄ в реченні

- А У довгому покрученому яру розкинулося село Семигори (І. Нечуй-Левицький).
- Б Я люто мерз у своєму блаженському плацику-дощовичку (Ю. Смолич).
- В Люблю хати древлянського Полісся (Л. Костенко).
- Г Йому було приємно, що він, старий генерал, завжди лишався вірним собі (М. Коцюбинський).
- Д Вийшла я на княжу гору глянути на красень Львів (А. Туринська).

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

23. Однорідних членів НЕМАЄ в реченні (розділові знаки пропущено)

- А Микола замість панського лану вийшов на своє поле (І. Нечуй-Левицький).
- Б Ватага день і ніч росла (Т. Шевченко).
- В А фіолетово а синьо при хаті півники цвітуть! (М. Вінграновський).
- Г Ніч була темна але тиха (І. Нечуй-Левицький).
- Д Я пурхала в саду розгойдувала квітку (Л. Костенко).

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між фразеологізмом і його синонімом.

Фразеологізм

Синонім

- 1 обібрати до нитки
- 2 муляти очі
- 3 дістати одкоша
- 4 потрапити в глухий кут

- А облизня спіймати
- Б пустити з торбами по світу
- В сісти на мілину
- Г кривити душею
- Д стояти над душею

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між частиною мови і словами.

<i>Частина мови</i>	<i>Слова</i>
1 займенник	А аякже, атож
2 прислівник	Б ніхто, себе
3 частка	В тут, навколо
4 вигук	Г плюскіт, біг
	Д агов, стоп

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між реченням і його видом.

<i>Вид</i>	<i>Речення</i>
1 просте	А Люди розхлюпували воду, і вона замерзала на одязі (А. Шиян).
2 складнопідрядне мети	Б Олень знову стук та стук (Д. Павличко).
3 складносурядне	В Як тільки літо, так я й в дорогу (Леся Українка).
4 складнопідрядне часу	Г Щасливий, хто сни має милі (Леся Українка).
	Д Зібралися тут лише задля того, щоб нудитися (О. Гончар).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між безсполучниковим реченням і умовою вживання в ньому тире.

<i>Умови вживання тире</i>	<i>Безсполучникове складне речення</i>
1 протиставлення	А Пробували налагодити якусь розмову – не в'язалося (С. Васильченко).
2 швидка зміна подій	Б Літаки спустилися нижче – в повітрі завили бомби (Д. Ткач).
3 наслідок	В Вовків боятися – у ліс не ходити (Нар. творчість).
4 порівняння	Г Вернувся він – вже смеркло (Панас Мирний).
	Д Гляне – сонце променем опече (М. Стельмах).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, яку роль у реченні виконують виділені слова (цифра позначає наступне слово)
 Дике провалля повиставляло проти сонця свої глинясті жовті (1) *стіни*, неначе ширми, (2) *поставлені* одні поверх других, а над тими глинястими стінами понавішувались, неначе зелені килими, густі (3) *маси* берези та дуба, а там вище знов піднімались дуби та липи зеленими стінами (4) *скрізь* понад проваллям, піднімались вгору на високі гори, вкривали верхи гір.

- А підмет
- Б присудок
- В додаток
- Г означення
- Д обставина
- Е не є членом речення

	А	Б	В	Г	Д	Е
1						
2						
3						
4						

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Наш перший пан-отець

Юрій Сінгалевич був зачинателем і подвижником відродження кобзарського мистецтва в Галичині, одним із найвизначніших галицьких бандуристів початку ХХ ст.

Народився Юрій Олександрович Сінгалевич 25 травня 1911 р. в с. Романів біля Бібрки на Львівщині, де дідусь його, о. Яків Сінгалевич, був тоді парохом. Батько Юрія працював на

пошти в Романові, а згодом в Бережанах, часто хворів і незабаром помер. Виховання дітей, Юрія та його молодших братів Володимира та Богдана, лягло на плечі овдової матері.

Юрій змалку виявив любов до музики, ріс кмітливим і винахідливим хлопчиком. Навчаючись в гімназії за підручником Гната Хоткевича, сам змайстрував собі бандуру і навчився на ній грати. Багато допомагав йому дядько, який мав велику домашню бібліотеку, що сприяло всебічному розвитку здібного юнака. Юрій був активним пластуном, грав не тільки на бандурі, але й на гітарі, мандоліні та інших інструментах, добре співав.

Закінчивши навчання та одружившись з Наталією Дуцько, дочкою священика, Юрій деякий час жив і працював у Перемишлі, а згодом у Львові. Він широко популяризує кобзарське мистецтво на західних теренах України, виступаючи як соліст-бандурист, а також в невеликих ансамблях (тріо, квартет бандуристів) разом зі своїми учнями чи побратимами: С. Ганушевським, С. Малюкою, Г. Бажулом, З. Штокалком, С. Ластовичем, В. Юркевичем та іншими.

Юрій Сінгалевич був дуже здібним педагогом та добрим організатором. Ще в довоєнний період він створив своєрідну кобзарську школу, в якій не тільки вчив грати на бандурі, але й пояснював, як самому виготовити інструмент, ознайомлював учнів з історією кобзарського мистецтва, показував, як грати на таких народних інструментах, як ліра, торбан, старовинна кобза. Він мав цілу колекцію інструментів, що прикрашали інтер'єр його скромної кімнати.

Одними з перших його учнів (1939) були Володимир Хомик та Зенон Семків (із Щирця), які загинули в 1941 р., Антон Мота та інші. Згодом у нього вчилися Зіновій Штокалко, Степан Малюца, Всеволод Васильківський, Любов Малкуш, Юрій Данилів, Михайло Табінський, Тереса Ваврик, Мирослава Гребенюк, Володимир Проник, Богдан Жеплинський, Володимир Дичак та інші.

Юрій Сінгалевич досяг високої техніки гри. Перший в Галичині почав грати на басах бандури трьома, а то й чотирма пальцями лівої руки. Став чудовим інструменталістом. Крім своєрідного галицького способу гри, пропонував учням і вчив виконувати хоч кілька творів харківським способом гри, який, на жаль, після смерті Сінгалевича, був позабутий в Галичині і тільки тепер знову відроджується.

Ще в передвоєнний період (у 1930-х роках) Юрій Сінгалевич перший з галицьких бандуристів виступив по радіо, що відтак періодично повторювалося, а фірма «Одеон» у цей час випустила першу грамплатівку з записом інструментальних творів у його виконанні.

У репертуарі бандуриста було багато історичних, побутових, жартівливих народних пісень, інструментальних творів у власних обробках, кілька дум. Свої концертні виступи часто супроводжував розповідями про кобзу-бандуру та кобзарство.

На початку 1940-х років, разом з юним тоді ще Олегом Гасюком, Юрій Сінгалевич почав формувати першу у Львові і в Галичині дитячу капелу бандуристів, а далі створив і першу в Західній Україні капелу дорослих бандуристів у Львові.

Ю. Сінгалевич підготував до друку свій підручник гри на бандурі, але видати його не зміг. Йому належить багато цікавих вправ та етюдів для бандури, обробок українських народних пісень, кілька власних творів. Деякі з них були опубліковані за кордоном. Зокрема сім пісень та танців внесені в «Кобзарський підручник» Зіновія Штокалка, виданим професором Альбертського університету Андрієм Горняткевичем. Декілька творів в обробці Ю. Сінгалевича увійшли в золотий фонд бандуриста-віртуоза З. Штокалка та Капели бандуристів ім. Т. Шевченка з Детройта.

Юрій Сінгалевич і його побратими тісно співпрацювали з ПЛАСТОМ, націоналістичним підпіллям та передовою інтелігенцією того часу і тому були переслідувані німецькими окупантами та комуністичним режимом.

Помер Сінгалевич у Львові 28 липня 1947 р. Похований з кобзарськими почестями на Личаківському цвинтарі у Львові.

Пам'ять та добра слава про видатного бандуриста, митця, актора, кобзарського «пан-отця», учителя та невтомного суспільного діяча житиме вічно. Традиційним став Всеукраїнський Фестиваль кобзарського мистецтва ім. Юрія Сінгалевича, який проводиться у Львові (Б. Жеплинський).

29. Аргументом на доведення тези «Юрій Сінгалевич був зачинателем і подвижником відродження кобзарського мистецтва в Галичині, одним із найвизначніших галицьких бандуристів початку ХХ ст.» є твердження

А Пам'ять та добра слава про видатного бандуриста, митця, актора, кобзарського «пан-отця», учителя та невтомного суспільного діяча житиме вічно.

Б Юрій змалку виявив любов до музики, ріс кмітливим і винахідливим хлопчиком. Навчаючись в гімназії за підручником Гната Хоткевича, сам змайстрував собі бандуру і навчився на ній грати.

В Ще в довоєнний період він створює своєрідну кобзарську школу, в якій не тільки вчить грати на бандурі, але й пояснював, як самому виготовити інструмент, ознайомлював учнів з історією кобзарського мистецтва, показував, як грати на таких народних інструментах, як ліра, торбан, старовинна кобза.

Г ...Загинув Юрій Сінгалевич в автомобільній катастрофі за загадкових обставин, повертаючись із своїми капелянами із чергового концерту.

А Б В Г

30. Тематично пов'язаними з твердженням «Він широко популяризує кобзарське мистецтво на західних теренах України» є рядки

А На початку 1940-х років, разом з юним тоді ще Олегом Гасюком, Юрій Сінгалевич почав формувати першу у Львові і в Галичині дитячу капелу бандуристів, а далі створив і першу в Західній Україні капелу дорослих бандуристів у Львові.

Б Одними з перших його учнів (1939) були Володимир Хомик та Зенон Семків (із Щирця), які загинули в 1941 р., Антон Мота та інші.

В Юрій Сінгалевич і його побратими тісно співпрацювали з ПЛАСТОМ, націоналістичним підпіллям та передовою інтелігенцією того часу і тому були переслідувані німецькими окупантами та комуністичним режимом.

Г Йому належить багато цікавих вправ та етюдів для бандури, обробок українських народних пісень, кілька власних творів. Деякі з них були опубліковані за кордоном.

А Б В Г

31. Юрій Сінгалевич

А опублікував за кордоном свій «Кобзарський підручник»

Б випустив першу грамплатівку із записом своїх інструментальних творів

В вчив учнів виконувати твори на кобзі харківським способом гри

Г заснував Всеукраїнський Фестиваль кобзарського мистецтва

А Б В Г

32. Як видатний педагог і талановитий митець, кобзарський «пан-отець»

А реалізував себе в Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка з Детройта

Б став відомим завдяки участі у Всеукраїнському Фестивалі кобзарського мистецтва у Львові

В співпрацював із фірмою «Одеон»

Г почав свій творчий шлях у невеликих ансамблях (тріо, квартет бандуристів)

А Б В Г

33. Разом з учнями Юрій Сінгалевич був переслідуваний німецькими окупантами та комуністичним режимом через те, що

А тісно співпрацював з ПЛАСТОМ, націоналістичним підпіллям та передовою інтелігенцією того часу

Б ще в довоєнний період він створив своєрідну кобзарську школу

В перший з галицьких бандуристів виступив по радіо

Г почав формувати першу у Львові і в Галичині дитячу капелу бандуристів

А Б В Г

34. Висновок до тексту містять рядки

А Загинув Юрій Сінгалевич в автомобільній катастрофі за загадкових обставин, повертаючись із своїми капелянами із чергового концерту.

Б Похований з кобзарськими почестями на Личаківському цвинтарі у Львові.

В Традиційним став Всеукраїнський Фестиваль кобзарського мистецтва ім. Юрія Сінгалевича, який проводиться у Львові.

Г Пам'ять та добра слава про видатного бандуриста, митця, актора, кобзарського «пан-отця», учителя та невтомного суспільного діяча житиме вічно.

А Б В Г

35. Однорідні члени речення вжито в конструкції

А У репертуарі бандуриста було багато історичних, побутових, жартівливих народних пісень, інструментальних творів у власних обробках, кілька дум.

Б Багато допомагав йому дядько, який мав велику домашню бібліотеку, що сприяло всебічному розвитку здібного юнака.

В Ще в довоєнний період він створив своєрідну кобзарську школу.

Г Він мав цілу колекцію інструментів, що прикрашали інтер'єр його скромної кімнати.

А Б В Г

36. Текст належить до стилю

- А публіцистичного
- Б наукового
- В епістолярного
- Г художнього

А Б В Г

--	--	--	--

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. У «Думі про Марусю Богуславку» йдеться про

- А трьох братів, що втікали з долону
- Б козацького отамана Самійла Кішку
- В кохання Марусі до парубка, що її зрадив
- Г дівчину, що визволила українських бранців
- Д полонянку, якій вдалося стати дружиною султана

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

38. Поезія «Всякому місту – звичай і права» написана

- А ямбом
- Б хореем
- В дактилем
- Г амфібрахієм
- Д анапестом

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

39. У рядках «Енеїди»

*Для куль – то галушки сушили,
А бомб – то з глини наліпили,
А слив солоних – для картеч;
Для щитів ночви припасали
І дна із діжок вибивали*

використано засіб комічного

- А гумор
- Б іронію
- В сатиру
- Г сарказм
- Д гротеск

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

40. Твір «Маруся» має ознаки художнього напрямку

- А сентименталізму
- Б романтизму
- В реалізму
- Г неоромантизму
- Д неореалізму

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

41. Твір «Чорна рада» має виразні ознаки художнього напрямку

- А реалізму
- Б класицизму
- В романтизму
- Г неореалізму
- Д сентименталізму

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

42. Твір «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» має

- А дві частини
- Б три частини
- В чотири частини
- Г п'ять частин
- Д шість частин

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

43. Справжнє ім'я та прізвище Івана Карпенка-Карого –

- А Іван Тобілевич
- Б Іван Нечуй-Левицький

- В Панас Рудченко
- Г Микола Садовський
- Д Іван Саксаганський

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

44. Поезія «Contra spem spero» є зразком лірики

- А інтимної
- Б пейзажної
- В патріотичної
- Г філософської
- Д громадянської

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

45. У рядках з поезії «Ви знаєте, як липа шелестить...»

*Ви знаєте, як сплять старі гай?
Вони все чують крізь тумани*

використано засіб поетичного синтаксису

- А інверсію
- Б анафору
- В епіфору
- Г антитезу
- Д риторичне питання

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

46. Дії твору «Маруся Чурай» відбуваються в часи гетьманування

- А Богдана Хмельницького
- Б Юрася Хмельницького
- В Івана Виговського
- Г Петра Дорошенка
- Д Івана Мазепи

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

47. Поезія «Як добре те, що смерті не боюсь я...» належить

- А Василеві Стусу
- Б Іванові Франку
- В Тарасові Шевченку
- Г Ліні Костенко
- Д Лесі Українці

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

48. До поетів-«шістдесятників» належить

- А Павло Тичина
- Б Богдан Рубчак
- В Євген Маланюк
- Г Василь Симоненко
- Д Володимир Сосюра

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

49. Твір «Місто» за жанром

- А новела
- Б трилогія
- В оповідання
- Г повість
- Д роман

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

50. Автором поезії «О панно Інно» є

- А Олександр Олесь
- Б Максим Рильський
- В Микола Вороний
- Г Павло Тичина
- Д Володимир Сосюра

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

51. До «київської школи» поетів належить

- А Євген Маланюк
- Б Олег Ольжич
- В Олена Теліга
- Г Богдан Рубчак
- Д Василь Голобородько

А Б В Г Д

--	--	--	--	--

Прочитайте уривок з поезії Євгена Маланюка та виконайте завдання 52–56.

*Воздай їм, Господи, за все, за все, за все!
За яд брехні, що просякає світ цей,
За засів зла, що згубу принесе,
За тих, що їх примушено скориться,
За душі пошматованих родин,
За вітер тундр і м'ясо Хіросіми,
Народу безборонного загин
І зимну лють у помсті нещадимій.*

52. Поезія, уривок з якої подано, є зразком лірики

- А інтимної
- Б пейзажної
- В патріотичної
- Г філософської
- Д громадянської

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

53. У першому рядку уривка використано засіб поетичного синтаксису

- А анафору
- Б епіфору
- В тавтологію
- Г інверсію
- Д риторичне звертання

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

54. Провідний засіб поетичного синтаксису в поданому уривку –

- А анафора
- Б епіфора
- В тавтологія
- Г антитеза
- Д інверсія

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

55. У другому і третьому рядках уривка використано художній засіб

- А епітет
- Б метафору
- В алегорію
- Г гіперболу
- Д оксиморон

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

56. У двох останніх рядках уривка використано художній засіб

- А епітет
- Б алегорію
- В порівняння
- Г оксиморон
- Д гіперболу

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

Завдання 57–60 передбачають **ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ**. До кожного рядка, позначеного **ЦИФРОЮ**, доберіть відповідник, позначений **БУКВОЮ**, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «Мина Мазайло»	А поема
2 «Кайдашева сім'я»	Б повість
3 «Катерина»	В філологічна комедія
4 «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»	Г психологічний роман
	Д новела

	А	Б	В	Г	Д
1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Панас Мирний	А Чіпка
2 Марко Вовчок	Б Палагна
3 Іван Котляревський	В Гриць Бобренко
4 Ліна Костенко	Г Катря
	Д возний

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Григорій Сковорода	А «Бджола та Шершень»
2 Панас Мирний	Б «Місто»
3 Василь Симоненко	В «Лебеді материнства»
4 Іван Багряний	Г «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
	Д «Маруся»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між автором та уривком з його твору.

1 <i>Тому роду не буде переводу, в котрому браття милують згоду.</i>	А Василь Симоненко
2 <i>Чому вони не одружилися, отак один одного чуючи? – Тоді не було б тебе... – шумить велика татова сосна.</i>	Б Володимир Сосюра
3 <i>Все йде, все минає – і краю немає. Куди ж воно ділось? Відкіля взялось? І дурень, і мудрий нічого не знає. Живе... умирає...</i>	В Тарас Шевченко
4 <i>І жити спішити треба, Кохати спішити треба – Гляди ж не прости!</i>	Г Григій Тютюнник
	Д Юрій Яновський

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВАРІАНТ 15
Частина 1
Українська мова

Завдання 1–7 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

1. Усі складні слова слід писати зі сполучним *о* в рядку

- А каш..варка, атом..хід, оч..видний
Б гірнич..промисловий, син..окий, груш..подібний
В овоч..сховище, давн..руський, важк..атлет
Г житт..дайний, кон..гон, смітт..збірник

А	Б	В	Г

2. Буквосполучення *дж*, *дз* позначають один звук в усіх словах рядка

- А підзахисний, дзюркіт, джем
Б джура, дзьоб, дзуськи
В джгут, віджити, відземний
Г дзюдо, підзаголовок, дзеркало

А	Б	В	Г

3. Правильно поділено для переносу всі слова рядка

- А але-я, уз-віз, джмі-ль, під-земелля
Б давнь-ого, двох'-ярусний, смі-ється, обли-ччя
В україн-ський, старо-слов'янський, обе-ріг, си-джу
Г засина-ти, ро-зпис, дев'я-носто, дру-жній

А	Б	В	Г

4. Усі слова утворено суфіксальним способом у рядку

- А стелити, наговорити, квітка
Б старець, газетяр, водянка
В учительський, сонце, надгір'я
Г лісостеп, ріка, річковий

А	Б	В	Г

Прочитайте текст і виконайте завдання 5–7

(1) Сонце уже високо ходило над землею. (2) Скресли ріки, і крижини безладно громадились і шурхотіли у течії повноводдя. (3) Чорні хвилі пружно вигойдували на бурунистих гребенях посеред тріскотливих крижин широкі, Київські лодії. (4) Князь Аскольд поспішав додому. (5) Поспішав із Полоччини і Смоленщини, де віднині став твердо й непохитно.

5. Орфографічну помилку допущено у власній назві в реченні

- А другому
Б третьому
В четвертому
Г п'ятому

А	Б	В	Г

6. Складносурядним є речення

- А друге
Б третє
В четверте
Г п'яте

А	Б	В	Г

7. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А другому
Б третьому
В четвертому
Г п'ятому

А	Б	В	Г

Завдання 8–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

8. Слово записане правильно фонетичною транскрипцією в рядку

- А розжитися [рож:йти'с'я]
Б стильовий [зил'овій]
В при звичаєний [пре"зве"ч'аєне"й]
Г комп'ютеризований [комп'юти'ри"з'овани"й]
Д універсальний [уніве"рсал'не"й]

А	Б	В	Г	Д

9. Букву *е* після шиплячих слід писати в усіх словах рядка

- А ч..рговий, ч..рновий, ворож..ю
- Б ч..пуритися, ч..рнетка, ж..втий
- В ш..потіти, душ..ю, схож..ю
- Г пш..ниця, щ..рбина, щ..бетати
- Д ш..вчик, комиш..м, вищ..ю

А Б В Г Д

10. Правильно розкрито значення фразеологізму *зривати личину* в рядку

- А показувати справжню сутність
- Б надолужувати втрачене
- В нарешті почати робити давно відкладені справи
- Г забороняти щось робити
- Д ображати когось грубими словами

А Б В Г Д

11. До неактивної лексики належать усі слова рядка

- А предмет, візир, гирло
- Б диплом, річище, піддашня
- В дієприкметник, бакай, термостат
- Г полонина, камера, стрибок
- Д отаман, шампунь, стеля

А Б В Г Д

12. Лише у множині вживаються іменники рядка

- А чорнила, свята, вовчица
- Б рушники, плакси, лекції
- В Чернівці, святки, лещата
- Г хліба, інститути, набори
- Д іспити, листочки, птахи

А Б В Г Д

13. НЕ є спільнокореневими слова рядка

- А безсоння, сновида, сонливість
- Б хвала, хвалько, захвалити
- В шістдесят, шестикласник, шестигодинний
- Г портфель, портативний, репортер
- Д зима, озимина, зимівля

А Б В Г Д

14. НЕ потребує редагування речення

- А Сьогодні наш клас узяв участь у спортивних змаганнях.
- Б Цілу неділю ми ходили до школи.
- В До симптомів отруєння належить гостра біль.
- Г Наші погляди співпадають.
- Д Завідуючої відділу сьогодні не буде.

А Б В Г Д

15. Правильно записано словами форму родового відмінка кількісного числівника *8773* в рядку

- А восьми тисяч сімсот сімдесят трьох
- Б восьми тисяч сімсот семидесяти трьох
- В восьми тисяч семисот сімдесят трьох
- Г вісім тисяч семисот семидесяти трьох
- Д вісім тисяч сімсот семидесяти трьох

А Б В Г Д

16. НЕ належать до одного розряду займенники рядка

- А чий, котрий, скільки
- Б який, всякий, деякий
- В такий, цей, стільки
- Г інший, жодний, сам
- Д абиякий, якийсь, децю

А Б В Г Д

17. Одним способом утворено всі дієслова рядка

- А заїхати, підказати, губити
- Б учителювати, заприятелювати, мріяти
- В прощатися, продумувати, стукати
- Г пришвидшувати, закидати, виокремлювати
- Д перебудувати, заговорити, намовити

А Б В Г Д

18. Активними є всі дієприкметники рядка

- А побілілий, побілений, почервонілий
- Б поріділий, зацікавлений, мелений

- В обважнілий, позеленілий, посивілий
 Г пророслий, навантажений, різаний
 Д скипілий, схвильований, збитий

А	Б	В	Г	Д

19. Прийменниками є всі слова рядка
 А відповідно до, за допомогою, тому що
 Б посеред, з огляду на, бо
 В у напрямку, поміж, оскільки
 Г довкола, лише, нарешті
 Д згідно з, серед, на відміну від

А	Б	В	Г	Д

20. Простим є словосполучення рядка
 А готовий до захисту
 Б залишковий принцип фінансування
 В проводити масштабну акцію
 Г шанований усіма професор
 Д високий рівень опромінювання

А	Б	В	Г	Д

21. Простим дієслівним НЕ є присудок речення
 А Обидва вони навчалися в університеті.
 Б Син був змушений коритися волі батька.
 В Він має намір викрасти наречену.
 Г Дзвени, моя пісне, на всі голоси.
 Д Я захищав би тебе завжди.

А	Б	В	Г	Д

22. Поширену прикладку вжито в реченні
 А Наснажена життям, аж весела йде гроза (О. Гончар).
 Б Небо розгорнуло намет свій – синій, широкий, глибокий!
 (Панас Мирний).
 В Її очі, великі, трохи нерухомі і вогкі, були сумні (О. Кобилянська).
 Г Надворі осіння ніч – вітряна й видна (С. Васильченко).
 Д Сам сон, заступник твій, надія та єдина, відкрив чужинці міць
 свою таємну (Леся Українка).

А	Б	В	Г	Д

23. Неповним є речення
 А Осінь, ніч, темрява (О. Гончар).
 Б Жаль стало батька (М. Коцюбинський).
 В Молодий іще трохи, та нічого (С. Васильченко).
 Г Слухай кожного, але не з кожним говори (Нар. творчість).
 Д Застукало дужче у вікно (С. Васильченко).

А	Б	В	Г	Д

Завдання 24–28 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і позначте відповідь у таблиці.

24. Установіть відповідність між фразеологізмом і антонімом.

<i>Фразеологізм</i>	<i>Антонім</i>
1 однієї масті	А вийти на свою дорогу
2 збитися на манівці	Б дурний піп хрестив
3 кров з молоком	В як у власній кишені
4 не в своїй тарілці	Г іншого поля ягода
	Д мов з хреста знятий

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

25. Установіть відповідність між сполучниками і їхніми розрядами.

<i>Розряд</i>	<i>Сполучники</i>
1 причинові	А мов, наче, як
2 допустові	Б щойно, коли, як тільки
3 порівняльні	В щоб, для того щоб, аби
4 мети	Г бо, тому що, через те що
	Д хоч, дарма що, незважаючи на те що

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

26. Установіть відповідність між схемою і складнопідрядним реченням.

Схема
1 [(, ()) ,]

2 (() , [()] , ())

3 [(, ())] , ())

4 [()] , ()) , ())

Складнопідрядне речення

А Але кожен, хто глянув би на нього зараз, зрозумів би, що він слухає музику (Д. Ткач).

Б Розкажи, як за горою сонечко сідає, як у Дніпра веселочка воду позичає (Т. Шевченко).

В Коли за Омеляном зачинилися двері, мати підійшла до доньки, припала до її грудей, як колись, у дитинстві, донька припадала до неї (М. Стельмах).

Г Вночі, коли природа спить, поринувши у яемряву й знемогу, лише людина вміє освітити свою домівку і свою дорогу (Л. Дмитерко).

Д Так і було цього дня, який народжувався з синіх присмерків снігів і зелених сосен, що якомсь бентежно шуміли навколо школи, відчуваючи весну (І. Цюпа).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. Установіть відповідність між складносурядним реченням і зв'язками між його частинами.

Зв'язки між частинами

1 єднальні

2 протиставні

3 зіставні

4 розділові

Складносурядні речення

А Хлопці і купалися, і дрімали, а сонце все ще високо стояло (В. Канівець).

Б Нарешті запалили свічку, та вітер її одразу ж погасив (В. Канівець).

В Чи то настане нічка темна, чи то веселий день шумить (Л. Глібов).

Г Лягло сонце за горою, зірки засіяли (Т. Шевченко).

Д Вони витягли на пісок човна, і Андрій подряпався по схилу (Ю. Мушкетик).

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

28. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово)
Під (1) самою горою (2) простелена вузька смуга городу, а з одного краю (3) притулилась хатина, (4) зовсім закрыта густим садком.

- А іменник
- Б займенник
- В займенник
- Г дієслово
- Д дієприкметник
- Е прислівник

	А	Б	В	Г	Д	Е
1						
2						
3						
4						

ЧИТАННЯ Й АНАЛІЗ ТЕКСТУ

Завдання 29–36 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

Острогожчина: осередок Подоння

Безпосереднє продовження української етнографічної території поза Україною, як державної одиниці, творять землі, заселені компактною масою українського народу на Воронежчині й Курщині. За переписом 1897 р., було тут поверх одного мільйона українського населення, або 61,9 % всього населення.

Національно-культурним осередком цих етнографічно-українських земель з давен і до приходу советської влади була Острогожчина з головним містом Острогозько. Щойно після пере-

ведення советською владою нового розмежування Острогозько відійшло в сутінок. Натомість висунулося нове місто Росош, що доти входило до Острогозького повіту, як одна з більших волосних слобід.

Центральна Рада 1918 р. за проектом проф. М. Грушевського, займаючись справою адміністративного поділу України, визначила ці землі під назвою Подонь, у якому Острогожчина мала зайняти центральне місце, притягаючи навколо себе цілий національний рух краю, а головні повіті, заселених українським народом на Воронежчині. Першими мешканцями, що почали селитися в цьому, доти мало або й зовсім незаселеному, краї, були українські козаки, що з'явилися тут десь у другій половині XVII ст. Була це колонія українських козаків у кількості 1067 осіб, що 1652 р. з полковником Іваном Дзінковським, йдучи на р. Битюг для поселення, проходили через теперішню Острогожчину. Зупинившись біля нескінченої фортеці, яку було в 1650 р. розпочато будувати, козаки так уподобали собі це місце, що вирішили не йти далі, а поселитися тут. 1653 р. тут уже стояли фортеця Острогозька і перша церква-собор. 1664 р. прийшла нова партія козаків і оселилася в західній частині Острогозька, що й до тепер зветься Нова Сотня.

Ці поселенці завели тут свій козацький лад в формі Острогозького полку. Був це один з перших полків Слобідської України, що охопив собою територію таких (пізніших) повітів, як самий Острогозький, Бирюченський, Богучарський, частинно Коротоякський, Павловський та ін., сягаючи на північ аж до Орловщини.

Бирюч, що стоїть, як і Острогозько, на річці Тихій Сосні, має свій початок від 1705 року. Заселена була ця місцевість козаками і називалася Бирюченським комісарством, що належало до Острогозького полку. Після 1765 р. Бирюч увійшов до складу Острогозької провінції. 1796 р. був приділений до Слобідсько-Української губернії, а 1802 р. – до Воронежської губернії.

1765 р. Богучар увійшов до складу Острогозької провінції в Слобідсько-Українській губернії. Повітовим містом Богучар став 1779 р. У 1802 р. Богучарський повіт було приєднано до Воронежської губернії.

Зберігаючи українсько-козацький лад, Острогожчина разом зі згаданими повітами не губила зв'язку з цілою Україною. Навпаки, зміцнювала їх тим завданням, що доля перед нею поставила, – обороною українських земель від ворожих зазіхань і нападів Ногайської орди, а пізніше і Москви.

Напередодні великого протимосковського воєнного зриву Острогожчина, як найдалі відсунута фортеця українського життя, приймала у своєму місті гетьмана І. Мазепу. Тут 1696 р. відбулося його чи не останнє перед війною побачення з Петром І. Перекази свідчать, що побачення це відбулося на невеликій площі, де стоїть церква Різдва Богородиці. Збудована була ця церква десь близько 1664 р. Була вона дерев'яна і стояла до 1760 р. 1782 р. було на її місце поставлено кам'яну церкву, а стару дерев'яну продано 1778 р. до села Мілове Старооскольського повіту на Курщині. Ця кам'яна церква, побудована в українському козацькому стилі, залишилася й до останніх часів.

Після поразки, що її зазнала Україна у війні з Росією, Росія чимраз все з більшою силою робила натиск на українське життя. Ішов він через Слобожанщину, а в першу чергу то спадало на Острогожчину. Так прийшов сумної пам'яті 1765 рік, коли актом Москви скасовано було слобідську козащину, а з Острогозького козачого полку було сформовано гусарський полк. Українське населення переведено було на стан «державних військовозобов'язаних». У зв'язку з цим слобідська старшина і козацтво склали рішучий протест. Але виступ цей не приніс позитивного наслідку, і протест залишився лише історичним документом. Острогозький полк, як область, переіменовано було на провінцію, а містечко Острогозько – у провінціальне місто з приділенням до Слобідсько-української губернії. 1802 р. Острогожчину зовсім відрізано від українських земель і від українського життя та прилучено до Воронежської губернії. Разом з власне Острогожчиною, як було вже згадано, приділені до Воронежської губернії також повіти Бирюченський, Богучарський і Валуйський (За А. Животко).

29. Назву тексту пояснюють рядки

- А Безпосереднє продовження української етнографічної території поза Україною, як державної одиниці, творять землі, заселені компактною масою українського народу на Воронежчині й Курщині.
- Б Національно-культурним осередком цих етнографічно-українських земель з давен і до приходу советської влади була Острогожчина з головним містом Острогозько.
- В Після поразки, що її зазнала Україна у війні з Росією, Росія чимраз все з більшою силою робила натиск на українське життя. Ішов він через Слобожанщину, а в першу чергу то спадало на Острогожчину.

Г Центральна Рада 1918 р. за проектом проф. М. Грушевського, займаючись справою адміністративного поділу України, визначила ці землі під назвою Подонь, у якому Острогожчина мала зайняти центральне місце, притягаючи навколо себе цілий національний рух краю, а головню повітів, заселених українським народом на Воронежчині.

А Б В Г

30. Твердження «Зберігаючи українсько-козацький лад, Острогожчина разом зі згаданими повітами не губила зв'язку з цілою Україною» є загальним щодо висловлення

А Національно-культурним осередком цих етнографічно-українських земель з давен і до приходу советської влади була Острогожчина з головним містом Острогозько.

Б Напередодні великого протимосковського воєнного зриву Острогожчина, як найдаліше висунута фортеця українського життя, приймала у своєму місті гетьмана І. Мазепу.

В Навпаки, зміцнювала їх тим завданням, що доля перед нею поставила, – обороною українських земель від ворожих зазіхань і нападів Ногайської орди, а пізніше і Москви.

Г Першими мешканцями, що почали селитися в цьому, доти мало або й зовсім незаселеному, краї, були українські козаки, що з'явилися тут десь у другій половині XVII ст.

А Б В Г

31. Аргументом на доведення тези «Безпосереднє продовження української етнографічної території поза Україною, як державної одиниці, творять землі, заселені компактною масою українського народу на Воронежчині й Курщині» є твердження

А Острогозький полк, як область, переіменовано було на провінцію, а містечко Острогозько – у провінціальне місто з приділенням до Слобідсько-Української губернії.

Б Зберігаючи українсько-козацький лад, Острогожчина разом зі згаданими повітами не губила зв'язку з цілою Україною.

В Зупинившись біля нескінченої фортеці, яку було в 1650 р. розпочато будувати, козаки так уподобали собі це місце, що вирішили не йти далі, а поселитися тут. 1653 р. тут уже стояли фортеця Острогозька і перша церква-собор. 1664 р. прийшла нова партія козаків і оселилася в західній частині Острогозька, що й до тепер зветься Нова Сотня.

Г За переписом 1897 р., було тут поверх одного мільйона українського населення, або 61,9 % всього населення.

А Б В Г

32. Рядки «Бирюч, що стоїть, як і Острогозько, на річці Тихій Сосні, має свій початок від 1705 року. Заселена була ця місцевість козаками і називалася Бирюченським комісарством, що належало до Острогозького полку. Після 1765 р. Бирюч увійшов до складу Острогозької провінції. 1796 р. був приділений до Слобідсько-Української губернії, а 1802 р. – до Воронежської губернії» у своїй мікротемі є

А зачином

Б основною частиною

В висновком

Г зайвим елементом

А Б В Г

33. Паралельним зв'язком із висловленням «Центральна Рада 1918 р. за проектом проф. М. Грушевського, займаючись справою адміністративного поділу України, визначила ці землі під назвою Подонь, у якому Острогожчина мала зайняти центральне місце, притягаючи навколо себе цілий національний рух краю, а головню повітів, заселених українським народом на Воронежчині» поєднано висловлення

А Зупинившись біля нескінченої фортеці, яку було в 1650 р. розпочато будувати, козаки так уподобали собі це місце, що вирішили не йти далі, а поселитися тут.

Б Першими мешканцями, що почали селитися в цьому, доти мало або й зовсім незаселеному, краї, були українські козаки, що з'явилися тут десь у другій половині XVII ст.

В Була це колонія українських козаків у кількості 1067 осіб, що 1652 р. з полковником Іваном Дзіньковським, йдучи на р. Битюг для поселення, проходили через теперішню Острогожчину.

Г Був це один з перших полків Слобідської України, що охопив собою територію таких (пізніших) повітів, як самий Острогозький, Бирюченський, Богучарський, частинно Коротоякський, Павловський та ін., сягаючи на північ аж до Орловщини.

А Б В Г

34. Поняття «національно-культурний осередок» витлумачено в рядках

А Першими мешканцями, що почали селитися в цьому, доти мало або й зовсім незаселеному, краї, були українські козаки, що з'явилися тут десь у другій половині XVII ст.

- Б Ці поселенці завели тут свій козацький лад в формі Острогозького полку.
 В Щойно по переведенню советською владою нового розмежування Острогозько відійшло в сутінок. Натомість висунулося нове місто Росопш, що доти входило до Острогозького повіту, як одна з більших волосних слобід.
 Г Зберігаючи українсько-козацький лад, Острогожчина разом зі згаданими повітами не губила зв'язку з цілою Україною.

А Б В Г

35. Метафоричним є висловлення

- А Росія чимраз все з більшою силою робила натиск на українське життя
 Б протест залишився лише історичним документом
 В поселенці завели тут свій козацький лад
 Г після переведення советською владою нового розмежування Острогозько відійшло в сутінок

А Б В Г

36. Текст належить до стилю

- А наукового
 Б публіцистичного
 В художнього
 Г офіційно-ділового

А Б В Г

Частина 2

Українська література

Завдання 37–56 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ. Виберіть правильний варіант і позначте його в таблиці.

37. У назві історичної пісні «Зажурилась Україна, бо нічим прожити...» використано художній засіб
 А гіперболу
 Б метафору
 В алегорію
 Г символ
 Д епітет

А Б В Г Д

38. У рядках зі «Слова про похід Ігорів»

*Вступіте, господарі, в золоті стремена
 за обиду часу нашого,
 за землю Руськую,
 за рани Ігореві*

використано засіб поетичного синтаксису

- А тавтологію
 Б анафору
 В епіфору
 Г інверсію
 Д антитезу

А Б В Г Д

39. У рядках з картини пекла в поемі «Енеїда»

*Панів за те там мордували
 І жарили зо всіх боків,
 Що людям льготи не давали
 І ставили їх за скотів*

використано засіб комічного

- А гумор
 Б іронію
 В сатиру
 Г сарказм
 Д гротеск

А Б В Г Д

40. За жанром твір «Наталка Полтавка» визначив як

- А драму
 Б комедію

- В оперету
Г водевіль
Д трагедію

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

41. «Полезне», «звичайне», «розумне» й «ніжненьке» – основні авторські характеристики твору

- А «Енеїда»
Б «Маруся»
В «Наталка Полтавка»
Г «Кайдашева сім'я»
Д «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

42. У творі «Чорна рада» словами

...По одежі і по сивій бороді, сказать би, ніп, а по шаблюці під рясою, по пістолях за поясом і по довгих шрамах на виду – старий козарлюга

описано

- А Івана Шрама
Б Кирила Тура
В Якіма Сомка
Г божого чоловіка
Д Петра Шраменка

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

43. Ідея твору «Кайдашева сім'я» –

- А відобразити соціальні проблеми на селі після скасування кріпацтва
Б викрити розклад родинної моралі після реформеного села
В відобразити побут українського села
Г висміяти сімейні сварки Кайдашів
Д викрити примітивність селян

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

44. Твір «Хазяїн» за жанром – це

- А соціальна комедія
Б соціальна трагедія
В психологічна драма
Г драматична поема
Д драма-феєрія

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

45. Поезія «Contra spem spero»

*Гетьте, думи, ви хмари осінні!
То ж тепера весна золота!
Чи то так у жалю, в голосінні
Проминуть молодії літа?*

написана віршовим розміром

- А ямбом
Б хореем
В дактилем
Г амфібрахієм
Д анапестом

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

46. Поезія «Любіть Україну» є зразком лірики

- А інтимної
Б пейзажної
В патріотичної
Г філософської
Д громадянської

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

47. Остап Вишня започаткував в українській літературі новий гумористичний жанр –

- А анекдот
Б усмішку
В фейлетон
Г гумореску
Д співомовку

А Б В Г Д
□ □ □ □ □

48. У рядках з поезії «Пісня про рушник»

*Хай на ньому цвіте росяниста доріжка,
І зелені луги, й солов'їні гаї,
І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші, блакитні твої*

використано художній засіб

- А епітет
- Б алегорію
- В синекдоху
- Г оксиморон
- Д порівняння

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

49. У рядках із твору «Маруся Чурай»

*Вона своїм чолом сягала неба,
А Гриць ходив ногами по землі*

використано засіб поетичного синтаксису

- А анафору
- Б епіфору
- В антитезу
- Г тавтологію
- Д риторичну фігуру

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

50. Твір «Як добре те, що смерті не боюсь я...» є зразком лірики

- А інтимної
- Б пейзажної
- В патріотичної
- Г філософської
- Д громадянської

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

51. Твір «Місто» за жанром – це

- А новела
- Б повість
- В роман
- Г драма
- Д поема

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

Прочитайте уривок з поезії Дмитра Павличка та виконайте завдання 52–56.

*Я стужився, мила, за тобою,
З туги обернувся мимохіть
В явора, що, палений журбою,
Сам-один між буками стоїть.*

*Грає листя на веснянім сонці,
А в душі – печаль, як небеса,
Він росте й співає яворонці,
І згорає від сльози роса.*

52. Поезія Дмитра Павличка, уривок з якої подано, є зразком лірики

- А інтимної
- Б пейзажної
- В патріотичної
- Г філософської
- Д громадянської

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

53. Тип римування поданого уривка –

- А суміжне
- Б кільцеве
- В перехресне
- Г монорима
- Д білий вірш

А	Б	В	Г	Д
☐	☐	☐	☐	☐

54. У виділених словах першої строфи поезії використано художній засіб

- А епітет

- Б алегорію
- В гіперболу
- Г оксиморон
- Д персоніфікацію

А	Б	В	Г	Д

55. Віршовий розмір поезії –

- А ямб
- Б хорей
- В дактиль
- Г амфібрахій
- Д анапест

А	Б	В	Г	Д

56. У виділених рядках другої строфи поезії використано художній засіб

- А епітет
- Б алегорію
- В гіперболу
- Г оксиморон
- Д порівняння

А	Б	В	Г	Д

Завдання 57–60 передбачають ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і поставте позначки в бланку на перетині відповідних рядків і колонок.

57. Установіть відповідність між назвою твору та літературним жанром.

1 «Місто»	А драма-феєрія
2 «Ти знаєш, що ти – людина?»	Б вірш
3 «Хазяїн»	В соціальна комедія
4 «Я (Романтика)»	Г новела
	Д роман

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

58. Установіть відповідність між автором і персонажем твору.

1 Іван Карпенко-Карий	А Катря
2 Марко Вовчок	Б Стефан Лієвич
3 Ольга Кобилянська	В Полковий лікар
4 Панас Мирний	Г Калинович
	Д Іван Дідух

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

59. Установіть відповідність між автором і назвою твору.

1 Іван Котляревський	А «Гайдамаки»
2 Іван Багряний	Б «Чорна рада»
3 Тарас Шевченко	В «Intermezzo»
4 Пантелеймон Куліш	Г «Тигролови»
	Д «Наталка Полтавка»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

60. Установіть відповідність між уривком із твору та його автором.

- 1 *А я стояла... Що ж мені кричати?..
Які мені вказати їм слова?..
Дівчаточка, дівчатонька, дівчата!
Цю не співайте, я ж іще жива.*
- 2 *Любіть Україну у сні й наяву,
Вишневу свою Україну,
Красу її вічно живу і нову
І мову її солов'їну.*
- 3 *Радуйся, ниво неполитая!
Радуйся, земле, не повитая
Квітчастим злаком! Розпустись,
Рожевим крином процвіти!*
- 4 *Мріють крилами з туману лебеді рожеві,
Сиплють ночі у лимани зорі сургучеві.
Заглядає в шибку казка сивими очима,
Материнська добра ласка в неї за плечима.*

- А Леся
Українка
- Б Ліна
Костенко
- В Володимир
Сосюра
- Г Тарас
Шевченко
- Д Василь
Симоненко

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ

Заповнійте бланк відповідей великими друкованими літерами.
Приклад написання букви для заповнення бланка відповідей

А Б В Г Г Д Е Є Ж З И І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ю Я

Місце для штрих-коду роботи.
Наклеює інструктор.

Увага!
Цей бланк перевіряє комп'ютер! Ваші відповіді у бланку є результатом Вашої роботи.
Записана буква не має виходити за межі білого прямокутника.
Виправлення необхідно робити в спеціально відведеній частині бланка!

Українська мова

Позначте номер Вашого зошита так:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

У завданнях 1–23 правильну відповідь позначайте тільки так:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д

У завданнях 24–28 відповідь записуйте великими друкованими літерами.

24	25	26	27	28
1 ☐	1 ☐	1 ☐	1 ☐	1 ☐
2 ☐	2 ☐	2 ☐	2 ☐	2 ☐
3 ☐	3 ☐	3 ☐	3 ☐	3 ☐
4 ☐	4 ☐	4 ☐	4 ☐	4 ☐

У завданнях 29–36 правильну відповідь позначайте тільки так:

29	30	31	32	33	34	35	36
А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

У завданнях 37–56 правильну відповідь позначайте тільки так:

37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56
А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

У завданнях 57–60 відповідь записуйте великими друкованими літерами.

57	58	59	60
1 ☐	1 ☐	1 ☐	1 ☐
2 ☐	2 ☐	2 ☐	2 ☐
3 ☐	3 ☐	3 ☐	3 ☐
4 ☐	4 ☐	4 ☐	4 ☐

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ

Заповнюйте бланк відповідей великими друкованими літерами.
Приклад написання букв для заповнення бланка відповідей

А Б В Г Г Д Е Є Ж З И І І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ю Я

Місце для штрих-коду
роботи.

Наклеює інструктор.

Увага!

Цей бланк перевіряє комп'ютер! Ваші відповіді у бланку є результатом Вашої роботи.
Записана буква не має виходити за межі білого прямокутника.
Виправлення необхідно робити в спеціально відведеній частині бланка!

Українська мова

Позначте номер Вашого зошита так:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 1–23 правильну відповідь позначайте тільки так:

А Б В Г					А Б В Г Д					А Б В Г Д					А Б В Г Д				
1					7					13					19				
2					8					14					20				
3					9					15					21				
4					10					16					22				
5					11					17					23				
6					12					18									

У завданнях 24–28 відповідь записуйте великими друкованими літерами.

24	1		25	1		26	1		27	1		28	1	
	2			2			2			2			2	
	3			3			3			3			3	
	4			4			4			4			4	

У завданнях 29–36 правильну відповідь позначайте тільки так:

А Б В Г					А Б В Г					А Б В Г					А Б В Г				
29					31					33					35				
30					32					34					36				

У завданнях 37–56 правильну відповідь позначайте тільки так:

А Б В Г Д					А Б В Г Д					А Б В Г Д					А Б В Г Д				
37					42					47					52				
38					43					48					53				
39					44					49					54				
40					45					50					55				
41					46					51					56				

У завданнях 57–60 відповідь записуйте великими друкованими літерами.

57	1		58	1		59	1		60	1	
	2			2			2			2	
	3			3			3			3	
	4			4			4			4	

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ

Заповнюйте бланк відповідей великими друкованими літерами.
Приклад написання букв для заповнення бланка відповідей

А Б В Г Г Д Е Є Ж З И І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ю Я

Місце для штрих-коду роботи.
Наклеює інструктор.

Увага!
Цей бланк перевіряє комп'ютер! Ваші відповіді у бланку є результатом Вашої роботи.
Записана буква не має виходити за межі білого прямокутника.
Виправлення необхідно робити в спеціально відведеній частині бланка!

Українська мова

Позначте номер Вашого зошита так:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

У завданнях 1–23 правильну відповідь позначаєте тільки так:

1	А	Б	В	Г	7	А	Б	В	Г	Д	13	А	Б	В	Г	Д	19	А	Б	В	Г	Д
1					7						13						19					
2					8						14						20					
3					9						15						21					
4					10						16						22					
5					11						17						23					
6					12						18											

У завданнях 24–28 відповідь записуйте великими друкованими літерами.

24	1		25	1		26	1		27	1		28	1	
	2			2			2			2			2	
	3			3			3			3			3	
	4			4			4			4			4	

У завданнях 29–36 правильну відповідь позначаєте тільки так:

29	А	Б	В	Г	31	А	Б	В	Г	33	А	Б	В	Г	35	А	Б	В	Г
29					31					33					35				
30					32					34					36				

У завданнях 37–56 правильну відповідь позначаєте тільки так:

37	А	Б	В	Г	Д	42	А	Б	В	Г	Д	47	А	Б	В	Г	Д	52	А	Б	В	Г	Д
37						42						47						52					
38						43						48						53					
39						44						49						54					
40						45						50						55					
41						46						51						56					

У завданнях 57–60 відповідь записуйте великими друкованими літерами.

57	1		58	1		59	1		60	1	
	2			2			2			2	
	3			3			3			3	
	4			4			4			4	

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ

Заповнюйте бланк відповідей великими друкованими літерами.
Приклад написання букв для заповнення бланка відповідей

А Б В Г Г Д Е Є Ж З И І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ю Я

Місце для штрих-коду роботи.
Наклеює інструктор.

Увага!
Цей бланк перевіряє комп'ютер! Ваші відповіді у бланку є результатом Вашої роботи.
Записана буква не має виходити за межі білого прямокутника.
Виправлення необхідно робити в спеціально відведеній частині бланка!

Українська мова

Позначте номер Вашого зошита так:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У завданнях 1–23 правильну відповідь позначайте тільки так:

А Б В Г					А Б В Г Д					А Б В Г Д					А Б В Г Д				
1					7					13					19				
2					8					14					20				
3					9					15					21				
4					10					16					22				
5					11					17					23				
6					12					18									

У завданнях 24–28 відповідь записуйте великими друкованими літерами.

24	1		25	1		26	1		27	1		28	1	
	2			2			2			2			2	
	3			3			3			3			3	
	4			4			4			4			4	

У завданнях 29–36 правильну відповідь позначайте тільки так:

А Б В Г					А Б В Г					А Б В Г					А Б В Г				
29					31					33					35				
30					32					34					36				

У завданнях 37–56 правильну відповідь позначайте тільки так:

А Б В Г Д					А Б В Г Д					А Б В Г Д					А Б В Г Д				
37					42					47					52				
38					43					48					53				
39					44					49					54				
40					45					50					55				
41					46					51					56				

У завданнях 57–60 відповідь записуйте великими друкованими літерами.

57	1		58	1		59	1		60	1	
	2			2			2			2	
	3			3			3			3	
	4			4			4			4	

ПЕРЕЛІК ПРАВИЛЬНИХ ВІДПОВІДЕЙ НА ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

№ завдання	Варіант 1	Варіант 2	Варіант 3	Варіант 4	Варіант 5
Українська мова					
1	В	Г	В	Г	Б
2	В	В	Г	В	Б
3	В	Б	В	В	А
4	В	Б	А	А	Б
5	Г	Б	Г	Б	А
6	Г	В	Б	А	Б
7	А	Б	А	В	Г
8	В	Д	Б	Д	Г
9	Б	Г	Б	Г	В
10	А	Д	Б	Г	В
11	Д	Г	А	В	Г
12	В	Г	Г	А	Б
13	Б	Д	Г	В	Б
14	В	А	А	А	А
15	Г	Г	Б	Б	Г
16	Д	А	А	Г	Б
17	Д	Г	Б	Д	Д
18	Д	А	В	Д	Д
19	В	Б	В	А	Д
20	А	В	А	Г	Г
21	Б	Г	Б	Б	Д
22	А	А	Д	Д	Б
23	Б	Д	Б	Г	В
24	1-Д, 2-Б, 3-А, 4-В	1-Д, 2-А, 3-Б, 4-В	1-В, 2-А, 3-Б, 4-Г	1-Б, 2-А, 3-В, 4-Д	1-Г, 2-А, 3-Д, 4-В
25	1-В, 2-Г, 3-Д, 4-А	1-Б, 2-Г, 3-Д, 4-В	1-В, 2-А, 3-Б, 4-Г	1-В, 2-А, 3-Д, 4-Г	1-Б, 2-Д, 3-А, 4-В
26	1-Г, 2-А, 3-Д, 4-В	1-В, 2-Г, 3-Д, 4-А	1-В, 2-А, 3-Д, 4-Б	1-А, 2-Д, 3-Г, 4-В	1-В, 2-А, 3-Д, 4-Г
27	1-Д, 2-В, 3-Б, 4-Г	1-Б, 2-Г, 3-В, 4-Д	1-Б, 2-Г, 3-А, 4-В	1-В, 2-Г, 3-А, 4-Д	1-Д, 2-Г, 3-А, 4-Б
28	1-В, 2-Б, 3-Г, 4-Д	1-Б, 2-В, 3-Д, 4-А	1-Г, 2-А, 3-Д, 4-Б	1-В, 2-Г, 3-А, 4-Б	1-Д, 2-Г, 3-А, 4-В
29	В	Г	А	Г	Б
30	Б	В	Б	Б	А
31	Г	Б	В	Б	Б
32	А	Г	А	Б	В
33	В	Б	Б	В	А
34	Г	Б	В	Б	А
35	Г	В	Г	А	Г
36	В	Б	В	А	В
Українська література					
37	Д	А	Г	В	Г
38	В	Д	В	Б	Г
39	В	А	А	Д	А
40	В	Д	Г	Б	Д
41	Б	Б	Б	В	Б
42	В	Г	А	Б	Г
43	В	Г	Д	А	В
44	Г	В	В	А	Б
45	В	В	А	А	В
46	А	Д	В	Г	Г
47	Г	А	Д	А	А
48	Б	Б	Г	А	В
49	Г	Д	Д	Б	Б
50	А	Б	Б	А	Б

51	А	А	А	Г	Г
52	В	А	А	Б	Б
53	А	Б	Б	В	Д
54	Д	В	В	А	Б
55	Б	А	В	А	Г
56	В	А	А	Д	Д
57	1-Д, 2-Г, 3-А, 4-Б	1-А, 2-Б, 3-Г, 4-В	1-Б, 2-А, 3-В, 4-Г	1-Г, 2-Б, 3-В, 4-Д	1-В, 2-Г, 3-А, 4-Д
58	1-А, 2-Б, 3-В, 4-Д	1-А, 2-В, 3-Б, 4-А	1-Б, 2-Б, 3-В, 4-А	1-А, 2-Г, 3-Б, 4-В	1-В, 2-А, 3-Б, 4-Д
59	1-А, 2-Г, 3-В, 4-Д	1-Д, 2-А, 3-Г, 4-Б	1-Д, 2-Г, 3-В, 4-А	1-А, 2-Г, 3-В, 4-Д	1-Б, 2-В, 3-Г, 4-Д
60	1-Б, 2-В, 3-Г, 4-А	1-А, 2-В, 3-Г, 4-Б	1-Г, 2-А, 3-Б, 4-В	1-Б, 2-Д, 3-А, 4-Г	1-А, 2-Б, 3-Г, 4-Д

№ завдання	Варіант 6	Варіант 7	Варіант 8	Варіант 9	Варіант 10
Українська мова					
1	Г	А	Г	Г	В
2	А	Б	А	В	Б
3	В	Б	Б	Г	Б
4	Б	В	Г	Б	Г
5	Б	В	Б	Б	А
6	В	В	В	А	В
7	Б	Г	А	Г	Г
8	Б	Г	В	А	А
9	Д	Б	Г	Г	В
10	Б	А	А	Д	А
11	Г	В	В	Г	Г
12	А	Б	Д	А	А
13	В	Д	Д	В	Б
14	В	В	В	Б	Д
15	А	Д	Г	Б	Г
16	Д	В	Г	В	В
17	Г	Д	Б	В	А
18	Б	Г	В	Г	Б
19	Д	Г	Г	Д	Г
20	Г	Г	Г	В	Б
21	Д	А	А	А	Г
22	Г	В	Г	В	Б
23	Б	В	В	А	Д
24	1-В, 2-А, 3-Д, 4-Б	1-А, 2-В, 3-Б, 4-Г	1-Д, 2-Г, 3-А, 4-Б	1-В, 2-Д, 3-А, 4-Б	1-Г, 2-А, 3-В, 4-Б
25	1-Г, 2-А, 3-Д, 4-Б	1-Б, 2-Д, 3-А, 4-В	1-В, 2-А, 3-Д, 4-Б	1-Г, 2-Б, 3-А, 4-В	1-Г, 2-Д, 3-В, 4-А
26	1-Г, 2-В, 3-А, 4-Д	1-В, 2-А, 3-Б, 4-Д	1-Б, 2-А, 3-Д, 4-Г	1-Д, 2-А, 3-Г, 4-В	1-Д, 2-А, 3-Г, 4-Б
27	1-В, 2-А, 3-Д, 4-Б	1-В, 2-Б, 3-А, 4-Г	1-Г, 2-В, 3-Б, 4-А	1-Г, 2-А, 3-Д, 4-Б	1-Д, 2-А, 3-В, 4-Г
28	1-Г, 2-Е, 3-В, 4-А	1-Г, 2-Б, 3-Е, 4-А	1-А, 2-Б, 3-В, 4-Е	1-Д, 2-Е, 3-Б, 4-В	1-Г, 2-А, 3-Д, 4-Е
29	Г	В	Б	В	В
30	Г	Б	А	В	В
31	Г	Г	Б	А	Г
32	В	В	Б	В	Б
33	Г	А	Б	В	А
34	В	Б	В	В	Б

35	А	А	Б	Г	В
36	Б	В	Г	Б	Г
Українська література					
37	Б	А	В	Б	Д
38	Б	Г	Д	А	Г
39	А	Г	Д	В	Б
40	Б	В	Г	Б	А
41	Б	Г	А	Б	Г
42	Б	В	В	Д	Б
43	В	А	А	Б	А
44	Д	А	Б	Д	Г
45	Д	В	А	А	А
46	В	Д	А	Д	В
47	В	Д	Г	В	Г
48	Б	Б	А	Б	Г
49	В	А	Г	Г	В
50	В	В	Д	В	В
51	А	Г	А	А	Д
52	В	Д	Б	А	А
53	Г	Б	В	В	Г
54	Д	Д	Д	Д	Г
55	А	А	Г	В	Г
56	Г	Д	А	Д	Г
57	1-Г, 2-В, 3-Д, 4-А	1-А, 2-Б, 3-Г, 4-В	1-Г, 2-Д, 3-В, 4-Б	1-А, 2-В, 3-Д, 4-Г	1-В, 2-Г, 3-А, 4-Б
58	1-В, 2-Д, 3-А, 4-Б	1-Г, 2-Д, 3-В, 4-А	1-Д, 2-Г, 3-В, 4-А	1-А, 2-Д, 3-Б, 4-В	1-Г, 2-А, 3-Б, 4-В
59	1-А, 2-Б, 3-В, 4-Г	1-Б, 2-Д, 3-Г, 4-В	1-Д, 2-А, 3-В, 4-Б	1-А, 2-Б, 3-В, 4-Г	1-А, 2-Б, 3-В, 4-Д
60	1-А, 2-Б, 3-В, 4-Г	1-А, 2-В, 3-Г, 4-Б	1-А, 2-Б, 3-Г, 4-В	1-А, 2-В, 3-В, 4-Д	1-Б, 2-А, 3-В, 4-Г

№ завдання	Варіант 11	Варіант 12	Варіант 13	Варіант 14	Варіант 15
Українська мова					
1	Б	А	В	Б	Б
2	В	В	Б	В	Б
3	В	В	Б	А	В
4	А	Г	В	Б	Б
5	Б	Б	В	В	Б
6	Г	Б	В	Г	А
7	Б	В	А	В	Б
8	Б	Д	В	В	А
9	Г	Г	А	А	Г
10	Б	Г	Г	Б	А
11	В	Б	В	Г	В
12	А	Б	Б	А	В
13	В	В	Д	Б	Г
14	Г	Г	Г	В	А
15	Б	Д	В	В	В
16	Д	Д	Г	Б	Б
17	В	Г	Д	А	Д
18	В	Б	А	Г	В
19	Б	Д	В	Б	Д
20	Г	В	Г	Д	А
21	В	Д	Б	Д	Б

22	Б	Б	Д	В	Д
23	Г	Г	Г	А	В
24	1-Б, 2-А, 3-Д, 4-Б	1-Г, 2-Б, 3-В, 4-Д	1-Б, 2-Г, 3-Д, 4-А	1-Б, 2-Д, 3-А, 4-В	1-Г, 2-А, 3-Д, 4-В
25	1-Д, 2-А, 3-Б, 4-В	1-Б, 2-А, 3-Б, 4-Д	1-А, 2-Г, 3-В, 4-Б	1-Б, 2-В, 3-А, 4-Д	1-Г, 2-Д, 3-А, 4-В
26	1-Б, 2-Д, 3-Г, 4-В	1-Г, 2-А, 3-Б, 4-Д	1-Б, 2-Г, 3-А, 4-Д	1-Б, 2-Д, 3-А, 4-В	1-Г, 2-В, 3-А, 4-Б
27	1-Д, 2-Б, 3-В, 4-А	1-В, 2-Г, 3-Д, 4-Б	1-А, 2-В, 3-Д, 4-Г	1-А, 2-Г, 3-Б, 4-Д	1-Д, 2-Б, 3-А, 4-В
28	1-Б, 2-А, 3-Г, 4-В	1-Б, 2-Г, 3-А, 4-В	1-В, 2-Г, 3-Д, 4-А	1-В, 2-Г, 3-А, 4-Д	1-Б, 2-Д, 3-Г, 4-Е
29	В	Г	А	В	Г
30	А	А	А	А	В
31	Г	А	В	В	В
32	Б	В	Б	Г	Б
33	Б	Г	Г	А	А
34	А	Б	В	Г	Г
35	Б	В	А	А	Г
36	Б	Б	Б	Б	А
Українська література					
37	А	Б	В	Г	Б
38	А	А	Б	В	Б
39	Б	А	Г	А	В
40	В	Г	Б	А	В
41	В	Б	В	В	Б
42	Г	В	Б	В	А
43	Д	Д	Г	А	Б
44	Б	В	В	А	А
45	Г	Б	В	Д	Д
46	А	А	А	А	В
47	А	Б	Г	А	В
48	Г	Г	Д	Г	А
49	В	Д	В	Д	В
50	В	Б	Г	Г	В
51	Д	А	А	Д	В
52	А	А	Д	Д	А
53	В	Г	В	Д	В
54	В	Д	В	А	Д
55	Д	Г	А	Б	Б
56	Г	В	Г	А	Д
57	1-А, 2-В, 3-Г, 4-Д	1-Д, 2-Г, 3-Б, 4-А	1-Д, 2-Б, 3-Г, 4-В	1-В, 2-Б, 3-А, 4-Г	1-Д, 2-Б, 3-В, 4-Г
58	1-В, 2-Б, 3-Г, 4-Д	1-А, 2-Д, 3-В, 4-Г	1-В, 2-А, 3-Г, 4-Б	1-В, 2-Г, 3-Д, 4-В	1-Г, 2-В, 3-Б, 4-А
59	1-А, 2-Д, 3-Г, 4-В	1-Б, 2-Д, 3-Г, 4-В	1-Д, 2-Г, 3-В, 4-Б	1-А, 2-Г, 3-В, 4-Б	1-Д, 2-Г, 3-А, 4-Б
60	1-Д, 2-Г, 3-Б, 4-В	1-Б, 2-В, 3-А, 4-Г	1-А, 2-Б, 3-Д, 4-Г	1-Д, 2-Г, 3-В, 4-А	1-Б, 2-В, 3-Г, 4-Д

ЗМІСТ

Від авторів	3
Варіант 1	4
Варіант 2	14
Варіант 3	25
Варіант 4	36
Варіант 5	46
Варіант 6	56
Варіант 7	67
Варіант 8	77
Варіант 9	87
Варіант 10	97
Варіант 11	107
Варіант 12	117
Варіант 13	127
Варіант 14	137
Варіант 15	147
Перелік правильних відповідей на тестові завдання	162

Навчальне видання

ДУБЧАК Ольга Петрівна

ЧАЛА Віта Сергіївна

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Тренувальні тести до ЗНО

9

Головний редактор *Наталя Заблоцька*

Редактор *Ольга Дубчак*

Художнє оформлення *Олени Мамаєвої*

Коректори *Інна Іванюсь, Любов Федоренко*

Верстка *Юрія Лебедева*

Формат 60×84/8. Ум. друк. арк. 19,53. Обл.-вид. арк. 17,58.
Вид. № 1228. Тираж 50023 пр. Зам. № 12-11-0701.

Видавництво «Генеза»,
вул. Тимошенка, 2-л, м. Київ, 04212.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3966 від 01.02.2011.

Віддруковано з готових позитивів у
ТОВ «ПЕТ» вул. Ольмінського, 17, м. Харків, 61024.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців серія ДК № 3179 від 08.05.2008.